

Kiswahili

Mifumo
ya
Kuishi

Kutoka Agano la Kale

Na A.L. na Joyce Gill

Mifumo ya Kuishi

Kutoka Agano la Kale

Na A.L. na Joyce Gill

**Uko huru kupakua na kutumia
maelezo haya kwa njia yoyote unayotaka**

www.gillministries.com

Kuhusu Wabuni na Waanzilishi

A.L. na Joyce Gill ni wanenaji wajulikanao kimataifa, waandishi na walimu wa Biblia .Matembezi ya utume ya A.L. yamempeleka katika mataifa zaidi ya tisini ya ulimwengu, akihubiria umati wa mamia ya elfu ana kwa ana na wengi zaidi kupitia televisheni na vyombo vya habari vya kijiditari.

Vitabu na miongozo yao imeza Zaidi ya nakala milioni ishirini. Maandishi yao, ambayo yametafsiri katika lugha nyingi, inatumika katika vyuo vya Biblia na katika semina ulimwenguni.

Kweli zenye nguvu za Neno la Mungu zinazobadili maisha, hulipuka katika maisha ya wengine kupitia huduma yao ya mahubiri, kufundisha, kuandika, sinema na pia wizara ya sauti.

Utukufu mkuu wa uwepo wa Mungu huonekana katika kusifu na kuabudu kwao katika semina wakati waamini hugundua jinsi ya kufanyika waabudio wa kweli kwa Mungu. Wengi wametambua mbinu mpya na yenye busara na ujasiri kupitia mafundisho yao kuhusu mamlaka ya mwamini.

Gill wamefundisha waamini kuingia katika huduma za kiasili walizopewa na Mungu, huku nguvu ya mungu ya uponyanji ikitiririka kupitia mikononi yao. Wengi wamejifunza kuwa wa asili wanapoachiliwa na kutenda katika karama zote tisa za Roho Mtakatifu maishani mwao na huduma kila siku.

A.L na Joyce wana shahada za *Masters of Theological Studies*. A.L. pia amepata shahada ya *Doctor of Philosophy in Theology*. Huduma yao inategemea sana Neno la Mungu, msingi wake ni Yesu ,ina nguvu katika Imani na kufundushwa kwa nguvu za Roho Mtakatifu.

Huduma yao ni onyesho la moyo wa upendo la baba, mahubiri na mafundisho yao yanaambatana na upako wenye nguvu, ishara , maajabu, na miujiza ya uponyaji huku wengi wakianguka katika nguvu za Mungu. Madhihirisho yenye kutisha ya utukufu na nguvu za Mungu yanaonyeshwa na wale wanaohudhuria mikutano yao.

Dr. A. L. na Joyce Gill wamejitolea kutengeneza zana za vitendo kwa ajili ya kuwaandaa waumini kufanya kazi za yesu.

Hamu yao ni kukuza maisha ya ushindi , yasiyo ya kawaida kwa kila mwamini katika viwango vyote vya ukomavu wa Kikristo

Jedwali la Yaliyomo

Somo la Kwanza	Neno la Mungu Kwetu Leo	7
Somo la Pili	Matukio Makuu ya Kipindi cha Agano la Kale	18
Somo la Tatu	Watoto wa Mungu wenye Agano	34
Somo la Nne	Kristo Alifunuliwa katika Agano la Kale	49
Somo la Tano	Mitindo ya Ibada na Huduma	53
Somo la Sita	Sikukuu, Wafalme na Makuhani	74
Somo la Saba	Viongozi wa Agano la Kale	92
Somo la Nane	Miujiza ya Uumbaji na Hukumu	111
Somo la Tisa	Miujiza ya Utoaji	123
Somo la Kumi	Kumiliki Urithi Wetu	138

Neno kwa Walimu na Wanafunzi

Mtume Paulo aliandika katika Waefeso 4:8-12 kwamba Yesu “aliwapa wanadamu vipawa.” Vipawa hizi za thamani na muhimu ni wanaume na wanawake ambao Mungu amewaita kama mitume, manabii, wainjilisti, wachungaji na walimu wake. Somo hili linafunua jinsi vipawa hizi zinavyorejeshwa kwa kanisa Lake leo na jinsi zinavyopaswa kufanya kazi ili kuwaandaa waumini kwa ajili ya kazi ya huduma. Inatoa ufahamu wa ukuu wa kibiblia, huduma tano na jinsi vipawa hizi za huduma zinavyofanya kazi pamoja katika kanisa la eneo.

Baadhi ya ukweli uliowasilishwa katika mwongozo huu unaweza kupinga imani na mifumo ya jadi. Ni lazima tukumbuke kwamba kazi ya urejesho ambayo Mungu anafanya na kanisa lake inapotokea, Shetani angependa kuchukua fursa hii kuleta mgawanyiko na mfarakano. Badala yake, ni lazima sote tuwe wazi na kufundishika katika roho zetu, na wakati huo huo tupende na kudumisha umoja na wale wanaotaka kudumisha mifumo ya kitamaduni.

Tunashauri kwamba kabla ya kufundisha kozi hii usikilize kanda za sauti kwenye mfululizo huu na kujishibisha na kweli za Neno la Mungu kuhusu ukuu wa kibiblia na vipawa tano za huduma. Mwongozo huu kisha utatoa muhtasari wa wewe kutumia unapotoa ukweli huu kwa wengine.

Vielelezo vya maisha ya kibinafsi ni lazima kwa ufundishaji mzuri. Mwandishi ameyaacha haya katika kazi hii ili mwalimu atoe vielelezo kutokana na tajriba yake tajiri, au yale mengine ambayo wanafunzi wataweza kuyahusisha.

Ikumbukwe daima kwamba ni Roho Mtakatifu ambaye amekuja kutufundisha mambo yote, na kwamba tunaposoma au tunapofundisha tunapaswa kutiwa nguvu na kuongozwa na Roho Mtakatifu daima.

Somo hili ni bora kwa masomo ya kibinafsi au ya kikundi, shule za Biblia, shule za Jumapili na vikundi vya nyumbani.

Ni muhimu kwamba mwalimu na mwanafunzi wawe na nakala za mwongozo huu wakati wa utafiti. Vitabu bora zaidi vimeandikwa, vimepigwa mstari, vinatafakariwa na kusagwa. Tumeacha nafasi kwa madokezo na maoni yako. Umbizo limeundwa kwa mfumo wa haraka wa marejeleo kwa ukaguzi na kukusaidia kutafuta maeneo tena. Muundo huu maalum hufanya iwezekane kwa kila mtu, mara baada ya kusoma kupitia nyenzo hii, kufundisha yaliyomo kwa wengine.

Paulo alimwandikia Timotheo:

2 Timotheo 2:2b Na mambo yale uliyoyasikia kwangu mbele ya mashahidi wengi, hayo uwakabidhi watu waaminifu watakaofaa kuwafundisha wengine vile vile.

Tunaamini Mungu alipanga kila mwanafunzi awe mwalimu. Mwongozo huu umeundwa kwa ajili ya kuzidisha huku katika maisha, huduma na mafundisho ya baadaye ya wengine. Kila mwanafunzi, kwa kutumia mwongozo huu, anaweza kufundisha kozi hii kwa urahisi kwa wengine.

Vitabu vya Agano la Kale

Vitabu vya Agano la Kale IV.

I. Sheria Manabii wakuu (5)

Mwanzo

Kutoka

Mambo ya Walawi

Nambari

Kumbukumbu la Torati

II. Historia Manabii Wadogo (12)

Yoshua

Waamuzi

Ruthu

I, II Samweli

I, II Wafalme

I, II Mambo ya Nyakati

Ezra

Nehemia

Esta Sefania

III. Ushairi

Kazi Zekaria

Zaburi Malaki

Methali

Mhubiri

Wimbo wa Sulemani

Manabii (17)

Isaya

Yeremia

Maombolezo

Ezekieli

Danieli

Hosea

Yoeli

Amosi

Obadia

Yona

Mika

Nahumu

Habakuki

Hagai

Somo la Kwanza

Neno la Mungu Kwetu Leo

BIBLIA - NENO LA MUNGU

Maelezo

Biblia ni Neno la Mungu kwa watu wake. Kupitia maneno haya, tuna ufunuo wa Mungu ni nani na kusudi Lake la milele kwa wanadamu. Kuanzia ukurasa wa kwanza hadi wa mwisho, inasimulia kuhusu shughuli za Mungu na watu wake.

Maudhui

Katika Biblia, tunapata mapenzi ya Mungu, njia, miongozo, na maagizo ya Mungu. Tunapata majibu kwa kila tatizo linalokuja katika maisha yetu. Ni nuru yetu, mkate wetu, na uzima wetu.

Maelewano

Juu ya somo lolote katika Biblia nzima, kuna upatano. Unabii wa Masihi ajaye na utimizo wake ni mifano mizuri. Kuna unabii 330 wa Masihi ajaye katika Agano la Kale uliotimizwa katika Agano Jipya.

Uthibitisho

Akiolojia imethibitisha kwamba Biblia ni ya kweli katika mambo mengi. Inapatana na sayansi ya kweli.

Kutoharibika

Biblia imeteketezwa hadharani - imeharamishwa - milki yake imemaanisha kifo - na bado imehifadhiwa kwa ukamilifu. Likiwa limeharamishwa kwa ajili ya wote isipokuwa makuhani kupitia enzi za giza za historia ya wanadamu, lilikuwa jambo la kwanza kuchapishwa kwenye matbaa ya kwanza ya uchapishaji. Biblia tano kati ya hizo za Gutenberg bado zipo.

Kuenea

Biblia imetafsiriwa katika lugha zaidi ya 1,000 na kuna nakala zaidi ya milioni 30 zinazochapishwa kila mwaka. Ni kitabu kinachouzwa zaidi ulimwenguni.

Umuhimu

Biblia bado inabadilisha maisha ya wale wanaoisoma, na bado inazalisha miujiza katika maisha ya wale wanaoiamini.

Daudi aliandika juu ya Neno la Mungu.

Zaburi 119:105 Neno lako ni taa ya miguu yangu, Na mwanga wa njia yangu.

Isaya aliandika,

Isaya 55:10,11 Maana kama vile mvua ishukavyo, na theluji, kutoka mbinguni, wala hairudi huko; bali huinyweshwa ardhi, na kuizalisha na kuichipuza, ikampa mtu apandaye mbegu, na mtu alaye chakula; ndivyo litakavyokuwa neno langu, litokalo katika kinywa changu; halitanirudia bure, bali litatimiza mapenzi yangu, nalo litafanikiwa katika mambo yale niliyolituma.

Yesu alisema,

Mathayo 4:4 Naye akajibu akasema, Imeandikwa, Mtu hataishi kwa mkate tu, ila kwa kila neno litokalo katika kinywa cha Mungu.

Ina Faida

Paulo alimwandikia Timotheo kwamba maandiko yote yana faida katika maisha yetu.

2 Timotheo 3:16,17 Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha katika haki; ili mtu wa Mungu awe kamili, amekamilishwa apate kutenda kila tendo jema.

Ni faida kwa:

- Kujifunza mafundisho
- Karipio (hubainisha dhambi - jinsi ulivyokosea)
- Kusahihisha (inaonyesha jinsi ya kusahihisha njia yako)
- Mafundisho katika haki
- Kukamilika kwetu
- Kutuandaa kwa kila kazi njema

BIBLIA – IMEONGOZWA NA MUNGU

Wanaume arobaini, thelathini na moja katika Agano la Kale na tisa katika Agano Jipya, waliandika maneno ya Biblia katika kipindi cha miaka 1,500. Kwa wazi, wengi wao hawakujuana na walikuwa kutoka nyakati tofauti za kihistoria na bado, hakuna migogoro. Hii inaweza tu kutokea kwa sababu Biblia iliandikwa na wanadamu chini ya uongozi wa Roho Mtakatifu.

Mungu Alipumua

Mtume Paulo aliandika kwamba Maandiko yote yalitolewa kwa pumzi.

2 Timotheo 3:16 Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu....

Neno la Kigiriki linalotafsiriwa “pulizo la Mungu” linamaanisha “kupuliziwa na kimungu.” Hapa ndipo mahali pekee katika Biblia ambapo inatumiwa.

Kama vile Mungu alivyopulizia uhai Wake ndani ya Adamu, Mungu Mwana, Neno lililo hai, alipulizia uhai Wake katika Maandiko. Neno li hai kwa sababu lina uzima wa Mungu mwenyewe.

Mtume Yohana alieleza jambo hilo.

Yohana 1:1 Hapo mwanzo kulikuwako Neno, naye Neno alikuwako kwa Mungu, naye Neno alikuwa Mungu.

Imethibitishwa Na

Biblia imepuliziwa na Mungu si tu katika mada yake, bali katika kila neno hadi maelezo madogo kabisa - kila "yodi na

nukta." Hili linathibitishwa na Nabii Yereimia na mitume Mathayo na Yohana.

➤ *Yereimia*

Yereimia anafunua baadhi ya mchakato wa uvuvio alipoandika kuhusu maagizo yake kutoka kwa Mungu.

Yereimia 36:2 Twa a gombo la kitabu, ukaandike ndani yake maneno yote niliyokuambia juu ya Israeli, na juu ya Yuda, na juu ya mataifa yote, tangu siku ile niliponena nawe, tangu siku za Yosia, hata siku hii ya leo.

Waandikaji wa Maandiko walipaswa kuandika kwenye gombo la kitabu maneno yote ambayo aliwaambia kupitia Roho Mtakatifu. Kwa hiyo, kila neno katika maandiko ya awali lilipuliziwa moja kwa moja na Mungu.

➤ *Mathayo*

Mtume Mathayo aliandika,

Mathayo 5:18 Kwa maana, amin, nawaambia, Mpaka mbingu na nchi zitakapoondoka, yodi moja wala nukta moja ya torati haitaondoka, hata yote yatimie.

➤ *Yohana*

Mtume Yohana aliandika,

Ufunuo 1:19 Basi, uyaandike mambo hayo uliyoyaona, nayo yaliyopo, na yale yatakayokuwa baada ya hayo.

Waandishi wa Maandiko walipaswa kuandika kweli ambazo zilifunuliwa kwao na Roho Mtakatifu. Aliwaongoza kuandika kila neno la mambo waliyoyaona katika Roho, kuhusu mambo ambayo yalikuwako wakati wa kuandikwa, na mambo ambayo Yeye aliwafunulia ambayo yangetukia wakati ujao.

Mchakato wa uvuvio ulikuja kama mawazo ambayo yalielezwa kwa maneno halisi yaliyotolewa kupitia maono na mafunuo ya ajabu. Huku wakitumia haiba za watunzi wa kibinadamu, kila Neno la Maandiko asilia lilivuwiwa (au lilipuliziwa) kupitia kazi isiyo ya kawaida ya Roho Mtakatifu.

BIBLIA HAINA MAKOSA

Kutokosea kwa Maandiko yote kunafunuliwa katika Neno kwa kurejelea uaminifu wa Neno la Mungu.

Mtume Petro

Neno la Mungu linaitwa “hakika zaidi” kuliko hata uzoefu mkuu aliokuwa nao Petro alipokuwa kwenye Mlima wa Kugeuzwa Sura pamoja na Yesu. Baada ya kuelezea uzoefu huu mkubwa, aliendelea kuandika,

2 Petro 1:19 Nasi tuna lile neno la unabii lililo imara zaidi, ambalo, mkiliangalia, kama taa iangazayo mahali penye giza, mwafanya vyema, mpaka kutakapopambazuka, na nyota ya asubuhi kuzuka mioyoni mwenu.

Dk Luka

Uhakika wa Maandiko ulithibitishwa na Luka. Alianza akaunti yake ya injili kwa kuandika kuhusu neno ambalo lilitolewa kwake. Anaendelea kusema kwamba mambo haya yaliandikwa ili mpate kujua hakika ya mambo yale mliyofundishwa (Luka 1:4).

Mtume Yohana

Yohana aliandika kuhusu ukweli kamili wa Maandiko yote.

Yohana 19:35 Naye aliyeona ameshuhudia, na ushuhuda wake ni kweli; naye anajua ya kuwa anasema kweli ili ninyi nanyi mpate kusadiki.

Mtume Paulo

Maandiko yanastahili kukubalika kwetu.

1 Timotheo 4:9 Ni neno la kuaminiwa, tena lastahili kukubalika kabisa;

MAMLAKA KABISA YA BIBLIA

Kujua Haki na Batili

Kinyume na mafundisho ya falsafa ya kisasa, kuna ukweli kamili, maadili, maadili na mamlaka katika ulimwengu. Mambo haya yamefunuliwa katika Neno la Mungu.

Ni kwa njia hizi kamili ndipo tunaweza kujua mema na mabaya. Biblia ndiyo mamlaka kamili ya maisha yetu.

Zaburi 119:11 Moyoni mwangu nimeliweka neno lako, Nisije nikakutenda dhambi.

Injili ya Kweli pekee

Hakuna injili nyingine ya kweli isipokuwa ile iliyofunuliwa katika Neno la Mungu.

Wagalata 1:8 Lakini ijapokuwa sisi au malaika wa mbinguni atawahubiria ninyi Injili yoyote isipokuwa hiyo tuliyowahubiria, na alaaniwe.

Mamlaka Kabisa

Neno la Mungu ni mamlaka kamili kwa sababu ni ukweli mtupu.

Yesu alisema,

Yohana 17:17 Uwatakase kwa ile kweli; neno lako ndiyo kweli.

Inadai Utii

Mamlaka kamili ya Neno la Mungu yanadai utii wetu.

2 Wathesalonike 3:14 Na ikiwa mtu awaye yote halishiki neno letu la barua hii, jihadharini na mtu huyo, wala msizungumze naye, apate kutahayari;

Kwa sababu ya mamlaka kamili ya Neno la Mungu, tunaweza tu kubarikiwa tunaposoma, kusikia, na kushika kweli zake.

Yoshua 1:8 Kitabu hiki cha torati kisiondoke kinywani mwako, bali yatafakari maneno yake mchana na usiku, upate kuangalia kutenda kulingana na maneno yote yaliyoandikwa humo; maana ndipo utakapoifanikisha njia yako, kisha ndipo utakapositawi sana.

KANONI YA MAANDIKO

“Kanoni ya Maandiko” inarejelea vile vitabu ambavyo vilichaguliwa na watu wasomi ambao, baada ya maombi mengi na kujifunza, waliamua, kama walivyoongozwa na Roho Mtakatifu, kwamba ufunuo kamili na kamili ulioandikwa wa Mungu kwa watu wake ulikuwa ndani yake, na mdogo kwa vitabu sitini na sita pekee.

Walitumia vipimo kadhaa ili kuamua kama kitabu kingekuwa sehemu ya Agano Jipya.

Imeandikwa na mtume au aliye karibu na mtume

- Kusoma sana
- Kukubaliwa kwa maisha na mafundisho
- Hutumika katika ibada za hadhara
- Kukubalika kwa Kanisa kote
- Kuidhinishwa na uamuzi wa kanisa zima

Kwa kipindi cha miaka 1,500, wanaume arobaini waliandika Biblia. Hakuna ubishi kwa sababu kulikuwa na chanzo kimoja tu, Roho Mtakatifu. Kila mtu aliandika kama alivyovuviwa na Roho Mtakatifu yuleyule.

Huenda wengine wakauliza, “Tunajuaje kwamba vitabu vingine havikupaswa kujumuishwa kama sehemu ya Maandiko?”

Jibu linapatikana katika ukweli kwamba Maandiko yote yana mada kuu moja tu - ufunuo wa Yesu Kristo kama Mwokozi wa wanadamu wenye dhambi.

Unabii wa Agano la Kale, ahadi, dhabihu, na kuabudu vyote vinaelekeza mbele kwa Yesu. Agano Jipya linatupa hadithi ya maisha yake hapa duniani, na kuelekeza nyuma kwa yale aliyotununulia kwa kifo chake pale Kalvari, na inatumbia nini cha kutarajia katika siku zijazo.

Yesu aliidhinisha vitabu ishirini na tatu vya Agano la Kale katika mafundisho yake.

Apokrifa

Kulikuwa na vitabu vingine vilivyoandikwa wakati wa Agano letu la Kale. Katika karne ya kwanza, wasomi wa Biblia walisoma kazi hizi, na wakakubali kwamba vitabu hivi vingi havikupuliziwa na Mungu.

Baadhi ya vitabu hivyo vilikubaliwa baadaye na Kanisa Katoliki la Roma na kuwa sehemu ya Biblia yao. Vitabu hivi vinaitwa Apokrifa.

Apocrypha katika Kigiriki inamaanisha "iliyofichwa" au "siri." Jina hili lingeweza kuchaguliwa kwani mwandishi, tarehe ya kuandikwa, na asili ya vitabu hivi ni ya shaka sana. Baadhi ya vitabu hivi vinatoa masimulizi na mafundisho

yenye kupingana kwa vile vitabu ambavyo vilichaguliwa kwa uangalifu kuwa Neno la Mungu lililopuliziwa.

Wengi walikataliwa kwa sababu walikuwa na roho tofauti, upako tofauti, na walikuwa na mambo ambayo yalionwa kuwa makosa yakilinganishwa na vitabu vingine vya Maandiko.

Ingawa vitabu hivi vina habari za kihistoria zenye kupendeza, ni lazima tuwe waangalifu tusizikubali kwa mamlaka kamili kama vile Maandiko yanayotambuliwa.

Kumbuka: Kwa habari zaidi kuhusu somo hili tunapendekeza usome kitabu, All About the Bible, cha Sidney Collett kilichochapishwa na Fleming H. Revell.

Ufunuo wa Ziada ya Biblia

Ndoto, maono, unabii, na kuonekana kwa malaika ni halali leo. Hata hivyo, hakuna hata mmoja wao anayeweza kupewa mamlaka sawa na Neno la Mungu. Tunaonywa katika Maandiko tusingeze au kubadilisha kile ambacho Biblia inafundisha. Kuna hatari kubwa kwa mtu yeyote kuongeza "maelezo" kwa Neno la Mungu kwa unabii, maono, nk.

Ufunuo 22:18,19 Namshuhudia kila mtu ayasikiaye maneno ya unabii wa kitabu hiki, Mtu yeyote akiyaongeza, Mungu atamwongezea hayo mapigo yaliyoandikwa katika kitabu hiki. Na mtu yeyote akiondoa lolote katika maneno ya unabii wa kitabu hiki, Mungu atamwondolea sehemu yake katika ule mti wa uzima, na katika ule mji mtakatifu, ambao habari zake zimeandikwa katika kitabu hiki.

Udanganyifu mwingi, mafundisho ya uwongo, madhehebu, na dini za uwongo zina mambo mengi ya kweli. Kweli hizi basi huchanganyika na udanganyifu wa kishetani. Kupitia kipawa cha kupambanua roho, tunaweza kutofautisha ukweli na uwongo.

Lugha Asilia

Biblia iliandikwa awali katika lugha tatu. Agano la Kale liliandikwa hasa kwa Kiebrania. Sehemu za Danieli na Nehemia ziliandikwa kwa Kiaramu. Agano Jipya liliandikwa kwa Kigiriki.

Tafsiri

Kwa miaka mingi, Biblia imetafsiriwa katika lugha nyingi. Kuna tafsiri nyingi tofauti za Biblia katika lugha ya Kiingereza. Katika tafsiri ya msingi, wasomi hao wamerudi kwenye lugha za awali na kueleza maana ya neno kwa neno ya maneno kutoka katika maandishi ya kale.

Kwa sababu lugha asilia za Kiebrania na Kigiriki zina maana kamili na tofauti kwa kila neno, kazi ya mfasiri imekuwa kuchagua kwa uangalifu neno katika lugha yetu ya Kiingereza ambalo lingewasilisha vyema maana ya asilia. Hata hivyo, kwa kuwa lugha ya Kiingereza si lugha kamili kama ya awali, baadhi ya maana kamili ya lugha ya awali imekosekana.

Biblia ya Amplified na tafsiri nyingine zilizopanuliwa zimejaribu kushinda changamoto hii, na ni Biblia bora za kujifunza. Kwa asili yao, ni maneno machache na si rahisi kusoma.

Fafanua

Wakati mwingine, wasomi hawakujaribu kutafsiri Biblia neno kwa neno; badala yake, waliifafanua. Hii ina maana waliitafsiri kwa mawazo-na-mawazo. Matoleo haya ni rahisi kueleweka kwa sababu yanatiririka kwa urahisi zaidi katika lugha yetu na ni bora kwa usomaji wa ibada.

Kwa ajili ya kujifunza Biblia, ni bora kutumia tafsiri ya msingi ambayo inaelekea kuwa sahihi zaidi. Kwa somo hili, tunatumia Toleo Jipya la King James la Biblia.

KITABU CHA MAAGANO

Kabla hatujaingia katika somo la baadhi ya mada kuu za Agano la Kale, ni muhimu kuelewa baadhi ya ukweli wa kimsingi kuhusu Biblia nzima. Neno “Biblia” linamaanisha “vitabu.”

Biblia imegawanywa katika sehemu kuu mbili, na hizi zinaitwa Agano la Kale na Agano Jipya.

Ufafanuzi

Agano ni agano. Agano ni makubaliano makubwa ya kisheria kati ya pande mbili au zaidi. Biblia ina maagano ambayo Mungu alifanya na watu wake.

Agano la Kale lina Maagano ya Kale ambayo Mungu alifanya na wanadamu kabla ya kuja kwa Kristo. Inatazamia kwa hamu kazi iliyokamilika ya Kristo. Agano Jipya lina Agano Jipya na linategemea kazi iliyokamilika ya Kristo hapa duniani.

Agano la Kale

➤ *Manabii*

Kwa kuwa vitabu kumi na sita vya Agano la Kale viliandikwa na manabii, ni muhimu kuelewa kazi ya nabii.

- Walinena Neno la Mungu kwa watu.
- Walikuwa wasemaji wa Mungu kwa wafalme na watu wa Israeli na Yuda.
- Walionya dhidi ya dhambi na kutabiri hukumu.
- Wanaweza kulinganishwa na timazi iliyotajwa katika Amosi ambayo ilitumiwa na wajenzi kuweka kona ya jengo moja kwa moja lilipokuwa likijengwa.

Manabii walikuwa tofauti na makuhani kwa kuwa walisema kwa niaba ya Mungu kwa wanadamu. Makuhani walizungumza na Mungu kwa ajili ya wanadamu.

➤ *Vitabu Thelathini na Tisa*

Kuna vitabu thelathini na tisa katika Agano la Kale.

Vitabu vya Agano la Kale havijapangwa kwa mpangilio wa matukio. Badala yake zimepangwa kwa kategoria. Kwa mfano, vitabu vya ushairi vimepangwa pamoja ingawa wasomi wengi wanakubali kwamba Ayubu ndicho kitabu cha kale zaidi katika Biblia.

➤ *Umuhimu*

Kuna watu ambao wanasema Agano la Kale sio muhimu sana kusoma. Lakini tukipuuza, tunapuuza thuluthi mbili ya yale ambayo Mungu amesema kwetu! Agano la Kale si "historia tu ya jamii ya Kiyahudi," ni kielelezo cha maisha na huduma zetu.

Inatoa msingi wa kuelewa kusudi la uumbaji la Mungu kwa maisha yetu. Inatoa msingi wa kuelewa mpango mkuu wa upendo wa Mungu wa ukombozi. Inafunua mpango na

kusudi la Mungu kutrudisha kuwa, kuwa, na kufanya yote yaliyokuwa moyoni Mwake alipotuumba kwa mfano Wake.

Katika somo hili, tutaelekeza mawazo yetu kwenye baadhi ya kweli kuu ambazo zimefunuliwa katika Agano la Kale. Isingewezekana katika mwongozo mmoja kujifunza mambo yote ya ajabu ambayo Mungu aliwafanyia watu wake, mambo yote ya ajabu aliyofundisha, au mambo yote ya ajabu ambayo ametuahidi kupitia kurasa hizi.

Utafiti huu utakuwa mwanzo. Ni utangulizi wa Agano la Kale, muhtasari mfupi wa mambo yote ambao utakuwa ukiongeza ufunuo maisha yako yote!

Kile ambacho Mungu aliwaambia Adamu na Hawa bado kinafanya kazi. Kile ambacho Mungu aliahidi Ibrahimu bado kinafanya kazi. Watu wa nyakati za Agano la Kale walitimizwa mahitaji yao kwa kutazamia, kwa imani, mbele kwa yale ambayo Masihi angewawekea. Kama waumini leo, tunatazama nyuma, kwa imani, kwa yale ambayo Kristo ametufanyia.

MASWALI YA KUHAKIKI

1. Ni nini maana ya maneno katika 2 Timotheo 3:16 , “Kila Andiko limetolewa kwa pumzi ya Mungu”? Eleza mchakato wa uvuvio wa kibiblia.
2. Maneno “kutokosea kwa Andiko lote” na “mamlaka kamili ya Maandiko” yanamaanisha nini? Toa marejeleo ya kimaandiko ambayo yanatoa msingi wa kweli hizi.
3. Maneno “Kanoni ya Maandiko” inamaanisha nini? Eleza kwa nini Maandiko yamewekewa mipaka kwa vitabu sitini na sita tu.

Somo la Pili

Matukio Makuu ya Kipindi cha Agano la Kale

Katika somo hili, tutashughulikia miaka 3,600 ya historia. Kwa lazima, baadhi ya matukio muhimu zaidi yatashughulikiwa katika aya moja au mbili. Hii ni kuanzisha muhtasari au muhtasari, ambao masomo mengine yote yatafaa.

Wakati wa kushughulikia kiasi kikubwa cha habari, hurahisisha kuelewa ikiwa tutaigawanya katika sehemu "zinazoweza kumeng'enywa". Agano la Kale linashughulikia takriban miaka 3,600, na linaweza kugawanywa katika vipindi tisa.

- Kuumbwa kwa Gharika - 4,000 hadi 2,350 B.K.
- Enzi ya Wahenga - 2,350 hadi 1,840 B.K.
- Wana wa Israeli huko Misri - 1,840 hadi 1,440 B.K.
- Kutoka Misri hadi Kanaani - 1,440 hadi 1,400 B.K.
- Kipindi cha Waamuzi - 1,400 hadi 1,051 B.K.
- Kusimamisha Ufalme wa Israeli - 1,051 hadi 931 B.K.
- Ufalme Umegawanywa -Utumwani-931 hadi 586 B.K.
- Utumwa wa Babeli - 605 hadi 535 B.K.
- Urejesho - 535 hadi 400 B.K.

KUTOKA KUUMBWA HADI MAFURIKO

4,000 hadi 2,350 B.K.

Uumbaji

Mwanzo ni kitabu cha mwanzo. Tunapewa mwanzo wa:

- Dunia
- Jamii ya wanadamu
- Uhusiano wa Mungu na mwanadamu
- Dhambi

- Ahadi za Mkombozi ajaye
- Kifo
- Lugha mbalimbali
- Taifa la Kiyahudi
- Ufunuo wa Mungu juu Yake Mwenyewe

Dhambi Inaingia Katika Jamii ya Wanadamu

Mungu aliumba dunia na kila kitu kilicho juu ya ardhi, kisha akawaumba Adamu na Hawa. Walikuwa ni uumbaji Wake wa taji. Walikuwa:

- Ameumbwa kwa sura yake
- Ameumbwa kuwa na mamlaka juu ya viumbe vyote
- Kuumbwa ili kuwa na hatima tukufu
- Kuumbwa ili kuwa na uhusiano na Mungu
- Kuumbwa ili kuwa na ushirika na Mungu

Mungu aliwaweka katika bustani ya Edeni na kuwaambia wangeweza kula matunda ya kila kitu katika bustani isipokuwa matunda ya mti mmoja. Mungu aliweka kwamba uhusiano wa wanadamu Kwake ungekuwa wa utii.

Tunajua kilichotokea. Hawa na kisha Adamu waliasi dhidi ya yale ambayo Mungu alikuwa amesema. Walikula matunda ya mti huo, na uasi wao ukaleta.

- Kutengwa na Mungu
- Kuogopa Uwepo Wake
- Kuwalaumu wengine
- Kupoteza utawala juu ya uumbaji
- Kupoteza sura na utukufu wa Mungu
- Taabu
- Kifo

Sadaka ya Kwanza

Mungu alitengeneza nguo za ngozi kuwafunika Adamu na Hawa na hiki kilikuwa kifo cha kwanza cha mnyama - dhabihu ya kwanza iliyotolewa kwa niaba ya wanadamu.

Ahadi ya Kwanza ya Mkombozi

Mungu alipokuwa akitamka laana zilizokuja kutokana na dhambi zao, hakuwaacha bila tumaini. Aliwapa ahadi ya ajabu kuhusu Uzao wa mwanamke.

Mwanzo 3:15 nami nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake; huo utakuponda kichwa, na wewe utamponda kisigino.

Mauaji ya Kwanza

Katika Mwanzo 4, tunasoma juu ya kuzaliwa kwa Kaini na Abeli, juu ya dhabihu walizotoa, za wivu na mauaji ya kwanza. Kaini alimuuua Abeli.

Tangu wakati wa dhambi ya Adamu na Hawa, mambo yalizidi kuwa mabaya zaidi hadi mawazo ya wanadamu yakawa mabaya mfululizo.

Mwanzo 6:5 BWANA akaona ya kuwa maovu ya mwanadamu ni makubwa duniani na kwamba kila kusudi analowaza moyoni mwake ni baya tu siku zote

Mafuriko

Katika kila zama, Mungu ana mabaki ya waumini. Hata wakati wa kutisha, wakati mbaya kabla ya gharika, Henoko, alitembea na Mungu na hapo hakuwa kwa maana Mungu alimchukua.

Nuhu alikuwa mtu mwadilifu, ambaye Mungu angeweza kumwambia ajenge safina kwa ajili ya kuhifadhi wanadamu, na wanyama na ndege.

Hata baada ya hukumu ya Mungu na uharibifu wa kila kitu duniani, wanaume na wanawake hawakumtii Mungu.

Mnara wa Babeli.

Mungu aliwaagiza watu wazae, waongezeke, na waijaze nchi. Lakini badala yake, walikusanyika katika nchi ya

Shinari. Waliamua kukaa huko na sio kutawanyika juu ya uso wa dunia - sio kuijaza dunia.

Mwanzo 11:4 Wakasema, Haya, na tujijengee mji, na mnara, na kilele chake kifike mbinguni, tujifanyie jina; ili tusipate kutawanyika usoni pa nchi yote.

Walikuwa katika uasi dhidi ya Mungu.

Mwanzo 11:6-8 BWANA akasema, Tazama, watu hawa ni taifa moja, na lugha yao ni moja; na haya ndiyo wanayoanza kuyafanya, wala sasa hawatazuiliwa neno wanalokusudia kulifanya. Haya, na tushuke huko, tuwachafulie usemi wao ili wasisikilizane maneno wao kwa wao. Basi BWANA akawatawanya kutoka huko waende usoni pa nchi yote; wakaacha kuujenga ule mji.

Ni muhimu kutambua kwamba Mungu alisema kwamba kwa umoja wa kusudi na lugha ya kawaida, wanadamu wanaweza kufanya lolote.

UMRI WA WABABE

2,350 hadi 1,840 B.K.

Cheo cha baba mkuu kilitolewa katika Agano Jipya kwa wale walioanzisha kabila na taifa la Waebrania kabla ya wakati wa Musa. Katika Enzi ya Wahenga, mtawala wa ukoo alikuwa mwanamume mzee zaidi. Kichwa cha baba mkuu alikuwa pia kuhani wa nyumba yake.

Kazi

Ayubu ni kitabu kongwe zaidi katika Biblia na hivyo ni mfano wa kwanza wa baba wa ukoo. Upendo wa baba na ukuhani wa mkuu wa familia unawekwa wazi tunaposoma:

Ayubu 1:5 Basi ilikuwa, hapo hizo siku za karamu zao zilipokuwa zimetimia, Ayubu hutuma kwao akawatakasa, kisha akaamka asubuhi na mapema, na kusongeza sadaka za kuteketezwa kama hesabu yao wote ilivyokuwa; kwani Ayubu alisema, Pengine hawa wanangu wamefanya dhambi, na kumkufuru Mungu mioyoni mwao. Ndivyo alivyofanya Ayubu sikuzote.

Ayubu 19:23-26 Laiti maneno yangu yangeandikwa sasa! Laiti yangeandikwa kitabuni! Yakachorwa katika mwamba milele,

Kwa kalamu ya chuma na risasi. Lakini mimi najua ya kuwa Mteteaji wangu yu hai, Na ya kuwa hatimaye atasimama juu ya nchi. Na baada ya ngozi yangu kuharibiwa hivi, Lakini, pasipokuwa na mwili wangu nitamwona Mungu

Abrahamu na Isaka

Abrahamu ni mfano unaofuata wa baba wa ukoo. Mungu alimwita kutoka Uru ili kuanzisha tena agano la milele na wanadamu, na kuanzisha taifa la Israeli.

Mwana wa ahadi wa Ibrahimu alikuwa Isaka. Isaka maana yake ni yule anayechekeka, na kuzaliwa kwake kulileta kicheko kwa wote wawili Abrahamu na Sara.

Isaka alikuwa na wana wawili, Esau na Yakobo. Esau, ingawa alikuwa mkubwa, aliuza haki yake ya mzaliwa wa kwanza kwa Yakobo. Biblia inasema aliidharau haki yake ya mzaliwa wa kwanza. Kwa kweli, Esau alihangaikia zaidi mambo ya dunia kuliko pendeleo la kuwa kichwa, au kuhani wa familia yake.

Yakobo (Israeli)

Yakobo alikuwa mwana mdogo wa Isaka ambaye kwa njia ya udanganyifu alipata haki ya mzaliwa wa kwanza na akawa sehemu ya ukoo ulioahidiwa. Maisha yake yalianza kama ya udanganyifu, lakini alikutana na Mungu na maisha yake yakabadilika. Mungu alibadilisha jina lake kuwa Israeli ambalo linamaanisha mtawala kama Mungu. Israeli walikuwa na wana kumi na wawili na wazao wa wana hawa wakawa makabila kumi na mawili ya Israeli.

Yusufu

Yusufu alikuwa mwana wa Israeli aliyependelewa, lakini ndugu zake wenye wivu walimuuza utumwani. Kama mtumwa alishtakiwa kwa uwongo na kuwekwa gerezani, lakini kutoka hapo Mungu alimwinua kuwa karibu na Farao. Yusufu alifanikiwa popote alipokuwa.

Yusufu alipounganishwa tena na ndugu zake na Yakobo, familia zao zote (watu sabini) walihamia Misri. Walihamia katika nafasi ya heshima, lakini baada ya muda hii ilibadilika.

Kutoka 1:6-9 Yusufu akafa, na ndugu zake wote, na watu wote wa kizazi kile. Na wana wa Israeli walikuwa na uzazi sana, na kuongezeka mno, na kuzidi kuwa wengi, nao wakaendelea na kuongezeka nguvu; na ile nchi ilikuwa imejawa na wao. Basi akatokea mfalme mpya kutawala Misri, asiyemjua Yusufu. Akawaambia watu wake, Angalieni, watu wa wana wa Israeli ni wengi tena wana nguvu kuliko sisi.

WANA WA ISRAELI WAKIWA MISRI

1,840 hadi 1,440 B.C.

Baraka za Mungu zilikuwa juu ya wana wa Israeli na kadiri walivyoteswa, ndivyo walivyoongezeka idadi.

Kutoka 1:12-14a Lakini kwa kadiri ya walivyowatesa ndivyo walivyoongezeka na kuzidi kuenea. Ndipo Wamisri wakaogopa kwa sababu ya wana wa Israeli. Wamisri wakawatumikisha wana wa Israeli kwa ukali; wakafanya maisha yao kuwa machungu kwa kazi ngumu; kazi ya chokaa na ya matofali, na kila namna ya kazi ya mashamba;

Musa

Ili kupunguza idadi ya wana wa Israeli, Farao aliamuru kwamba wavulana wote watakozaliwa watupwe mtoni. Musa alipozaliwa, mama yake alimficha kwa muda wa miezi mitatu. Kisha, kwa sababu hangeweza kumficha tena, alichukua kikapu na kukifanya kisiingie maji iwezekanavyo. Alimweka Musa ndani ya kikapu na kukiweka mtoni.

Mungu alikuwa na mkono wake juu ya Musa. Binti ya Farao akampata mtoto huyo na kumwajiri mama yake mwenyewe anyonyeshe na kumtunza.

Musa alilelewa kama mwana wa binti Farao. Na bado, katika umri wa miaka arobaini alipoona Mmisri akimpiga mtumwa Mwebrania, alimuuu Mmisri. Alijitambulisha na watu wake, na alilazimika kukimbia kuokoa maisha yake.

Musa aliishi Midiani kama mchungaji wa kondoo kwa miaka arobaini iliyofuata. Na kisha, siku moja alisimama kuchunguza kichaka kilichowaka moto, lakini hakuwaka. Mungu alizungumza naye na kumwita awakomoe watu wake kutoka Misri.

Mapigo Kumi

Mungu alipomtuma Musa kumwomba Farao awaruhusu wana wa Israeli waende zao, alikataa. (Farao wa utoto wa Musa alikuwa amekufa.) Mungu alituma mapigo kumi kwa Wamisri kabla ya Farao kuwa tayari kuwaruhusu waondoke.

- Mto Nile, ambao waliuabudu kama mungu, ukageuka kuwa damu.
- Vyura kwa maelfu walitoka mtoni na walikuwa kila mahali.
- Mavumbi ya nchi yakawa chawa.
- Makundi ya nzi yalikuja juu ya kila kitu.
- Tauni kali iliyosababisha kifo ikawapata ng'ombe wao, farasi, punda, ngamia, ng'ombe na kondoo.
- Watu na wanyama waliobaki walitokwa na majipu makali.
- Mvua ya mawe ilikuja kwa nguvu kiasi kwamba mtu yeyote au mnyama aliyebaki nje akafa.
- Nzige wengi sana wakaja hata nchi isiweze kuonekana. Walikula kila kitu, hata miti.
- Giza nene liliifunika dunia kwa muda wa siku tatu. Lilikuwa ni giza kali sana ambalo liliweza kuhisiwa.

Baada ya kila pigo, Farao alipewa nafasi ya kumtii Mungu, lakini alikataa.

- Pigo la mwisho lilikuwa ni kifo cha wazaliwa wa kwanza wa Wamisri na Waisraeli.

Mungu alikuwa ametoa maagizo mahususi kwa Waisraeli kwa usiku huo. Walipaswa kutoa dhabihu na kuipaka damu kwenye miimo ya milango. Walipaswa kula dhabihu wakiwa wamevaa kwa ajili ya kusafiri. Wazaliwa wa kwanza wa Waisraeli ambao hawakupaka damu kwenye mwimo wa mlango - wale ambao hawakumtii Mungu - walikufa pamoja na wazaliwa wa kwanza wa Wamisri. Hii ilikuwa sikukuu ya kwanza ya Pasaka na ilitimia wakati Yesu alipotolewa dhabihu msalabani kutoa kifuniko cha damu kwa wokovu wetu.

Kutoka 12:13 Na ile damu itakuwa ishara kwenu katika zile nyumba mtakazokuwamo; nami nitakapoiona ile damu, nitapita juu yenu, lisiwapate pigo lolote likawaharibu, nitakapoipiga nchi ya Misri.

KUTOKA MISRI HADI KANAANI

1,440 hadi 1,400 B.K.

Kugawanyika kwa Bahari Nyekundu

Watu sabini waliokuwa wamehamia Misri walikuwa wamegeuka kuwa umati mkubwa. Baada ya wazaliwa wa kwanza kufa, Farao 'aliwafukuza' kutoka katika nchi. Lakini basi, alibadili mawazo yake na kutuma jeshi lake kuwarudisha.

Waisraeli walikamatwa. Kulikuwa na milima pembeni, Bahari Nyekundu mbele, na jeshi la Farao nyuma. Mungu akaweka nguzo ya wingu na moto kati yao na jeshi, ili kuwalinda. Kwa upande wa Waisraeli kulikuwa na mwanga, lakini upande wa Mmisri kulikuwa na giza. Kisha Mungu alitenganisha Bahari ya Shamu na makutano wakavuka katika nchi kavu.

Jeshi la Wamisri lilipojaribu kuwafuata, maji yalishuka juu yao na wakazama.

Utoaji wa Sheria

Mungu aliwaongoza watu hadi Mlima Sinai na huko walijitakasa kwa muda wa siku tatu. Siku hamsini kabisa baada ya wao kuondoka Misri, baada ya Pasaka ya kwanza, sheria ilitolewa. Siku hamsini baada ya Yesu kuondoka hapa duniani, Roho Mtakatifu alikuja kuandika sheria mioyoni mwetu.

Kutoka 19:16-20 Ikawa siku ya tatu, wakati wa asubuhi, palikuwa na ngurumo na umeme, na wingu zito juu ya mlima, na sauti ya baragumu iliyolia sana. Watu wote waliokuwa kituoni wakatetemeka. Musa akawatoa hao watu katika kituo, akawaleta ili waonane na Mungu; wakasimama pande za chini za kile kilima. Mlima wa Sinai wote pia ukatoa moshi, kwa sababu BWANA alishuka katika moto; na ule moshi wake ukapanda juu kama moshi wa tanuri, mlima wote ukatetemeka sana. Na hapo sauti ya baragumu ilipozidi kulia

sana, Musa akanena, naye Mungu akamwitikia kwa sauti. BWANA akaushukia mlima, juu ya kilele cha mlima; BWANA akamwita Musa aende hata kilele cha mlima; Musa akapanda juu.

Ndama wa Dhahabu

Musa alipokuwa akizungumza na Bwana, ingawa walikuwa wameona maajabu aliyoyafanya, ingawa walisikia sauti yake katika ngurumo hiyo, wakati Bwana alipokuwa akimpa Musa sheria na mipango ya hema ya kukutania. kwa msaada wa Haruni, akatengeneza ndama ya dhahabu na kuiabudu.

Mungu akamwambia Musa, Nitawaangamiza watu hawa, na kukufanya wewe kuwa taifa kubwa. Lakini Musa akawaombea na Mungu akawasamehe.

Wana wa Israeli walifika kwenye mipaka ya Kanaani, lakini walikataa kuamini kwamba Mungu angeweza kuwaletea ushindi katika nchi, na walitangatanga jangwani kwa muda wa miaka arobaini.

KIPINDI CHA WAAMUZI – KUCHUKUA NCHI

1,400 hadi 1,051 B.K.

Musa alikuwa amekufa na kuzikwa na Mungu kwenye Mlima Horebu. Yoshua alikuwa amechukua uongozi wa wana wa Israeli wakati, miaka arobaini baadaye, walifika tena kwenye mpaka wa Kanaani.

Tena, Mungu alikausha maji ya mto. Wakati huu ulikuwa ni Mto Yordani, na watu wakavuka katika nchi kavu. Kuta za Yeriko zilianguka kwa njia isiyo ya kawaida, na wakaanza kuiteka nchi ya Kanaani.

Kanaani iligawanywa na kila kabila kuwa na nchi yao, isipokuwa kabila la Lawi, kabila la makuhani.

Taifa la Israeli lilikuwa tofauti na mataifa yaliyowazunguka kwa kuwa hawakuwa na mfalme wa kibinadamu. Mungu alikuwa mfalme wao. Kwa kufuata uongozi wa Yoshua, walikuwa na waamuzi wa kuwasimamia. Waamuzi wakuu walikuwa:

- Othnieli – mwamuzi wa kwanza
- Debora – mwanamke

- Gideoni - mtu shujaa shujaa
- Yeftha
- Samsoni - mtu mwenye nguvu
- Eli
- Samweli – mwamuzi wa mwisho.

KUANZISHA UFALME WA ISRAELI

1,051 hadi 931 B.K.

Watu Wanadai Mfalme

Samweli alipokuwa mzee, watu walidai mfalme. Waliasi wasitawaliwe na Mungu, na Mungu akawaacha wafuate njia yao wenyewe. Sikiliza onyo alilowapa.

1 Samweli 8:7 BWANA akamwambia Samweli, Isikilize sauti ya watu hawa katika kila neno watakalokuambia; kwa maana hawakukukataa wewe, bali wamenikataa mimi, ili nisiwe mfalme juu yao.

Aliwaonya kwamba mfalme atachukua:

- Wana wao kwa ajili yake mwenyewe
- Binti zao kwa ajili yake mwenyewe
- Mashamba yao, mizabibu, na mizeituni na kuwapa wengine
- Sehemu ya kumi ya kila kitu walichokuwa nacho

Mungu aliendelea na onyo lake,

1 Samweli 8:18,19 Nanyi mtalia siku ile kwa sababu ya mfalme wenu mliyejichagulia; BWANA asiwajibu siku ile.

Lakini hao watu wakakataa kuisikiliza sauti ya Samweli; wakasema, Sivyo hivyo; lakini tunataka kuwa na mfalme juu yetu;

Mungu aliwapa walichodai ingawa haikuwa nzuri kwao. Samweli alimtia mafuta Sauli kuwa mfalme. Kutoka kuwa taifa la kitheokrasi, taifa linalotawaliwa na Mungu, wakawa utawala wa kifalme, taifa linalotawaliwa na mwanadamu.

Sauli

Sauli alianza akiwa ametiwa mafuta na Mungu. Alikuwa mnyenyekevu na alijioeza kujizuia, lakini alikua na kiburi na kutotii. Hatimaye, Mungu akamwambia Samweli,

1 Samweli 15:10,11 Ndipo neno la BWANA likamjia Samweli, kusema, Najuta kwa sababu nime mtawaza Sauli awe mfalme; maana amerudi nyuma, asinifuate, wala hakufanya nilivyomwamuru. Samweli akasikitika, akamlilia BWANA usiku kucha.

Samweli alikuwa amejaribu kumwonya Sauli lakini alikataa kusikiliza. Kisha Mungu akamtuma Samweli kumtia mafuta mfalme mwingine.

Sauli alimaliza maisha yake kwa kuangukia upanga wake mwenyewe.

Daudi

Daudi alikuwa mfalme wa pili wa Israeli, na taifa hilo likawa lenye nguvu na ukubwa mkubwa zaidi wakati wa utawala wake. Mungu alisema Daudi alikuwa mtu aupendezaye moyo wake.

1 Samweli 13:14b BWANA amejitafutia mtu aupendezaye moyo wake, naye BWANA amemwamuru yeye kuwa mkuu juu ya watu wake, kwa sababu wewe hukulishika neno lile BWANA alilokuamuru.

Daudi alikuwa shujaa, mfalme, nabii, na mtunga-zaburi. Mungu alimpa mipango ya hekalu.

Daudi aliandika sehemu kubwa ya kitabu cha Zaburi na kuwafundisha watu jinsi ya kumsifu na kumwabudu Mungu.

Utawala mwingi wa Daudi ulikuwa ushuhuda kwa Mungu, lakini alikuwa na maeneo mawili ya udhaifu - wanawake, na kushindwa kuwaadibu wale walio karibu naye. Katika miaka yake ya mwisho, wanawe walikuwa waasi, walisababisha ugomvi mwingi, na hata walijaribu kuiba ufalme wake.

Sulemani

Sulemani alianza utawala wake kwa neema kubwa. Alitiwa mafuta kuwa mfalme kwa baraka za Daudi. Alikuwa na akiba kubwa ya mali iliyokusanywa na baba yake.

Alipendwa na kukubalika kwa matumaini makubwa na watu.

Tamaa yake kuu zaidi, alipoanza kutawala, ilikuwa kwa ajili ya hekima, na alipewa uwezo wa kiakili uliotolewa na kimungu. Inaaminika kwamba alikusanya na kuandika kitabu cha Mithali, Wimbo wa Sulemani, na kitabu cha Mhubiri katika miaka yake ya baadaye.

Alijenga hekalu kubwa la Mungu. Na bado, Sulemani alianguka katika unyama na ibada ya sanamu. Alikuwa na wake mia saba na masuria mia tatu. Labda kitabu cha Mhubiri ni picha yake mwenyewe katika miaka ya baadaye.

UFALME UNAGAWANYIKA - WAANGUKA UTEKWANI

931 hadi 586 B.K.

Wakati Sulemani alipokufa, Rehoboamu akawa mfalme wa Israeli. Watu wakamwomba awapunguzie mzigo wao mzito wa kodi. Rehoboamu alienda kwa wazee na wakasema kwamba ikiwa alikuwa mwema kwa watu, kuwapendeza, na kusema nao maneno mazuri, watakuwa watumishi wake milele.

Alikataa ushauri wao na kwenda kwa wale vijana aliokua nao. Wakasema kuwaambia watu:

1 Wafalme 12:11 Basi kama vile baba yangu alivyowatwika kongwa zito, mimi nitaongeza kongwa lenu; baba yangu aliwapiga kwa mijeledi, bali mimi nitawapigeni kwa nge.

Watu wa makabila ya kaskazini waliasi na taifa la Israeli likagawanyika.

Israeli - Ufalme wa Kaskazini

Ufalme wa Kaskazini ulifanyizwa na makabila kumi. Lilikuwa taifa lililozaliwa katika uasi. Kulikuwa na wafalme kumi na tisa tofauti, lakini hakuna mfalme mzuri.

Ahabu alikuwa mfalme mbaya wa wakati wa Eliya na Yezebeli alikuwa mke wake.

Yehoramu, Yehu, Yehoahazi, na Yehoashi walikuwa wafalme waovu wa wakati wa Elisha.

Manabii, Hosea, Amosi, Eliya, na Elisha walionya wafalme na watu wa ufalme huu. Yona pia alitoka katika ufalme huu.

Katika Wafalme wa Pili wa kumi na saba, tunapewa orodha ya dhambi za kutisha za ufalme wa kaskazini. Hatimaye, dhambi zao zilikuwa kubwa sana hivi kwamba Mungu aliwaacha waende utumwani.

Yuda - Ufalme wa Kusini

Ufalme wa Kusini ulifanyizwa na makabila mawili.

Kati ya wafalme ishirini, walikuwa na wafalme wanane wazuri, na Mungu aliwaachilia Yuda muda mrefu zaidi kwa sababu ya wafalme hao.

Baadhi ya wafalme wema walikuwa Yehoshafati ambaye alirudisha utulivu katika ibada, Yoashi, Uzia, Yothamu na Hezekia. Manabii wa Yuda walikuwa Mika, Habakuki, Yoeli, Yeremia, Obadia, Isaya, Nahumu, na Sefania.

Kitabu cha Maombolezo ni wonyesho wa huzuni ya Yeremia juu ya anguko la Yuda. Inaisha kwa maneno haya:

Maombolezo 5:21 Ee BWANA, utugeuze kwako, nasi tutageuka; Zifanye mpya siku zetu kama siku za kale.

UTEKWA WA BABELI

605 hadi 535 B.K.

Moja ya mambo ya kufaraji sana tunaweza kujifunza kutoka kwa Agano la Kale ni kwamba Mungu anatawala mataifa. Wanainuka kwa mamlaka na wanaanguka kulingana na mipango yake. Wana wa Israeli hawakutii na kuabudu miungu mingine na Mungu aliinua taifa la Babeli kuwaadhibu na kuwafanya watumwa.

Mmoja wa wakuu wa jeshi la Babeli alijua kwa nini watu wa Yuda walikuwa wameanguka.

Yeremia 40 :2,3 Naye mkuu wa askari walinzi akamtwaa Yeremia, akamwambia, BWANA, Mungu wako, alitamka mabaya haya juu ya mahali hapa, naye BWANA ameyaleta, na kufanya kama alivyosema; kwa sababu mmemwasi BWANA, wala hamkuitii sauti yake; ndiyo maana neno hili limewajia ninyi.

Nebukadreza

Watu wa Yuda hawakuchukuliwa wote kwa wakati mmoja utumwani. Danieli, Shadraka, Meshaki na Abednego walikuwa kwenye kundi la kwanza kuchukuliwa na wakahamia kwenye nafasi za uongozi. Nebukadreza alikuwa mfalme wa Babeli. Ilikuwa wakati wa utawala wake ambapo Shadraka, Meshaki na Abednego walitupwa ndani ya tanuru ya moto na kutoka wakiwa hai. Nebukadreza alijawa na kiburi na akajipatia sifa kwa mambo yote ambayo Mungu alikuwa amempa.

Danieli 4:30 Mfalme akanena, akasema, Mji huu sio Babeli mkubwa nilioujenga mimi, uwe makao yangu ya kifalme, kwa uwezo wa nguvu zangu, ili uwe utukufu wa enzi yangu?

Wakati huo alipatwa na kichaa na kuishi shambani kama mnyama. Danieli alikuwa amemwonya jambo hili lingetukia na kwamba angekaa katika hali hii kwa muda wa miaka saba mpaka atakapokuwa:

Danieli 4:25b hata utakapojua ya kuwa Aliye Juu ndiye anayemiliki katika ufalme wa wanadamu, naye humpa yeye amtakaye, awaye yote.

Belshaza

Belshaza, mjukuu wa Nebukadreza, alikuwa mfalme wa mwisho wa Babeli. Hatujui lolote kumhusu ila tu kwamba kwenye karamu yake kuu ya mwisho, maelfu ya watu walikuwa wakinywa kutoka katika vyombo vya fedha na dhahabu vilivyochukuliwa kutoka hekalu la Yerusalemu. Mkono ukatokea na kuandika ujumbe ukutani ambao Danieli aliufasiri.

Danieli 5:26-28,31 Na tafsiri ya maneno haya ni hii; MENE, Mungu amehesabu ufalme wako na kuukomesha. TEKELI, umepimwa katika mizani nawe umeonekana kuwa umepunguka. PERESI, ufalme wako umegawanyika, nao wamepewa Wamedi na Waajemi. Na Dario, Mmedi, akaupokea ufalme, naye umri wake alikuwa na miaka sitini na miwili.

Danieli 5:30,31a Usiku huo huo Belshaza, mfalme wa Wakaldayo, akauawa. Na Dario, Mmedi, akaupokea ufalme, Israeli ilikuwa imekuwa mbaya na kuanguka kwa Wababeli. Babeli ikawa mbaya na kuanguka kwa Waajemi.

Koreshi

Koreshi alikuwa mwanzilishi wa Milki ya Uajemi, alishinda Babeli na alitiwa mafuta na Mungu ili kuwakomboa Wayahudi kutoka utumwani. Nabii Isaya, alitabiri kuja kwa Koreshi, na kumtaja kwa jina miaka mia mbili kabla ya Koreshi kuzaliwa.

Isaya 44:24a,28 BWANA, mkombozi wako, yeye aliyekuumba tumboni, asema hivi; nimwambiaye Koreshi, Mchungaji wangu, naye atayatenda mapenzi yangu; hata ataunena Yerusalemu, Utajengwa; na hilo hekalu, Msingi wako utawekwa.

UREJESHO

535 hadi 400 B.K.

Watu walirudi Israeli kwa nyakati tatu tofauti. Wa kwanza kurudi walikuwa Zerubabeli, Yeshua, Hagai, na Zekaria. Kusudi lao lilikuwa kujenga upya hekalu.

Ezra alikuwa katika kundi la pili na kusudi lake lilikuwa kurejesha mafundisho ya sheria na ibada ya haki.

Hatimaye Nehemia na wengine wakarudi kujenga upya kuta za Yerusalemu.

Tarehe ya kuandikwa kwa kitabu cha Malaki si hakika. Huenda ikawa ni kitabu cha mwisho kuandikwa katika Agano la Kale. Malaki aliandika,

Malaki 4:2a Lakini kwenu ninyi mnaolicha jina langu, jua la haki litawachomozea, likiwa na uwezo wa kuponya katika miale yake;

MASWALI YA KUHAKIKI

1. Je, ni vipindi vipi tisa vya historia ya Agano la Kale ambavyo vimeorodheshwa katika somo hili?
2. Mungu aliwapa watu wa Israeli onyo gani walipotamani kuwa kama mataifa mengine na kuomba wapewe mfalme wa kibinadamu?
3. Kulingana na somo hili, ni jambo gani moja la kufariji zaidi ambalo tunaweza kujifunza kutoka kwa Agano la Kale? Toa mifano ya kibiblia ya ukweli huu.

Somo la Tatu

Watoto wa Mungu wenye Agano

Utangulizi

Kabla ya Mungu kuumba dunia, alipanga uumbaji wa wanadamu. Alijua, kupitia ujuzi Wake wa kimbele, kwamba Adamu na Hawa wangetenda dhambi, naye alipanga kuja kwa Mkombozi. Mungu ni:

- Kufanya maagano,
- Kushika agano,
- Mungu anayedhihirisha Agano.
- Musa aliandika kuhusu hili.

Kumbukumbu la Torati 7:9 Basi jueni ya kuwa BWANA, Mungu wenu, ndiye Mungu; Mungu mwaminifu, ashikaye agano lake na rehema zake kwao wampendao, na kushika amri zake, hadi vizazi elfu;

Kabla ya uumbaji, Mungu aliweka Agano la Milele na wanadamu. Agano hili bado linatumika. Agano hili ni letu!

Maagano ya Mungu yaliyowekwa katika Agano la Kale bado ni sehemu ya maisha yetu leo.

Ufafanuzi

Agano ni mapatano mazito, ya lazima, mkataba kati ya Mungu na watu wake. Agano la damu ni agano lililotiwa muhuri kwa damu yake mwenyewe ambayo haiwezi kuvunjwa.

Mungu alikuwa mwanzilishi wa maagano haya, na Aliyawasilisha kwa wanadamu kama ufunuo unaoendelea wa Yeye Mwenyewe, mipango Yake, na makusudi Yake.

Aina Mbili

- *Bila masharti*

Kuna aina mbili za maagano - bila masharti na masharti. Agano lisilo na masharti ni wajibu unaofanywa na Mungu, kwa niaba ya wanadamu. Haya yatatimizwa bila kujali utii au kutotii.

➤ *Masharti*

Maagano mengine ni maagano yenye masharti na yanaweza kukubaliwa au kukataliwa na wanadamu. Masharti ya maagano haya yamewekwa na Mungu, ambaye hawezi kubadilika. Kwa hivyo masharti hayawezi kubadilishwa. Faida za agano la masharti zinaweza tu kupokelewa kupitia imani na utii.

AGANO LA MILELE (Sharti)

Agano la Msingi

Agano la Milele lilianza katika umilele uliopita katika ushauri wa Mungu Baba, Mwana na Roho Mtakatifu. Mungu alipanga uumbaji wa wanadamu ili kutimiza tamaa yake ya familia ya milele. Alitamani bibi-arusi kwa ajili ya Mwanawe na familia ya milele ambayo kwayo angeweza kujiiga Mwenyewe.

Akijua kimbele uasi na anguko la Adamu na Hawa, alipanga ukombozi wao kupitia kifo cha Mwanawe. Kupitia ukombozi, mwanadamu alipaswa kurejeshwa kwa kila alichoumbwa kuwa. Wanaume na wanawake wangekuwa wakamilifu, waadilifu, waliokamilika, bibi-arusi wa kufaa, wa milele kwa ajili ya Mwanawe.

Ni agano hili la msingi la milele ambalo maagano yote kwa wakati yamejengwa juu yake.

Sisi ni

➤ *Kuitwa*

Agano la Milele linafunua kusudi la Mungu na neema kwa wanadamu.

2 Timotheo 1:9,10 ambaye alituokoa akatuita kwa mwito mtakatifu, si kwa kadiri ya matendo yetu sisi, bali kwa kadiri ya makusudi yake mwenyewe na neema yake. Neema hiyo tulipewa katika Kristo Yesu kabla ya wakati kuanza, na sasa inadhihirishwa kwa kufunuliwa kwake Mwokozi wetu Kristo Yesu; aliyebatili mauti, na kuufunua uzima na kutoharibika, kwa ile Injili;

➤ *Kukombolewa*

Inafunua mpango wa Mungu wa ukombozi kwa wanadamu kupitia kumwaga damu ya Mwanawe.

Waraka wa Waebrania 13:20 Basi, Mungu wa amani aliyemleta tena kutoka kwa wafu Mchungaji Mkuu wa kondoo, kwa damu ya agano la milele, yeye Bwana wetu Yesu,

➤ *Kuchaguliwa tangu awali katika Kristo*

Inafunua mpango wa Mungu kwamba wanadamu wangeumbwa na baadaye kufanana na mfano wa Mwanawe.

Warumi 8:29,30 Maana wale aliowajua tangu asili, aliwachagua tangu asili wafananishwe na mfano wa Mwana wake, ili yeye awe mzaliwa wa kwanza miongoni mwa ndugu wengi. Na wale aliowachagua tangu asili, hao akawaita; na wale aliowaita, hao akawahesabia haki; na wale aliowahesabia haki, hao akawatukuza.

➤ *Pamoja na Wakati Ujao*

Agano la Milele la Mungu na wanadamu tangu umilele uliopita lilianzisha mustakabali wetu.

Waefeso 1:4 kama vile alivyotuchagua katika yeye kabla ya kuwekwa misingi ya ulimwengu, ili tuwe watakatifu, watu wasio na hatia mbele zake katika pendo.

1 Wakorintho 2:7 bali twanena hekima ya Mungu katika siri, ile hekima iliyofichwa, ambayo Mungu aliazimu tangu milele, kwa utukufu wetu;

Baraka Zetu

➤ *Uzima wa Milele*

Kama washiriki katika Agano la Milele, tuna uzima wa milele. Ni uzima wa Mungu ndani yetu.

Tito 1:2 katika tumaini la uzima wa milele, ambao Mungu asiyeweza kusema uongo aliuahidi tangu milele;

➤ *Upendo wake*

Tunaweza kupokea upendo wake.

Yeremia 31:3 BWANA alinitokea zamani, akisema, Naam nimekupenda kwa upendo wa milele, ndiyo maana nimekuvuta kwa fadhili zangu.

➤ *Haki*

Kulingana na Danieli 9:24,

Muda wa majuma sabini umeamriwa juu ya watu wako, na juu ya mji wako mtakatifu, ili kukomesha makosa, na kumaliza dhambi, na kufanya upatanisho kwa ajili ya uovu, na kuleta haki ya milele,

Kazi ya ukombozi ya Kristo kwa niaba yetu ilikuwa kuleta upatanisho kwa ajili ya uovu, na kuleta haki ya milele.

2 Wakorintho 5:21 Yeye asiyejua dhambi alimfanya kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika Yeye.

➤ *Jina*

Tumepewa jina la milele.

Isaya 56:5 Nitawapa hawa nyumbani mwangu, na ndani ya kuta zangu, kumbukumbu na jina, lililo jema kuliko kuwa na watoto wa kiume na wa kike; nitawapa jina lidumulo milele, lisilokatiliwa mbali.

➤ *Ufalme*

Tukawa sehemu ya ufalme wa milele.

Danieli 7:27 Na ufalme, na mamlaka, na ukuu wa ufalme, chini ya mbingu zote, watapewa watu wa watakatifu wake Aliye Juu; ufalme wake ni ufalme wa milele, na wote wenye mamlaka watamtumikia na kumtii.

➤ *Furaha ya Milele*

Tuna furaha ya milele.

Isaya 51:11 Nao waliokombolewa na BWANA watarejea, Watafika Sayuni, wakiimba; Furaha ya milele itakuwa juu ya vichwa vyao; Watapata shangwe na furaha; Huzuni na kuugua zitakimbia.

Masharti

Sehemu ya Mungu ilikuwa kutoa baraka zote za agano. Sehemu yetu ni nini? Je, ni masharti gani ya kupokea agano la milele na kulifanya kuwa letu, kwa sasa na kwa umilele wote?

➤ *Kuamini Imani*

Kuna njia moja tu ya kupokea Agano hili la Milele katika maisha yetu - kwa kuamini imani.

Yohana 3:16 Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele.

➤ *Utiifu*

Jinsi tunavyoweka agano la milele kwa ufanisi katika maisha yetu ni kupitia utiifu.

Yohana 14:15 Mkinipenda, mtazishika amri zangu.

Waebrania 5:9 naye alipokwisha kukamilishwa, akawa sababu ya wokovu wa milele kwa watu wote wanaomtii;

➤ *Imetiwa muhuri*

Hata kama vile Agano la Milele lilipangwa na Baba na kutekelezwa na Mwana, Agano la Milele limetiwa muhuri na Roho Mtakatifu.

Waefeso 1:13 Nanyi pia katika huyo mmekwisha kulisikia neno la kweli, Habari Njema za wokovu wenu; tena mmekwisha kumwamini yeye, na kutiwa muhuri na Roho yule wa ahadi aliye Mtakatifu.

AGANO LA EDENI (Masharti)

Agano la Edeni lilikuwa ni agano la kwanza ambalo Mungu alianzisha alipowaumba Adamu na Hawa na kuwaweka katika bustani ya Edeni. Ndani yake, alifichua kusudi na mpango Wake kwa wanadamu.

Agano hili, kama mengine yote, lilitoa baraka kwa utii na laana kwa kutotii.

Baraka

Mwanzo 1:28-30 Mungu akawabarikia, Mungu akawaambia, Zaeni, mkaongezeke, mkaijaze nchi, na kuimiliki; mkatawale

samaki wa baharini, na ndege wa angani, na kila kiumbe chenye uhai kiendacho juu ya nchi. Mungu akasema, Tazama, nimewapa kila mmea utoao mbegu, ulio juu ya uso wa nchi yote pia, na kila mti, ambao matunda yake yana mbegu; vitakuwa chakula chenu; na chakula cha kila mnyama wa nchi, na cha kila ndege wa angani, na cha kila kitu kitambaacho juu ya nchi, chenye uhai; majani yote ya miche, ndiyo chakula chenu; ikawa hivyo.

Masharti

Kama vile utii ulivyokuwa baraka, jaribu la utii huo lilitolewa na Mungu. Ikiwa Adamu na Hawa wangepokea kutii, wangepokea laana ya agano.

Mwanzo 2:16,17 BWANA Mungu akamwagiza huyo mtu, akisema, “Matunda ya kila mti wa bustani waweza kula, Lakini matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya usile, kwa maana siku utakapokula matunda ya mti huo utakufa hakika.”

Agano la Edeni liliweka Adamu na Hawa kwenye majaribio ili kujaribu kujitolea kwao kwa masharti ya agano.

Agano Limevunjwa

Baada ya Adamu na Hawa kula tunda, ushirika wao na Mungu ulivunjika. Hawangeweza tena kuja kwa ujasiri katika uwepo wa Mungu.

Mwanzo 3:8 Kisha wakasikia sauti ya BWANA Mungu, akitembea bustanini wakati wa jua kupunga; Adamu na mkewe wakajificha kati ya miti ya bustani, BWANA Mungu asiwaone.

➤ *Laana juu ya Shetani*

Kwa sababu ya sehemu ya Shetani katika anguko la wanadamu, laana iliwekwa juu yake.

Mwanzo 3:14,15 BWANA Mungu akamwambia nyoka, Kwa sababu umeyafanya hayo, umelaaniwa wewe kuliko wanyama wote, na kuliko hayawani wote walioko mwituni; kwa tumbo utakwenda, na mavumbi utakula siku zote za maisha yako; nami nitaweka uadui kati yako na huyo

mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake; huo utakuponda kichwa, na wewe utamponda kisigino

➤ *Laana kwa Hawa*

Laana iliwekwa kwa wanawake.

Mwanzo 3:16 Akamwambia mwanamke, Hakika nitakuzidishia uchungu wako, na kuzaa kwako; kwa uchungu utaza watoto; hata hivyo, hamu yako itakuwa kwa mumeo, naye atakutawala.

➤ *Laana juu ya Adamu na Ardhi*

Laana iliyowekwa juu ya Adamu, na hivyo wanadamu wote, ilijumuisha laana juu ya ardhi. Kuanzia siku hii na kuendelea, angelazimika kufanya kazi siku zote za maisha yake, na alikuwa akitoa jasho wakati akifanya hivyo. Itakuwa ngumu na isiyopendeza.

Mwanzo 3:17,18 Akamwambia Adamu, Kwa kuwa umeisikiliza sauti ya mke wako, ukala matunda ya mti ambao nilikuagiza, nikisema, Usiyale; ardhi imelaaniwa kwa ajili yako; kwa uchungu utakula mazao yake siku zote za maisha yako; michongoma na miiba itakuzalia, nawe utakula mboga za kondeni;

Badala ya kutokeza vitu vizuri tu, ardhi ingetokeza miiba na michongoma.

➤ *Kifo*

Mauti yakawafika viumbe wote, na juu ya watu.

Mwanzo 3:19 kwa jasho la uso wako utakula chakula, hata utakapoirudia ardhi, ambayo katika hiyo ulitwaliwa; kwa maana u mavumbi wewe, nawe mavumbini utarudi.

➤ *Yesu Alifanyika Laana Yetu*

Hatupaswi kamwe kuacha kuorodhesha laana zilizokuja kutokana na dhambi, bila kukumbuka kwamba Yesu, kupitia mateso na kifo chake msalabani, alifanyika laana yetu.

Mwanzo 3:13 Kristo alitukomboa katika laana ya torati, kwa kuwa alifanywa laana kwa ajili yetu; maana imeandikwa, Amelaaniwa kila mtu aangikwaye juu ya mti;

AGANO LA ADAMU (Bila masharti)

Hata katikati ya laana zilizowajia Adamu na Hawa kupitia dhambi zao, Mungu aliwapa ahadi ya ukombozi. Mungu alifanya agano jipya na wanadamu.

Ahadi

Mwanzo 3:15 nami nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake; huo utakuponda kichwa, na wewe utamponda kisigino.

Akizungumza na Shetani, Mungu alisema Mbegu ya mwanamke ingemponda kichwa na kwamba Shetani angemponda uponyaji Wake.

Tangu wakati Shetani aliposikia kwamba Mungu anatuma Mkombozi kwa ajili ya wanadamu kupitia Uzao wa mwanamke, kusudi lake lilikuwa kuharibu uzao wote wa mwanamke.

Vizazi vilipopita, wanaume na wanawake walimpuuza Mungu na wakawa waovu zaidi na zaidi. Mashetani wa Shetani hata walikuwa wameungana na wanawake kuunda kiumbe kipya nusu-binadamu, nusu-pepo, katika jaribio la kupotosha jamii ya wanadamu.

Mwanzo 6:4a Nao Wanefili, walikuwako duniani siku zile; tena, baada ya hayo, wana wa Mungu walipoingia kwa binti za wanadamu, wakazaa nao wana

Hilo lilikuwa jaribio la Shetani la kukomesha “Mbegu ya mwanamke” (Kristo) ambaye angekuja na kumponda kichwa.

Hii ndiyo roho ile ile iliyoingia kwa Farao wakati wa kuzaliwa kwa Musa, na kwa Mfalme Herode wakati wa kuzaliwa kwa Yesu. Roho hii ya kishetani bado inatamani kuua watoto ili kukomesha mpango wa Mungu kwa wanadamu. Inaendelea kushawishi mauaji ya watoto wachanga kupitia utoaji mimba.

AGANO LA NUHU (Sharti)

Baraka

Baada ya gharika, Mungu alifanya agano na Nuhu ambalo lilithibitisha maagano yake ya awali na kutoa ufunuo kamili

zaidi wa mpango wake mkuu wa upendo wa ukombozi kwa wanadamu. Kama vile Mungu alivyowapa Adamu na Hawa mamlaka juu ya viumbe vyote vilivyoishi duniani, alimpa Nuhu.

Mwanzo 9:1,2 Mungu akambariki Nuhu na wanawe, akawaambia, Zaeni, mkaongezeke, mkaijaze nchi. Kila mnyama wa nchi atawaogopa ninyi na kuwahofu, na kila ndege wa angani: pamoja na vitu vyote vilivyojaa katika ardhi, na samaki wote wa baharini; vimetiwa mikononi mwenu.

Mwanzo 9:1,2 Tazama, nilithibitisha agano langu nanyi; tena na uzao wenu baada yenu;

Mwanzo 9:9,10a tena na kila kiumbe hai kilichoko pamoja nanyi, ndege, na mnyama wa kufugwa, na kila mnyama wa mwitu katika nchi pamoja nanyi;

Masharti Mbili

➤ *Kutokula Damu*

Mungu alimwagiza Noa kwamba yeye na familia yake hawakupaswa kula damu.

Mwanzo 9:4 Bali nyama pamoja na uhai, yaani, damu yake, msile.

➤ *Kutowaua Wanadamu*

Hawakupaswa kuua mtu mwingine.

Mwanzo 9:6 Atakayemwaga damu ya mwanadamu, damu yake huyo itamwagwa na mwanadamu, maana kwa mfano wake Mungu alimfanya mwanadamu.

Shambulio linalofuata la Shetani dhidi ya jamii ya kibinadamu lingekuwa katika maeneo haya mawili.

Yesu alipaswa kuja kama dhabihu ya kibinadamu kwa ajili ya wanadamu wote. Damu yake ingekuwa upatanisho kwa wanadamu wote. Shetani angewezaje kupambana na hili?

Kwa kufanya dhabihu za kibinadamu kuwa za kawaida.

Mazoea hayohayo yanaendelea kupitia waabudu Shetani leo.

Ishara Inayoonekana

Agano hili lilikuwa na ishara inayoonekana. Mungu aliahidi hataharibu tena dunia yote kwa gharika na kwamba upinde wa mvua ulikuwa ishara ya hili.

Mwanzo 9:12-15 Mungu akasema, Hii ndiyo ishara ya agano nifanyalo kati yangu na ninyi, na kila kiumbe hai kilichoko pamoja nanyi, kwa vizazi vyote hata milele; Mimi nauweka upinde wangu winguni, nao utakuwa ni ishara ya agano kati yangu na nchi. Hata itakuwa nikitanda mawingu juu ya nchi, upinde utaonekana winguni, nami nitalikumbuka agano langu, lililoko kati yangu na ninyi, na kila kiumbe hai katika wote wenye mwili, wala maji hayatakuwa gharika tena kuwaharibu wote wenye mwili.

AGANO LA IBRAHIMU (La Masharti)

Hata wanadamu walipozidi kuwa waovu kabla ya gharika, waliendelea na uovu baada ya gharika. Wana wa Nuhu hawakuenda kwa unyofu mbele za Mungu, na hata wazao wao.

Kisha Mungu akasema na Ibrahimu, akamwita atoke nje, na kufanya upya agano lake na wanadamu. Sasa Mungu alihama kutoka kushughulika moja kwa moja na wanadamu wote, wazao wote wa Nuhu, hadi kuita familia fulani ambayo ilipaswa kujiwakilisha Mwenyewe.

Kumbuka: Katika aya chache zifuatazo, masharti yamepigwa mstari. Baraka ziko kwenye mabano

Mwanzo 12:1-3 BWANA akamwambia Abram, Toka wewe katika nchi yako, na jamaa zako, na nyumba ya baba yako, uende mpaka nchi nitakayokuonesha; nami nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa, na kukubariki, na kulikuza jina lako; nawe uwe baraka; nami nitawabariki wakubarikio, naye akulaaniye nitamlaani; na katika wewe jamaa zote za dunia watabarikiwa.

Pamoja na Isaka

Mungu alifanya upya agano hili na Isaka.

Mwanzo 26:3,4 Kaa ugenini katika nchi hiyo, nami nitakuwa pamoja nawe, na kukubariki, maana nitakupwa wewe na uzao

wako nchi hizi zote. Nami nitakifanya imara kiapo nilichomwapa Abrahamu baba yako. Nitazidisha uzao wako kama nyota za mbinguni, nami nitawapa uzao wako nchi hizi zote, na katika uzao wako mataifa yote ya dunia watajibarikia.

Pamoja na Yakobo

Mungu alifanya upya agano na Yakobo.

Mwanzo 28:13,14 Na tazama, BWANA amesimama juu yake, akasema, Mimi ni BWANA, Mungu wa Abrahamu baba yako, na Mungu wa Isaka; nchi hii unayolala nitakupa wewe na uzao wako. Na uzao wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe utaenea upande wa magharibi, na mashariki, na kaskazini, na kusini; na katika wewe, na katika uzao wako, jamaa zote za dunia watabarikiwa.

Na sisi

Mungu alifanya upya agano nasi!

Wagalatia 3:14 ili kwamba baraka ya Abrahamu iwafikie Mataifa katika Yesu Kristo, tupate kupokea ahadi ya Roho kwa njia ya imani.

Wagalatia 3:28,29 Hakuna Myahudi wala Mgiriki. Hakuna mtumwa wala huru. Hakuna mwanamume wala mwanamke. Maana ninyi nyote mmekuwa wamoja katika Kristo Yesu. Na kama ninyi ni wa Kristo, basi, mmekuwa uzao wa Abrahamu, na warithi kulingana na ahadi.

Kwa imani na utiifu, sisi kama watoto wa agano wa Mungu tunaweza kutembea katika baraka zote za agano la Ibrahimu, Isaka, na Yakobo.

AGANO LA MUSA (La Masharti)

Uzao wa Abrahamu uliongezeka, na kisha, wakati wa ukame, Mungu akawahamisha hadi Misri. Kwanza walikuwa wageni, kisha walikuwa watumwa. Hatimaye baada ya miaka mia nne, Mungu alimwita Musa kuwaongoza watu wake kutoka utumwani na kurudi kwenye utele.

Ktoka 3:7,8a BWANA akasema, Hakika nimeyaona mateso ya watu wangu walioko Misri, nami nimekisikia kilio chao kwa sababu ya wasimamizi wao; maana nayajua maumivu yao; BWANA akasema, Hakika nimeyaona mateso ya watu wangu walioko Misri,

Tutaruka juu ya yote yaliyotokea tangu wakati huu hadi miezi mitatu baada ya wana wa Israeli kukombolewa kutoka nchi ya Misri.

Agano Lililotolewa

Kutoka 19:3-6b Musa akapanda kwa Mungu, na BWANA akamwita kutoka mlimani ule, akisema, Utawaambia nyumba ya Yakobo, na kuwaarifu wana wa Israeli, maneno haya; Mmeona jinsi nilivyowatendea Wamisri, na jinsi nilivyowachukua ninyi juu ya mbawa za tai, nikawaleta ninyi kwangu mimi. Sasa basi ikiwa mtaitii sauti yangu kweli kweli, na kulishika agano langu, hapo ndipo mtakapokuwa tunu kwangu kuliko makabila yote ya watu; maana dunia yote pia ni mali yangu, Hayo ndiyo maneno utakayowaambia wana wa Israeli.

Kama watoto wa agano wa Mungu, sisi pia tutabebwa kwenye “mbawa za tai” kutoka katika utumwa. Ikiwa tutatii sauti Yake na kushika agano Lake, sisi pia tutakuwa hazina maalum kwa Mungu. Kama watoto wa agano, sisi pia ni ufalme wa makuhani na taifa takatifu.

AGANO LA PALESTINA (La Masharti)

Baraka na laana za agano hili zimetolewa katika Kumbukumbu la Torati 28:1-68. Baraka na laana hizi zilikuwa kwa ajili ya Ibrahimu na uzao wake wote. Walipita kwa taifa la Israeli, na kisha katika Agano Jipya, tunaambiwa kwamba sisi ni watoto wa Ibrahimu na baraka hizi zinaweza kuwa zetu.

Baraka

Je, wana wa Israeli walipaswa kupokea vipi baraka hizi? Kwa kutii sauti ya Bwana.

Kumbukumbu la Torati 28:1,2 Nawe umlete Haruni ndugu yako karibu nami, na wanawe pamoja naye, miongoni mwa wana wa Israeli, ili anitumikie katika kazi ya ukuhani. Haruni,

na Nadabu, na Abihu, na Eleazari, na Ithamari, wana wa Haruni. Nawe utamfanyia Haruni ndugu yako mavazi matakatifu, kwa utukufu na kwa uzuri.

Ikiwa tunatii sauti ya Bwana, ikiwa tutazingatia kwa uangalifu amri Zake, baraka zitafuata kwa kawaida. Watatujia na kutupata!

Soma Kumbukumbu la Torati 28:3-14 ukiweka viwakilishi vya kibinafsi. Kwa mfano:

“Nitabarikiwa mjini, nitabarikiwa mashambani. Utabarikiwa uzao wa mwili wangu, mazao ya ardhi yangu, na maongeo ya ng'ombe wangu...”

Masharti

Kwa nini taifa la Israeli lingepokea laana?

Kwa sababu hawakuitii sauti yake. Hawakuzishika amri na sheria zake.

Kumbukumbu la Torati 28:15 Nawe utafanya kifuko cha kifuni cha hukumu, kazi ya fundi stadi; utakifanya kwa kuiandama ile kazi ya hiyo naivera; ya nyuzi za dhahabu, za buluu, zambarau na nyekundu, na kitani safi yenye kusokotwa, ndivyo utakavyokifanya.

Ikiwa sisi, kama watoto wa agano wa Mungu, “tutatii kwa bidii” sauti ya Bwana na kutii kwa makini amri Zake zote, basi sisi pia tutabarikiwa. Mungu atatufungulia hazina yake njema, na kubariki kazi ya mikono yetu.

AGANO LA DAUDI (Bila masharti)

Mungu alifanya upya ahadi ya Uzao ujao aliokuwa amefanya na Adamu na Hawa, na pamoja na Ibrahimu

2 Samweli 7:12,13 Nawe siku zako zitakapotimia, ukalala na baba zako, nitainua mzao wako nyuma yako, atakayetoka viunoni mwako, nami nitauimarisha ufalme wake. Yeye ndiye atakayejenga nyumba kwa jina langu, nacho kiti cha enzi cha ufalme wake nitakiimarisha milele.

Ahadi

Mzao (Masihi) angekuja kupitia kwa Daudi, na angesimamisha ufalme ambao ungedumu milele.

Unabii Mkuu wa Kimasihi

Somo	Lililotolewa	Limetimia
Mwanzo 3:15	Uzao wa mwanamke	Wagalatia 4:4
Mwanzo 12:3	Mzao wa Abrahamu	Mathayo 1:1
Mwanzo 17:19	Uzao wa Isaka	Luka 3:34
Hesabu 24:17	Mzao wa kifalme wa Yakobo	Mathayo 1:2
Mwanzo 49:10	Mfalme kutoka kabila la Yuda	Luka 3:33
1 Samweli 2:10	Atakuwa Mfalme	Luka 19:38
Isaya 9:7	Mrithi wa kiti cha enzi cha Daudi	Luka 1:32,33
Zaburi 45:6,7	Watiwa-mafuta na wa milele	Waebrania 1:8-12
Mika 5:2	Alizaliwa Bethlehemu	Luka 2:4-7
Isaya 7:14	Kuzaliwa na bikira	Luka 1:26-31
Yeremia 31:15	Mauaji ya watoto wachanga	Mathayo 2:16
Hosea 11:1	Kukimbilia Misri	Mathayo 2:14,15
Malaki 3:1	Ikitanguliwa na mtangulizi	Luka 7:24,27
Zaburi 2:7	Alitangaza Mwana wa Mungu	Mathayo 3:17
Isaya 9:1,2	Huduma ya Galilaya	Mathayo 4:13-16
Isaya 11:2	Baadhi ya sifa zake	Luka 2:52
Zaburi 78:2-4	Inasema kwa Milano	Mathayo 13:34,35
Kumbukumbu la Torati 18:15	Atakuwa nabii kama Musa	Matendo 3:20,22
Isaya 61:1,2	Itafunga mioyo iliyovunjika	Luka 4:18,19
Isaya 53:3	Akakataliwa na watu wake mwenyewe	Yohana 1:11
Zaburi 110:4	Kuhani baada ya utaratibu wa Melkizedeki	Waebrania 5:5,6
Zekaria 9:9	Kuingia kwa ushindi	Marko 11:7,9
Danieli 9:25	Wakati wa kuingia kwa Ushindi	Luka 2:1,2;3:23;19:42
Zaburi 8:2	Kuabudiwa na watoto wachanga	Mathayo 21:15,16
Isaya 53:1	Hakuamini	Yohana 12:37,38
Zaburi 41:9	Alisalitiwa na rafiki wa karibu	Luka 22:47,48
Zekaria 11:12	Kusalitiwa kwa vipande 30 vya fecha	Mathayo 26:14,15
Zekaria 11:13	Pesa zilirudishwa/Shamba la Mfinyanzi	Mathayo 27:6,7
Zaburi 109:7,8	Ofisi ya Yuda kuchukuliwa na Mwingine	Matendo 1:18-20
Zaburi 22:7,8	Mashahidi wa uwongo wanamshtaki	Mathayo 26:60,61
Zaburi 35:11	Kushtakiwa na mashahidi wa uongo	Marko 14:5,58
Isaya 53:7	Kimya kwa shutuma	Marko 15:4,5
Isaya 50:6	Alitemea mate na kupiga	Mathayo 26:67
Zaburi 35:19	Kuchukiwa bila sababu	Mathayo 26:67
Zaburi 69:4	Kuchukiwa bila sababu	Yohana 15:23-25
Isaya 53:5	Dhabihu ya urithi	Warumi 5:6,8
Isaya 53:12	Alisulubishwa pamoja na wahalifu	Marko 15:27,28
Zekaria 12:10	Alitoboa mikono na miguu	Yohana 20:27
Zaburi 69:9	Ilishutumiwa	Warumi 15:3
Zaburi 109:4	Aliwaombea adui zake	Luka 23:34
Zaburi 22:17,18	Alicheza Kamari kwa ajili ya mavazi yake	Mathayo 27:35,36
Zaburi 22:1	Kuachwa na Mungu	Mathayo 27:46
Zaburi 34:20	Hakuna mfupa uliovunjwa	Yohana 19:32-36
Zaburi 69:21	Aliwanyesha nyongo na siki	Mathayo 27:34
Zekaria 12:10	ubavu wake ulitoboa	Yohana 19:34
Isaya 53:9	Kuzikwa pamoja na matajiri	Mathayo 27:57-60
Zaburi 16:10	Kufufuliwa	Marko 16:6,7
Zaburi 68:18	Kupaa kwa mkono wa kuume wa Mungu	Marko 16:19

Somo la Nne

Kristo Alifunuliwa katika Agano la Kale

Wengine huita Agano la Kale kitabu cha historia. Ni historia - lakini hata zaidi ni "Hadithi Yake." Tangu kuumbwa kwa ulimwengu na wanadamu, Mungu aliposema, Na tumfanye mtu kwa mfano wetu, hadi anguko la taifa la Israeli, Kristo amefunuliwa katika kila kitabu.

Kuna unabii 330 kuhusu kuja kwa Masihi katika Agano la Kale. Walianza kwa ujumla katika asili, lakini kadiri muda ulivyopita, wakawa maalum zaidi.

Kutimizwa kwa unabii huu wa ajabu katika nafsi ya Yesu Kristo ni uthibitisho usiopingika kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu - Yule aliyetumwa kuwakomboa wanadamu kutoka kwa adhabu za dhambi.

Kumbuka: Ili kuokoa nafasi katika somo hili, si mara zote tumetoa mistari ya utimilifu wa Agano Jipya. Yameorodheshwa kwenye chati kwenye ukurasa uliotangulia.

MASIHI ANAYEKUJA

Mbegu ya Mwanamke

Kama ilivyotajwa hapo awali, unabii wa kwanza wa Yesu ulikuwa kwamba Angekuwa Mbegu ya mwanamke.

Mwanzo 3:15 nami nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake; huo utakuponda kichwa, na wewe utamponda kisigino.

Paulo alirejelea utimizo wa unabii huu.

Wagalatia 4:4 Lakini ulipowadia utimilifu wa wakati, Mungu alimtuma Mwanawe ambaye amezaliwa na mwanamke, amezaliwa chini ya sheria,

Masihi ajaye aliahidiwa Adamu na Hawa, Abrahamu, Isaka, Yakobo, na Daudi.

Mwanzoni, ilionekana kuwa Mbegu iliyoahidiwa inaweza kutoka kwa mwanamke yeyote. Kisha unabii ukawa mahususi zaidi. Ahadi ingetimizwa katika uzao wa Abrahamu, kutoka kwa Isaka - kutoka kwa Yakobo - kutoka

kwa Daudi. Unabii wa ukoo Wake ukawa mahususi zaidi na zaidi.

Mzaliwa wa Bethlehemu

Ilitabiriwa kwamba Masihi angezaliwa Bethlehemu, na Yesu alizaliwa.

Mika 5:2 Bali wewe, Bethlehemu Efrata, uliye mdogo kuwa miongoni mwa elfu za Yuda; kutoka kwako wewe atanitokea mmoja atakayekuwa mtawala katika Israeli; ambaye asili yake imekuwa tangu zamani za kale, tangu milele.

Luka 2: 4-7 Yusufu naye aliondoka Galilaya, toka mji wa Nazareti, akapanda kwenda Yudea mpaka katika mji wa Daudi, uitwao Bethlehemu, kwa kuwa yeye ni wa ukoo na jamaa ya Daudi; ili aandikwe pamoja na Mariamu mkewe, ambaye amemposa, naye ana mimba. Ikawa, katika kukaa huko, siku zake za kuzaa zikatimia, akamzaa mwanawe, kifungua mimba, akamvika nguo za kitoto, akamlaza katika hori ya kulia ng'ombe, kwa sababu hawakupata nafasi katika nyumba ya wageni.

Nabii kama Musa

Masihi angekuwa nabii kama Musa.

Kumbukumbu la Torati 18:15a BWANA, Mungu wako, atakupa nabii miongoni mwa ndugu zako kama nilivyo mimi;

Kuhani kama Melkizedeki

Angekuwa kuhani kwa mfano wa Melkizedeki.

Zaburi 110:4 BWANA ameapa, Wala hataghairi, Ndiwe kuhani hata milele, Kwa mfano wa Melkizedeki.

Mfalme kama Daudi

Angekuwa mrithi wa kiti cha enzi cha Daudi.

Isaya 9:7 Mamlaka ya enzi yake yatakuzwa daima, Na kutakuwa na amani isiyo na mwisho, Katika kiti cha enzi cha Daudi na ufalme wake; Kuuthibitisha na kuutegemeza, Kwa hukumu na kwa haki, Tangu sasa na hata milele. Wivu wa BWANA wa majeshi ndio utakaotenda hayo.

Luka 1:32,33 Huyu atakuwa mkuu, ataitwa Mwana wa Aliye Juu, na Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi, baba yake. Ataimiliki nyumba ya Yakobo hata milele, na ufalme wake utakuwa hauna mwisho.

Wakati wa Kuja

Masihi angekuja kwa wakati fulani katika historia. Angejitoa Mwenyewe kama Mfalme wa Israeli, na kukataliwa.

Danieli 9:25,26b Basi ujue na kufahamu, ya kuwa tangu kuwekwa amri ya kutengeneza na kuujenga upya Yerusalemu hata zamani zake masihi aliye mkuu; kutakuwa na majuma saba; na katika majuma sitini na mawili utajengwa tena pamoja na njia kuu zake na handaki, naam, katika nyakati za taabu Na baada ya yale majuma sitini na mawili, masihi atakatiliwa mbali, naye atakuwa hana kitu

UNABII WA DAUDI

Inaonekana Daudi aliingia, na kuelewa zaidi kuhusu mateso ya Kristo kuliko manabii wengine wote. Kupitia mateso yake mwenyewe, anatupa utambuzi wa hisia hasa za Kristo alipokuwa akining'inia msalabani - hata alipokuwa chini kabisa ya dunia. Anaeleza Yesu akirudi kwenye chumba cha kiti cha enzi mbinguni katika kuinuliwa.

Unabii wa Usaliti

➤ *Kusalitiwa na Rafiki*

Daudi alitabiri kwamba Yesu angesalitiwa na rafiki, kwamba siku za rafiki huyo zingekuwa chache, na kwamba mahali pake pangechukuliwa na mwingine.

Zaburi 41:9 Hata rafiki yangu mwandani niliyemtumaini, Aliyekula pamoja nami, Ameniinulia kisigino chake..

Zaburi 109:8 Siku zake na ziwe chache, Usimamizi wake na atwae mtu mwingine.

➤ *Mashahidi wa Uongo Wanamshtaki*

Daudi alitabiri wangeleta ushahidi wa uongo dhidi yake.

Zaburi 27:12 Usinitie katika nia ya watesi wangu; Maana mashahidi wa uongo wamenijia, Nao watoao jeuri kama pumzi.

Mathayo anathibitisha unabii huu.

Mathayo 26:60,61 wasiuone ingawa walitokea mashahidi wa uongo wengi. Na baadaye wawili wakatokea, wakasema, Huyu alisema, Naweza kulivunja hekalu la Mungu, na kulijenga kwa siku tatu.

➤ *Kuchukiwa bila sababu*

Angechukiwa bila sababu.

Zaburi 69:4 Wanaonichukia bure ni wengi, Kuliko nywele za kichwa changu. Watakao kunikatilia mbali ni wengi, Adui zangu kwa sababu isiyo kweli. Hata mimi nililipishwa kwa nguvu, Vitu nisivyovichukua.

Yohana alithibitisha unabii huu na hata akanukuu kutoka kwake.

Yohana 15:23-25 Yeye anichukiaye mimi humchukia na Baba yangu. Kama nisingalitenda kwao kazi asizozitenda mtu mwingine, wasingalikuwa na dhambi; lakini sasa wametuona mimi na Baba yangu, na kutuchukia. Lakini litimie lile neno lililoandikwa katika torati yao, Walinichukia bure.

Unabii wa Kusulubiwa

Kuna unabii mwingi wa kusulubiwa. Utimilifu unapatikana katika Mathayo 27, Marko 15, Luka 23, Yohana 19.

➤ *Mikono na Miguu Kutobolewa*

➤ *Askari Hupiga Kura kwa Koti*

Zaburi 22:6-8 Lakini mimi ni mdudu wala si mtu, Nimedharauliwa na kupuuzwa na watu. Wote wanionao hunicheka sana, Hunifyonya, wakitikisa vichwa vyao; Husema, Umtegemee BWANA; na amponye; Na amwokoe sasa, maana apendezwa naye.

➤ *Kupewa Nyongo na Siki*

Zaburi 69:21 Wakanipa uchungu kuwa chakula changu; Na nilipokuwa na kiu wakaninyweshwa siki.

➤ *Kuombewa Maadui*

Zaburi 109: 4,5 Badala ya upendo wangu wao hunishitaki, Ijapokuwa niliwaombea. Wamenilipa mabaya kwa mema wangu, Na chuki badala ya upendo wangu

➤ *Si Mfupa Uliovunjika*

Zaburi 34:20 Huihifadhi mifupa yake yote, Usivunjike hata mmoja.

Ufufuo / Kupaa kwake

Utimito wa unabii huu unapatikana katika Mathayo 28, Marko 16, Luka 24, na Yohana 20.

➤ *Hata katika Mauti*

Yesu alijua hata alipokuwa anakufa kwamba Mungu hataiacha nafsi yake chini ya ardhi. Daudi anatupa mawazo yake wakati huu.

Zaburi 16:10 Maana hutaitupa kuzimu nafsi yangu, Wala hutamtoa mtakatifu wako aone uharibifu.

➤ *Ushindi*

Daudi hata ametupa maelezo ya ajabu ya Yesu kurudi katika chumba cha enzi mbinguni.

Zaburi 24:7-10 Inueni vichwa vyenu, enyi malango, Inukeni, enyi malango ya milele, Mfalme wa utukufu apate kuingia. Ni nani Mfalme wa utukufu? BWANA mwenye nguvu, hodari, BWANA hodari wa vita. Inueni vichwa vyenu, enyi malango, Naam, viinueni, enyi malango ya milele, Mfalme wa utukufu apate kuingia. Ni nani huyu Mfalme wa utukufu? BWANA wa majeshi, Yeye ndiye Mfalme wa utukufu.

Zaburi 68:18 Wewe umepaa juu, umeteka mateka, Umepewa vipawa katikati ya wanadamu; Naam, hata na wakaidi, BWANA Mungu akae nao.

UNABII WA ISAYA

Maelezo ya unabii wa Isaya ni ya kustaajibisha. Isaya hamsini na tatu anatoa maelezo kamili zaidi ya kifo cha Yesu. Ilikuwa ya kina sana hivi kwamba viongozi wa kidini wa Kiyahudi wa mapema walidai kuwa haikuwa sehemu ya Maandiko yao - kwamba ilikuwa imeongezwa na Wakristo wa Kiyahudi.

Mnamo 1947, Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi viligunduliwa. Hivi ndivyo vitabu vya kukunjwa vya kale zaidi vya Biblia vilivyopata kupatikana. Gombo moja tu ndilo lililosalia bila mapumziko kutoka mwanzo hadi mwisho. Ilikuwa ni maandishi ya Isaya, na ilikuwa na sura ya hamsini na tatu.

Soma Isaya hamsini na tatu kabla ya kuendelea na maelezo mahususi ya unabii wa Isaya.

Yesu alijitambulisha na unabii wa Isaya aliponukuu Isaya 61:1,2.

Luka 4:18,19 Roho wa Bwana yu juu yangu, Kwa maana amenitia mafuta kuwahubiria maskini Habari Njema. Amenituma kuwatangazia wafungwa kufunguliwa kwao, Na vipofu kupata kuona tena, Kuwaacha huru waliosetwa, Na kutangaza mwaka wa Bwana uliokubaliwa.

Historia ya Yesu

Baadhi ya unabii wa Agano la Kale wa Yesu unahusu kuzaliwa Kwake kwa pekee, ukoo wa ukoo, na upako wake.

➤ *Kuzaliwa na Bikira*

Isaya 7:14 Kwa hiyo Bwana mwenyewe atawapa ishara. Tazama, bikira atachukua mimba, atazaa mtoto wa kiume, naye atamwita jina lake Imanueli.

➤ *Familia*

Isaya 11:1 Basi litatoka chipukizi katika shina la Yese, na tawi litakalotoka katika mizizi yake litazaa matunda.

➤ *Upako*

Isaya 11:2a Na Roho ya BWANA itakaa juu yake, roho ya hekima na ufahamu,

Tabia za Yesu

➤ *Hekima*

Isaya 11:2 Na Roho ya BWANA itakaa juu yake, roho ya hekima na ufahamu, roho ya shauri na uweza, roho ya maarifa na ya kumcha BWANA;

➤ *Utambuzi wa Kiroho*

Isaya 11:3 na furaha yake itakuwa katika kumcha BWANA; wala hatahukumu kwa kuyafuata ayaonayo kwa macho yake, wala hataonya kwa kuyafuata ayasikiayo kwa masikio yake;

➤ *Haki*

Isaya 11:4 bali kwa haki atawahukumu maskini, naye atawaonya wanyenyekevu wa dunia kwa adili; naye ataipiga dunia kwa fimbo ya kinywa chake, na kwa pumzi ya midomo yake atawaua wabaya.

➤ *Haki*

Isaya 11:5 Na haki itakuwa mshipi wa viuno vyake, na uaminifu mshipi wa kujifungia.

➤ *Ukimya*

Isaya 42:2 Hatalia, wala hatapaza sauti yake, wala kuifanya isikiwe katika njia kuu.

Isaya 53:7 Alionewa, lakini alinyenyekea, Wala hakufunua kinywa chake; Kama mwana-kondoo apelekwaye machinjoni, Na kama vile kondoo anyamazavyo, Mbele yao wakatao manyoya yake; Naam, hakufunua kinywa chake.

➤ *Upole*

Isaya 42:3 Mwanzo uliopondeka hatauvunja, wala utambi utokao moshi hatauzima; atatoa hukumu kwa uaminifu.

➤ *Uvumilivu*

Isaya 42:4 Hatazimia, wala hatakata tamaa, hata atakapoweka hukumu duniani; na visiwa vitaingojea sheria yake.

➤ *Mwangaza*

Isaya 42:6 Mimi, BWANA, nimekuita katika haki, nami nitakushika mkono, na kukulinda, na kukutoa uwe agano la watu, na nuru ya mataifa;

Isaya 9:2 Watu wale waliokwenda katika giza, Wameona nuru kuu; Wale waliokaa katika nchi ya uvuli wa mauti, Nuru imewaangaza.

➤ *Huruma*

Isaya 53:4 Hakika ameyachukua masikitiko yetu, Amejitwika huzuni zetu; Lakini tulimdhania ya kuwa amepigwa, Amepigwa na Mungu, na kuteswa.

➤ *Upole*

Isaya 53:7 Alionewa, lakini alinyenyekea, Wala hakufunua kinywa chake; Kama mwana-kondoo apelekwaye machinjoni, Na kama vile kondoo anyamazavyo, Mbele yao wakatao manyoya yake; Naam, hakufunua kinywa chake.

➤ *Mateso Mabaya*

Isaya 53:10 Lakini BWANA aliridhika kumchubua, Amemhuzunisha; Utakapofanya nafsi yake kuwa dhambi kwa dhambi, Ataona uzao wake, ataishi siku nyingi, Na mapenzi ya BWANA yatafanikiwa mkononi mwake;

➤ *Kutokuwa na dhambi*

Isaya 53:9 Wakamfanyia kaburi pamoja na wabaya; Na pamoja na matajiri katika kufa kwake; Ingawa hakutenda jeuri

➤ *Ukuu*

Isaya 53:12 Kwa hiyo nitamgawia sehemu pamoja na wakuu, Naye atagawana nyara pamoja nao walio hodari; Kwa sababu alimwaga nafsi yake hata kufa, Akahesabiwa pamoja na hao wakosao. Walakini alichukua dhambi za watu wengi, Na kuwaombea wakosaji.

➤ *Kuokoa Nguvu*

Isaya 53:11 Ataona mazao ya taabu ya nafsi yake, na kuridhika. Kwa maarifa yake mtumishi wangu mwenye haki, Atawafanya wengi kuwa wenye haki; Naye atayachukua maovu yao.

Utume wa Yesu

➤ *Mwangaza*

Isaya 9:2 Watu wale waliokwenda katika giza Wameona nuru kuu; Wale waliokaa katika nchi ya uvuli wa mauti, Nuru imewaangaza.

- *Hakimu*

Isaya 11:3 na furaha yake itakuwa katika kumcha BWANA; wala hatahukumu kwa kuyafuata ayaonayo kwa macho yake, wala hataonya kwa kuyafuata ayasikiayo kwa masikio yake;
- *Mkemeaji*

Isaya 11:3 bali kwa haki atawahukumu maskini, naye atawaonya wanyenyekevu wa dunia kwa adili; naye ataipiga dunia kwa fimbo ya kinywa chake, na kwa pumzi ya midomo yake atawaua wabaya.
- *Mtoa sharia*

Isaiah 42:4 Hatazimia, wala hatakata tamaa, hata atakapoweka hukumu duniani; na visiwa vitaingojea sheria yake.
- *Mkombozi*

Isaya 42:7 kuyafunua macho ya vipofu, kuwatoa gerezani waliofungwa, kuwatoa wale walioketi gizani katika nyumba ya kufungwa.
- *Mbeba mizigo*

Isaya 53:4 Hakika ameyachukua masikitiko yetu, Amejitiwika huzuni zetu; Lakini tulimdhania ya kuwa amepigwa, Amepigwa na Mungu, na kuteswa.
- *Mwenye dhambi*

Isaya 53:6 Sisi sote kama kondoo tumepotea; Kila mmoja wetu amegeukia njia yake mwenyewe; Na BWANA ameweka juu yake, Maovu yetu sisi sote.
- *Mwombezi*

Isaya 53:12 Kwa hiyo nitamgawia sehemu pamoja na wakuu, Naye atagawana nyara pamoja nao walio hodari; Kwa sababu alimwaga nafsi yake hata kufa, Akahesabiwa pamoja na hao wakosao. Walakini alichukua dhambi za watu wengi, Na kuwaombea wakosaji.
- *Mwokozi Pekee*

Isaya 53:5 Bali alijeruhiwa kwa makosa yetu, Alichubuliwa kwa maovu yetu; Adhabu ya amani yetu ilikuwa juu yake, Na kwa kupigwa kwake sisi tumepona.
- *Mganga*

Isaya 53:5b Na kwa kupigwa kwake sisi tumepona.

Majina ya Yesu

➤ *Immanuel*

Isaya 7:14 Kwa hiyo Bwana mwenyewe atawapa ishara. Tazama, bikira atachukua mimba, atazaa mtoto wa kiume, naye atamwita jina lake Imanueli.

➤ *Mshauri wa ajabu, Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, Mfalme wa Amani*

Isaiah 9:6 Maana kwa ajili yetu mtoto amezaliwa, Tumepewa mtoto wa kiume; Na uweza wa kifalme utakuwa begani mwake; Naye ataitwa jina lake, Mshauri wa Ajabu, Mungu Mwenye Nguvu, Baba wa Milele, Mfalme wa Amani.

➤ *Mfalme Mwadilifu*

Isaya 32:1 Tazama, mfalme atamiliki kwa haki, na wakuu watatawala kwa hukumu.

➤ *Mteule Wangu*

Isaya 42:1 Tazama mtumishi wangu nimtegemezaye; mteule wangu, ambaye nafsi yangu imependezwa naye; nimetia roho yangu juu yake; naye atawatolea mataifa hukumu.

➤ *Mkono wa Bwana*

Isaya 53:1 Ni nani aliyesadiki habari tuliyoileta? Na mkono wa BWANA amefunuliwa nani?

➤ *Mhubiri mwenye Upako*

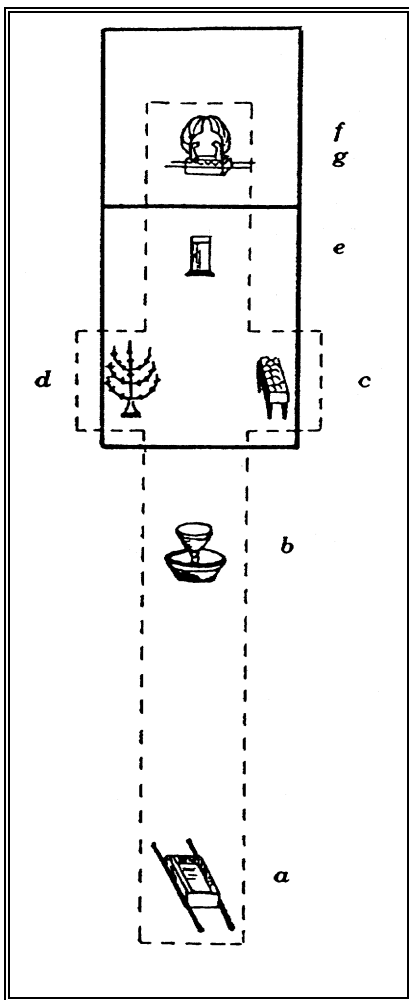
Isaya 61:1 Roho ya Bwana MUNGU i juu yangu; kwa sababu BWANA amenitia mafuta niwahubirie wanyenyekevu habari njema; amenituma ili kuwatibu waliovunjika moyo, kuwatangazia mateka uhuru wao, na hao waliofungwa habari za kufunguliwa kwao.

Muhtasari

Unabii 330 wa Agano la Kale, unaosema juu ya Masihi ajaye, zote zilitimizwa katika Kristo. Haiwezekani kwa unabii huu mwingi “kutokea tu” kutimizwa kwa mtu mmoja. Haiwezi kuwa kwa bahati mbaya. Yesu ni Mwana wa Mungu. Yeye ndiye aliyeonyeshwa katika Agano lote la Kale. Yeye ni Mwokozi wa wanadamu.

MASWALI YA KUHAKIKI

1. Ni unabii gani wa kwanza uliorekodiwa katika Maandiko kuhusu Masihi ajaye? Imekuwaje maalum zaidi?
2. Orodhesha unabii tatu unaopatikana katika Maandiko unaofunua kwamba Masihi ajaye angefanya kazi kama Nabii, Kuhani, na Mfalme.
3. Orodhesha nabii mbili kuu kutoka katika kitabu cha Zaburi na kitabu cha Isaya ambazo zinafunua kipengele kikuu cha kazi ya ukombozi inayokuja ya Yesu Kristo.

Maskani ya Musa

Patakatifu pa Patakatifu - Mungu Baba

Wazi kwa Kuhani Mkuu Mara Moja kwa Mwaka

Samani:

f Sanduku la Agano – Uwepo wa Mungu

g Kiti cha Rehema – Kiti cha Enzi cha Mungu

Mahali Patakatifu - Mungu Mwana

Wazi kwa Mapadre Pekee

Samani:

c Meza ya Mkate wa Wonyesho – Yesu, Mkate wa Uzima

d Kinara cha Taa cha Dhahabu – Yesu, Nuru ya Ulimwengu

e Madhabahu ya Uvumba – Yesu, Mwombezi

Mahakama - Mungu Roho Mtakatifu

Wazi kwa Waumini Wote

Samani:

a Madhabahu ya Dhabihu - Yesu, Dhabihu Kuu

b Birika - Yesu, Neno la Mungu Litakasalo

Alama ya Kanisa - Makao ya Mungu Kupitia Roho

Waefeso 2:19-22 Basi tangu sasa ninyi si wageni wala wapitaji, bali ninyi ni wenyeji pamoja na watakatifu, watu wa nyumbani mwake Mungu. Mmejengwa juu ya msingi wa mitume na manabii, naye Kristo Yesu mwenyewe ni jiwe kuu la pembeni. Katika yeye jengo lote linaunganishwa vema na kukua hata liwe hekalu takatifu katika Bwana. Katika yeye ninyi nanyi mnajengwa pamoja kuwa maskani ya Mungu katika Roho.

Alama ya Muumini - Hekalu la Mungu

2 Wakorintho 6:16b Kwa maana sisi tu hekalu la Mungu aliye hai; kama Mungu alivyosema, ya kwamba, Nitakaa ndani yao, na kati yao nitatembea, nami nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu Aina ya Mambo Mbinguni

Waebrania 8 :5 watumikiao mfano na kivuli cha mambo ya mbinguni, kama Musa alivyoagizwa na Mungu, alipokuwa tayari kuifanya ile hema; maana asema, Angalia ukavifanye vitu vyote kwa mfano ule uliooneshwa katika mlima.

Waebrania 9 :23 Basi ilikuwa sharti nakala za mambo yaliyo mbinguni zisafishwe kwa hizo, lakini mambo ya mbinguni yenyewe yasafishwe kwa dhabihu zilizo bora kuliko hizo.

Somo la Tano

Mitindo ya Ibada na Huduma

Aina, Miundo na Vivuli

Aina: Kutayarisha kile kitakachokuja (mfano).

Alama: Inawakilisha kitu kingine kisichofungamana na wakati. Unaweza kuwa na alama ndani ya aina, lakini sio aina ndani ya alama.

Mifano:

Sikukuu ya Pasaka - aina ya ukombozi wa wenye dhambi kwa dhabihu ya Kristo.

Mwanakondoo wa Pasaka - mfano wa Kristo

Kote katika Agano la Kale, Mungu alitoa mifano, vielelezo, na vivuli vya Mkombozi ajaye.

Mungu alimpa Musa Sheria mara tu baada ya wana wa Israeli kutoka Misri. Hawangeweza kuwa taifa hadi wawe na seti ya kuunganisha ya sheria walizozitumia. Sheria ilikuwa na sehemu mbili - moja kwa ajili ya ulinzi wa watu kupitia sheria za kiraia na chakula - nyingine kutoa ukombozi kupitia nafsi ya Yesu Kristo. Sheria ilielekeza mbele kwa Kristo.

Mungu pia alimpa Musa maagizo kamili ya kutengeneza hema. Kila sehemu ya hema ilikuwa ishara. Kila sehemu ilizungumza juu ya maisha na kifo cha Masihi ajaye. Katika somo hili, tutajifunza hema na matoleo.

Yesu alisema hakuja kuharibu Sheria, bali kuitimiliza.

Mathayo 5:17 Msidhani ya kuwa nilikuja kuitangua Torati au Manabii; la, sikuja kutangua, bali kuitimiliza.

Ni muhimu kujua kuhusu hema, sadaka, karamu, na makuhani, kuelewa mistari kama ifuatayo.

Waraka wa Waebrania 8;1-3,5 Basi, katika hayo tunayosema, neno lililo kuu ndilo hili: Tunaye kuhani mkuu wa namna hii, aliyeketi mkono wa kulia wa kiti cha enzi cha Ukuu mbinguni, mhudumu wa patakatifu, na wa ile hema ya kweli, ambayo Bwana aliweka wala si mwanadamu. Maana kila kuhani mkuu huwekwa ili atoe vipawa na dhabihu;

watumikiao mfano na kivuli cha mambo ya mbinguni, kama Musa alivyoagizwa na Mungu, alipokuwa tayari kuifanya ile

hema; maana asema, Angalia ukavifanye vitu vyote kwa mfano ule uliooneshwa katika mlima.

MASKANI

Muundo wa hema la kukutania ulipewa Musa - vipimo, mbao, nyenzo, dhahabu na fedha, vito, kitani, na sufu. Zote zilikuwa na maana dhahiri - zote zilielekeza mbele kwa Kristo.

Mgawanyiko Tatu

Kulikuwa na sehemu tatu za hema ambazo zilikuwa ishara ya nafsi tatu tofauti za Mungu - Baba, Mwana, na Roho Mtakatifu. Zilikuwa pia mfano wa mwili, nafsi, na roho ya wanadamu.

➤ *Uani*

Eneo la kwanza lilikuwa uani. Watu wote waliweza kuingia ndani ya ua - Wayahudi na Wamataifa walioongoka kwa Uyahudi. Ua unawakilisha Roho Mtakatifu anayefanya kazi pamoja na wanadamu wote kuwaleta kwa Kristo.

➤ *Mahali Patakatifu*

Makuhani waliweza kuingia Mahali Patakatifu. Walitoa dhabihu katika ua, na pia katika Mahali Patakatifu. Mahali Patakatifu huwakilisha Yesu ambaye ni Dhabihu yetu.

➤ *Patakatifu pa Patakatifu*

Kuhani mkuu pekee ndiye angeweza kuingia katika Patakatifu pa Patakatifu Siku ya Upatanisho. Alitumia muda kujitakasa kabla ya kuingia Patakatifu pa Patakatifu ili kutoa dhabihu kwa ajili ya watu. Ikiwa kungekuwa na dhambi katika maisha yake, angekufa. Patakatifu pa Patakatifu huwakilisha uwepo wa Mungu.

Patakatifu pa Patakatifu palitenganishwa na Patakatifu kwa pazia nene sana, lililofumwa au pazia. Wakati Yesu alipokufa msalabani, pazia hili lilipasuka kwa njia isiyo ya kawaida kutoka juu hadi chini, kuashiria hapakuwa na haja tena ya Patakatifu pa Patakatifu tofauti.

Hakuna haja tena ya kuhani kuja katika uwepo wa Mungu kwa ajili yetu! Yesu alifanyika Kuhani wetu Mkuu na tunaweza kuja kwake moja kwa moja. Tunaweza kuja kwa ujasiri katika uwepo wa Mungu.

Mathayo 27 :50,51 Naye Yesu akiisha kupaza sauti tena kwa nguvu, akaitoa roho yake. Na tazama, pazia la hekalu

likapasuka vipande viwili toka juu hadi chini; nchi ikatetemeka; miamba ikapasuka;

Yesu alipokuwa dhabihu kwa ajili ya ulimwengu mzima, hapakuwa na haja tena ya hekalu au hema. Kusudi lao lilitimizwa ndani Yake. Samani, karamu, matoleo, na makuhani vyote vilikuwa picha za Yesu na kile ambacho angefanya kwa ajili ya wanadamu.

Leo, tunapoingia katika kusifu na kisha kuabudu, ni vizuri kukumbuka sehemu tatu za hema. Zinawakilisha jinsi tunavyokuja katika uwepo wa Mungu. Kwanza, tunaingia kwenye malango kwa shukrani. Pili, tunaingia katika nyua zake tukiwa na sifa kwa yale aliyotufanyia. Hatimaye, tunaendelea hadi Patakatifu pa Patakatifu, na kutumia muda kumwabudu Bwana kwa jinsi alivyo.

VIFAA

Kila samani katika hema iliwakilisha Yesu. Iliundwa kama uwakilishi wa kimwili wa Mkombozi wa wanadamu wote. Nyenzo ambayo kila kitu kiliundwa kilikuwa na umuhimu maalum.

- Dhahabu - udhahirisho wa Uungu
- Fedha - ukombozi
- Shaba – hukumu

Rangi za vifuniko mbalimbali pia zilikuwa na umuhimu maalum.

- Bluu - asili ya mbinguni au asili
- Zambarau – mrabaha
- Nyekundu - dhabihu

Mbao ya mshita ilikuwa karibu kuni isiyoweza kuharibika na iliwakilisha “Kristo asiyeweza kuharibika.”

Katika Ua

- *Madhabahu ya Shaba*

Kila mtu angeweza kuingia uani. Walipokuwa wakiingia langoni, kitu cha kwanza walichokiona ni madhabahu ya shaba. Hii pia iliitwa madhabahu ya sadaka ya kuteketezwa. Ilikuwa hapa, walipokuja kwa Mungu mara ya kwanza, dhabihu zilitolewa kwa ajili ya dhambi zao. Madhabahu hiyo ilitengenezwa kwa mti wa mshita na shaba. Mbao za mshita

ziliwakilisha Kristo asiyeweza kuharibika na shaba iliwakilisha hukumu kwa ajili ya dhambi.

Dhabihu zilizotolewa kwenye madhabahu hii ziliwakilisha dhabihu ya mwisho ambayo ingetolewa na Mwana wa Mungu.

Waebrania 9 :26b lakini sasa, mara moja tu, katika utimilifu wa nyakati, amefunuliwa, azitangue dhambi kwa dhabihu ya nafsi yake.

Yesu alifanyika dhabihu yetu kwa ondoleo la dhambi zetu. Sasa tunapaswa kutoa miili yetu kuwa dhabihu iliyo hai kwake.

Warumi 12 :1 Basi, ndugu zangu, nawasihi, kwa huruma zake Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu, ndiyo ibada yenu yenye maana.

➤ *Birika*

Birika lililotengenezwa kwa shaba lilikuwa samani iliyofuata. Ilijaa maji na makuhani walipaswa kunawa mikono na miguu kabla ya kuhudumu. Kuoshwa huku kulifanyika mara kwa mara kadiri ilivyohitajika na iliashiria Kristo akitutakasa kutoka kwa kila doa, kunyanzi, na dosari.

Waefeso 5 :25b-27 kama Kristo naye alivyolipenda kanisa, akajitoa kwa ajili yake; ili makusudi alitakase na kulisafisha kwa maji katika neno; apate kujiletea kanisa tukufu, lisilo na dosari wala kunyanzi wala lolote kama hayo; bali liwe takatifu lisilo na mawaa.

Baada ya kupokea wokovu, kuna hitaji la utakaso endelevu. Tukitenda dhambi, tunapaswa kuungama dhambi zetu na kupokea msamaha.

1 John 1 :9 Tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki hata atuondolee dhambi zetu, na kututakasa na udhalimu wote.

Pia kunapaswa kuwa na kuendelea kulishwa kwa Neno la Mungu.

Yohana 15 :3 Ninyi mmekwisha kuwa safi kwa sababu ya lile **neni nililowaambia.**

Mahali Patakatifu

Kulikuwa na vipande vitatu vya samani katika Mahali Patakatifu. Jedwali la mikate ya wonyesho upande wa kulia,

kinara cha taa cha dhahabu upande wa kushoto, na madhabahu ya uvumba moja kwa moja mbele.

➤ *Jedwali la Mikate ya Wonyesho*

Jedwali la mikate ya wonyesho lilitengenezwa kwa mti wa mshita na kufunikwa kwa dhahabu. Iliwakilisha ubinadamu na uungu wa Kristo. Mkate uliwekwa daima kwenye meza hii na inaashiria Kristo - Mkate wa Uzima.

1 Wakorintho 10 :16,17 Kikombe kile cha baraka tukibarikicho, je! Si ushirika wa damu ya Kristo? Mkate ule tuumegao, si ushirika wa mwili wa Kristo? Kwa kuwa mkate ni mmoja, sisi tulio wengi tu mwili mmoja; kwa maana sisi sote twapokea sehemu ya ule mkate mmoja.

Paulo aliandika kwamba sisi ni mwili mmoja - mkate. Yesu ni mkate, na ndani yake sisi pia ni mkate.

➤ *Kinara cha Dhahabu*

Kinara kilitengenezwa kwa dhahabu safi, na kilimwakilisha Kristo kama nuru ya kweli.

Mtume Yohana aliandika,

Yohana 8 :12 Basi Yesu akawaambia tena akasema, Mimi ndimi nuru ya ulimwengu, yeye anifuataye hatakwenda gizani kamwe, bali atakuwa na nuru ya uzima.

Tunapomfuata Yesu, tunatembea katika nuru Yake na kuwa nuru kwa wengine.

Mathayo 5 :16 Vivyo hivyo nuru yenu na iangaze mbele ya watu, wapate kuyaona matendo yenu mema, wamtukuze Baba yenu aliye mbinguni.

➤ *Madhabahu ya Uvumba*

Madhabahu ya kufukizia uvumba pia ilitengenezwa kwa mti wa mshita uliofunikwa kwa dhahabu. Kuendelea kufukiza uvumba kuliashiria Kristo kama mwombezi wetu.

Warumi 8 :34 Ni nani atakayewahukumia adhabu? Kristo Yesu ndiye aliyekufa; naam, na zaidi ya hayo, amefufuka katika

wafu, naye yuko mkono wa kulia wa Mungu; tena ndiye anayetuomba.

Tunapaswa kuendeleza dhabihu ya uvumba kila siku kwa njia ya maombi.

Ufunuo 8 :3,4 Na malaika mwingine akaja akasimama mbele ya madhabahu, akiwa na chetezo cha dhahabu, akapewa uvumba mwingi, ili autie pamoja na maombi ya watakatifu wote juu ya madhabahu ya dhahabu, iliyo mbele ya kiti cha enzi. Na moshi wa ule uvumba ukapanda mbele za Mungu pamoja na maombi ya watakatifu, kutoka mkononi mwa malaika.

Katika Patakatifu pa Patakatifu

➤ *Sanduku la Agano*

Katika Patakatifu pa Patakatifu palikuwa na vipande viwili vya samani - sanduku la agano na kiti cha rehema. Fimbo ya Aroni, mbao za mawe na mana zilikuwa ndani ya sanduku.

Safina iliundwa kutoka kwa mti wa mshita na dhahabu, na tena nyenzo hizi ziliashiria ubinadamu na uungu wa Kristo.

Ilikuwa kwenye sanduku ambapo Musa angeweza kupata uwepo wa Mungu. Leo Yesu ni mahali petu pa kukutana na Mungu.

Kutoka 25 :22 Nami nitaonana nawe hapo, na kuzungumza nawe pale nilipo juu ya kiti cha rehema, katikati ya hayo makerubi mawili yaliyo juu ya sanduku la ushuhuda, katika mambo yote nitakayokuagiza kwa ajili ya wana wa Israeli.

➤ *Kiti cha Rehema*

Kiti cha rehema kiliundwa kwa dhahabu safi inayowakilisha Uungu safi. Juu ya sanduku, kwenye miisho ya kiti cha rehema, kulikuwa na makerubi wawili pia walioumbwa kwa dhahabu safi. Kiti cha rehema kilifanani kiti cha enzi cha Mungu kilicholindwa na viumbe vyake vya kimalaika.

Waebrania 4 :16 Basi na tukikaribie kiti cha neema kwa ujasiri, ili tupewe rehema, na kupata neema ya kutusaidia wakati wa mahitaji.

SADAKA

Sadaka hizo zina maana nyingi kama samani na karamu. Matoleo na dhabihu zote zilipaswa kufanywa kwa imani ili kuwa na matokeo.

Kulikuwa na matoleo makuu matano, na yanaweza kusomwa kwa undani katika sura tano za kwanza za Mambo ya Walawi. Wote waliwakilisha vipengele tofauti vya dhabihu moja kamili - Yesu.

Wanaweza kugawanywa katika sehemu mbili:

- Harufu Tamu - inayofananisha Kristo mkamilifu ambaye anafurahia kufanya mapenzi ya Mungu.
- Harufu Isiyo Tamu - inayoashiria Kristo ambaye hubeba maovu ya mwenye dhambi.

Matoleo ya Harufu Tamu

- *Sadaka ya Kuteketezwa*

Kusudi la sadaka ya kuteketezwa lilikuwa kupata njia ya kumkaribia Mungu.

Ingepaswa kuwa ng'ombe-dume, mwana-kondoo, mbuzi, hua, au njiwa. Ni mnyama gani au ndege gani iliyoamuliwa na mali ya mtu. Ilipaswa kuwa kitu ambacho mwanadamu angeweza kumudu, na bila doa na doa kabisa.

Ilikuwa ni sadaka ya hiari na ishara ya Kristo kujitua kwa hiari, bila doa, kwa Mungu.

Mtu anayeleta sadaka alipaswa kuweka mikono yake juu ya kichwa chake akihamisha dhambi zake kwa mnyama, na kisha kumchinja. Hili halikuwa rahisi kufanya kwa kuwa toleo hili lilipaswa kujulikana na mtu aliyeleta na mara nyingi alikuwa mnyama kipenzi.

Wala haikuwa rahisi kwa Mungu kumtoa Mwanawe afe kwa ajili ya dhambi zetu.

- *Sadaka ya Unga*

Kusudi la toleo la unga lilikuwa kuonyesha shukrani kwa Mungu. Ilifanyizwa kwa unga mzuri, mafuta, chumvi, na ubani, na pia ilikuwa toleo la hiari.

Mlo mzuri ulipaswa kuwa mkamilifu - hakuna uvimbe, hakuna ukali, na hakuna nyenzo za kigeni. Ilizungumza juu ya ukamilifu wa Kristo.

Mafuta yalizungumza juu ya uwepo wa Roho Mtakatifu katika maisha ya Kristo.

Wakati ubani unapochomwa moto, hutoa harufu ya ajabu. Ilizungumza juu ya mateso ya Yesu kwa niaba yetu na ukamilifu ambao angekuja nao wakati huo.

Chumvi ilizungumza juu ya uhifadhi wa sadaka.

Katika toleo hili, hakupaswi kuwa na chachu, ambayo inawakilisha dhambi na mafundisho ya uongo. Hakukuwa na asali, ambayo inawakilisha ile inayomridhisha sana mwanadamu wa asili. Kiganja cha sadaka hii kiliteketezwa kama dhabihu kwa Mungu, na kilichobaki kilikuwa kwa ajili ya matumizi ya makuhani.

Matoleo ya Manukato Isiyo ya Tamu

➤ *Sadaka ya Dhambi*

Kusudi la sadaka ya dhambi lilikuwa kufunika hatia ya dhambi.

Ilikuwa ni toleo la fahali (ikiwa ni kwa ajili ya kuhani au kusanyiko lote), mbuzi-dume (ikiwa ni kiongozi), au mbuzi jike (ikiwa si kuhani au kiongozi). Katika kila kisa, mnyama alipaswa kuwa bila doa au doa.

Inafurahisha kuona kwamba katika toleo la kuteketezwa, toleo lilikuwa kulingana na uwezo wa mtu wa kutoa. Hata hivyo, kile ambacho kingetolewa katika toleo la dhambi kilihusiana na cheo cha mtu. Sadaka ya dhambi ya kuhani ilikuwa kubwa kuliko ile ya mtawala.

Mtu anayeleta dhabihu, mtu anayetafuta msamaha wa dhambi zake, alipaswa kuleta dhabihu hekaluni mbele ya watu. Alipaswa kuungama dhambi zake. Kisha alipaswa kumchinja mnyama asiye na hatia aliyebeba dhambi zake. Hii inaonyesha hitaji letu la toba na kukubali kwetu wajibu wetu kwa kifo cha Kristo kwa ajili ya dhambi zetu.

Yesu, ambaye hakujua dhambi, alifanyika dhambi kwa ajili yetu.

2 Wakorintho 5:21 Yeye asiyejua dhambi alimfanya kuwa dhambi kwa ajili yetu, ili sisi tupate kuwa haki ya Mungu katika Yeye.

Baada ya kuhani kuchukua damu ya dhabihu na kuipaka kwenye madhabahu ya uvumba, aliteketeza sehemu ya dhabihu hiyo juu ya madhabahu ya shaba, kisha akachukua dhabihu iliyobaki na kuiteketeza nje ya kambi.

Katika Waebrania, tunasoma kwamba Yesu aliteseka nje ya lango.

Waebrania 13 :12 Kwa ajili hii Yesu naye, ili awatakase watu kwa damu yake mwenyewe, aliteswa nje ya lango.

Pia tunapaswa kuwa tayari kubeba lawama yake, kumtafuta Yeye pekee, na kutoa sifa daima.

Waebrania 13 :12 Basi na tutoke tumwendee nje ya kambi, tukichukua shutuma yake. Maana hapa hatuna mji udumuo, bali twautafuta ule ujao. Basi, kwa njia yake yeye, na tumpe Mungu dhabihu ya sifa daima, yaani, tunda la midomo iliungamalo jina lake.

➤ *Sadaka ya Hatia*

Katika toleo la hatia, tunayo picha ya Kristo akifanya utoaji katika kifo chake kwa ajili ya kuumia kwa dhambi zetu.

Je, haingekuwa jambo la ajabu kama mara tu tunapomkubali Yesu, hakutakuwa na haja tena ya kutakaswa kutoka kwa dhambi?

Yohana aliandika,

1 Yohana 1 :8-10 Huyu hakuwa ile nuru, bali alikuja ili aishuhudie ile nuru. Kulikuwako Nuru halisi, amtiaye nuru kila mtu, akija katika ulimwengu. Alikuwako ulimwenguni, hata kwa yeye ulimwengu ulipata kuwako, wala ulimwengu haukumtambua.

Sadaka ya hatia ilikuwa kushughulikia maeneo kadhaa ambamo mtu alihusika katika mambo ya kila siku ya maisha. Ni muhimu kusoma maeneo haya sita ya uasi kwa sababu haya ni maeneo ambayo Wakristo wengi wanahusika nayo leo bila kutambua kuwa ni dhambi. Jinsi ilivyo vizuri kujua, tunapotambua tumekuwa katika aina hii ya dhambi, kwamba tuna msamaha wa papo hapo.

Hatua ya kwanza ya msamaha ilikuwa kuungama.

Mambo ya Walawi 5 :5 kisha itakuwa, hapo atakapokuwa na hatia katika mambo hayo mojawapo, ndipo atakapoliungama jambo hilo alilolikosa;

Hatua ya kwanza ya kusamehewa bado ni kuungama.

1 Yohana 1 :9 Tukiziungama dhambi zetu, Yeye ni mwaminifu na wa haki hata atuondolee dhambi zetu, na kututakasa na udhalimu wote.

➤ *Aina Sita za Makosa*

➤ Dhambi ya Kuapa

Hii ilihusiana na kusema ukweli kama katika mahakama ya sheria leo. Ikiwa mtu alijua ukweli na hakushiriki nao, ni dhambi.

Mambo ya Walawi 5:1 Na mtu yeyote akifanya dhambi, kwa kuwa ameisikia sauti yenye kuapisha, naye akawa ni shahidi, kwamba aliona au kujua, asipolifunua neno lile, ndipo atakapochukua uovu wake mwenyewe;

➤ Dhambi ya unajisi

Dhambi hii ilihusiana na kugusa wafu au najisi hata ikiwa ilikuwa imefichwa kwake.

Mambo ya Walawi 5:2 au kama mtu akigusa kitu kilicho najisi, iwe ni mzoga wa mnyama nyikani aliye najisi, au ni mzoga wa mnyama wa mfugo aliye najisi, au ni mzoga wa mdudu aliye najisi, bila kujua, akapata kuwa najisi, ndipo atakapochukua uovu wake;

Inapojulikana, ni dhambi. Kuna uchafu mwingi kutoka kwa ulimwengu unaotuzunguka leo. Kuna mambo tunaweza kuona bila kutamani, au mambo ambayo tunaweza kuwa tumefanya bila kujua ni mabaya.

➤ Dhambi ya Kuvunja Ahadi

Mungu hushughulika kwa uthabiti sana na ahadi zilizovunjwa. Ikiwa hatutii neno letu, hatuwezi kumwamini Mungu kushika Yake.

Tunaweza tu kuamini Neno Lake hadi tunajua wengine wanaweza kuliadini letu. Ni lazima tujifunze kuwa watu wa neno letu. Lazima tufanye kile tunachosema tutafanya.

Mambo ya Walawi 5:4 au, kama mtu akijiapisha, kwa kutamka haraka kwa midomo yake, kutenda uovu, au kutenda mema, neno lolote mtu atakalolitamka kwa kiapo pasipo kufikiri, bila kujua; hapo atakapolijua, ndipo atakapokuwa na hatia katika mambo hayo mojawapo;

Hesabu 30:2 Mtu atakapomwekea BWANA nadhiri, au, atakapoapa kiapo ili kufunga nafsi yake kwa ahadi, asilitangue neno lake; atafanya sawasawa na hayo yote yamtokayo kinywani mwake.

➤ Dhambi Kuhusu Mambo Matakatifu.

Mambo ya Walawi 5:15a Mtu awaye yote akiasi na kufanya dhambi naye hakukusudia....

Vitu vitakatifu vya BWANA vilikuwa vitu vyote vya maskani, sikukuu na matoleo. Mambo haya hayakupaswa kamwe kuchukuliwa kirahisi kwa vitendo au kwa maneno. Leo hii inaweza kutumika kwa:

- Kutokuwa mwaminifu kuhusu mambo ya Bwana – “Bwana aliniambia nikwambie,” au “mimi hutumia dakika thelathini kwa siku katika maombi” wakati hufanyi hivyo.
- Kupoteza talanta ulizopewa na Mungu
- Kuzuia zaka na sadaka
- Dhambi za Ujinga

Mambo ya Walawi 5:17 Na kama mtu akifanya dhambi, na kutenda mambo hayo mojawapo ambayo BWANA alizuilia yasifanywe, ajapokuwa hakuyajua, ni mwenye hatia pia, naye atachukua uovu wake.

- Kumkosa Bwana

Inafurahisha kuona kwamba orodha ifuatayo ya mambo ambayo ni makosa dhidi ya Bwana yote ni dhambi dhidi ya watu wengine. Ili msamaha utolewe, ilikuwa, na bado ni muhimu kurejesha vitu hivi kwa mmiliki wao halali.

Mambo ya Walawi 6:2-3 Mtu awaye yote akifanya dhambi, na kuasi juu ya BWANA, akamdanganya mwenziwe katika jambo la amana,

- au la mapatano,
- au la kunyang'anya,
- au kumwonea mwenziwe;
- au kupata kitu kilichopotea na kutenda la uongo juu yake, na kuapa kwa uongo;

-katika mambo hayo yote mojawapo atakalolitenda mtu, na kufanya dhambi kwalo; ndipo itakapokuwa, akiwa amefanya dhambi, na kupata hatia, atarudisha hicho alichokipata kwa kunyang'anya, au kitu kile alichokipata kwa kuonea, au ile amana aliyowekewa, au kitu kile kilichopotea alichokipata yeye,

Ulinganifu Kati ya Pasaka na Dhabihu ya Yesu

Rejea ya Agano la Kale	Rejea ya Agano Jipya
1. Kipindi cha uchunguzi wa kasoro - siku 3 ½ Kutoka 12:3,5,6	Yohana 18:38 (miaka 3 1/2)
2. Mwana-Kondoo aliyejaribiwa lazima auwawe Kutoka 12:6	Yohana 12:24; Mathayo 16:21
3 Damu iliyomwagika inaepusha hukumu ya Mung Kutoka 12:7,12,13	Waebrania 9:22, Yohana 1:7.
3. Mwanadamu lazima achukue hatua fulani ili kuokolewa Kutoka 12:22	Yohana 3:16
4. Watu wa Mungu lazima wale nyama ya dhabihu kama ukumbusho Kutoka 12:8-10	Marko 14:22
5. Yesu, kama mwana-kondoo, hakuombea uhai Wake Isaya 53:7	Mathayo 27:13,14
6. Yesu alikufa wakati wa sherehe ya Pasaka Marko 14:12	Marko 15:6
7. Hakuna mfupa wa mwana-kondoo uliipaswa kuvunjw Kutoka 12:46,	Hesabu 9:12 Yohana 19:33,36
8. Wasioamini wanaweza wasishiriki nyama ya dhabih Kutoka 12:43,45,48 1	Wakorintho 10:21
9. Kristo aliita Pasaka yetu 1 Wakorintho 5:7	
11. Yesu alikufa katika mji uleule ambapo watu walipaswa kusherehekea Pasaka Kumbukumbu la Torati 16:2;2 Wafalme 23:27	Marko 10:33

Imetungwa na Dk. Jack Tuls

Somo la Sita

Sikukuu, Wafalme na Makuhani

SIKUKUU

Sikukuu za Israeli zilikuwa wakati wa furaha, wakati wa sherehe, wakati wa kutoa shukrani. Walikuwa katika ukumbusho wa matukio makubwa katika historia ya taifa la Israeli, lakini pia walikuwa picha ya kinabii ya matukio ya wakati ujao. Kulikuwa na sikukuu saba.

- Sikukuu ya Pasaka
- Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu
- Sikukuu ya Malimbuko
- Sikukuu ya Pentekoste
- Sikukuu ya Baragumu
- Sikukuu ya Upatanisho
- Sikukuu ya Vibanda

Pasaka (Pasaka)

Marejeo: Kutoka 12:1-14, 21-29; Mambo ya Walawi 23:4,5; Hesabu 33:3; Kumbukumbu la Torati 16:1-8

Kula Komunyo kumechukua mahali pa Pasaka.

Kula mwili kunawakilisha kula mwili wa Kristo. Yesu ni Neno, na leo tunakula mwili wake kwa “kula” Neno la Mungu. Yohana aliandika: Hapo mwanzo kulikuwako Neno, naye Neno alikuwako kwa Mungu, naye Neno alikuwa Mungu ... naye Neno alifanyika mwili na akakaa kwetu (Yohana 1:1, 14a)

Sikukuu ya Pasaka ilianza usiku kule Misri wakati wana wa Israeli walipoagizwa kutoa dhabihu ya mwana-kondoo na kuweka damu kwenye mwimo wa mlango kwa hisopo. Ilitimia siku ile Yesu, Mwanakondoo wa Mungu, aliposulubishwa kwa ajili ya dhambi za wanadamu wote. Yesu alikuwa mwana-kondoo wa Pasaka aliyechinjwa kabla ya kuwekwa misingi ya ulimwengu.

Musa alidai kwamba Farao awaruhusu watu wa Mungu waende zao. Farao akapinga, na tauni baada ya tauni ikaingia katika nchi ya Misri. Kifo cha mzaliwa wa kwanza kilikuwa pigo la mwisho.

Mungu alimwagiza Musa, ambaye aliwaagiza watu, kuandaa mwana-kondoo wa dhabihu. Damu ya mwana-kondoo huyo ilipaswa kunyunyiziwa pande zote za mlango na juu kwa kutumia hisopo. Kuwekwa kwa damu ilikuwa picha ya msalaba. Damu haikupakwa kwa mwendo wa kupigwa kwa brashi, bali kwa mwendo wa kustaajabisha. Hii iliwakilisha kumwagika kwa damu ya Yesu kupitia mapigo aliyopokea.

Mwana-kondoo alipikwa kwa mboga chungu na kuliwa kwa mkate usiotiwa chachu. Mimea chungu iliwakilisha mateso makali na kifo cha Yesu, na mkate usiotiwa chachu ulizungumza juu ya kutokuwa na dhambi kwa Yesu. Sadaka hiyo ililiwa wakati familia hiyo iliposimama, tayari kwa kukimbia.

Wana wa Israeli walikuwa huru kutoa dhabihu hii au la. Wale walioamini na kupaka damu kwenye miimo ya milango yao waliokonywa kifo cha wazaliwa wao wa kwanza.

Bado, tumepewa chaguo. Tunaweza kuamini neno la Mungu na kukubali dhabihu ambayo Kristo alitoa kwa ajili yetu, au tunaweza kukataa.

Yohana 3:16-18 Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele. Maana Mungu hakumtuma Mwana ulimwenguni ili auhukumu ulimwengu, bali ulimwengu uokolewe katika yeye. Amwaminiye yeye hahukumwiwi; asiyeamini amekwisha kuhukumwiwa; kwa sababu hakuliamini jina la Mwana pekee wa Mungu.

Sherehe ya Sikukuu ya Pasaka ilikuwa ukumbusho wa Mungu kuleta taifa la Israeli kutoka Misri. Iliwakilisha wokovu kutoka kwa utumwa wa Misri. Kwetu sisi, inamaanisha wokovu kutoka kwa maovu ya dhambi.

Kristo aliwakilishwa kwa njia nyingi sana katika sikukuu hii moja hivi kwamba tumejumuisha chati ili kuonyesha ulinganifu mwanzoni mwa somo hili.

Mikate Isiyotiwa Chachu (Hag Ha Matzoh)

Rejea: Kutoka 12:8,15-20,31-39; 13:3-10; Mambo ya Walawi 23:6-8; Hesabu 28:17-25; Kumbukumbu la Torati 16:1-8

Kabla ya sikukuu za Pasaka, Mikate Isiyotiwa Chachu na Malimbuko, kila sahani ndani ya nyumba ilisuguliwa ili kuhakikisha kwamba hakuna chachu iliyobaki kutoka kwa milo ya awali. Ni baada tu ya utakaso huu kukamilika, ndipo wanawake wangeweza kuanza kujiandaa kwa ajili ya sikukuu.

Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu iliendelea kwa muda wa siku saba. Iliashiria wakati wa kuweka mbali dhambi - kujitenga na dhambi - kuwekwa wakfu kwa Mungu.

Chachu daima ni aina ya dhambi, ya mafundisho ya uongo, au udanganyifu. Utakaso wa maandalizi unazungumza juu ya ukweli kwamba inachukua chachu kidogo sana kuathiri nzima.

Sikukuu hii ilionyesha dhabihu kamilifu ya Yesu isiyo na dhambi. Mtume Paulo alieleza umuhimu wa dhabihu hii kwetu.

1 Wakorintho 5:7,8 Basi, jisafisheni, mkatoe ile chachu ya kale, mpate kuwa donge jipya, kama vile mliyovyo hamkutiwa chachu. Kwa maana Pasaka wetu amekwisha kutolewa kuwa sadaka, yaani, Kristo; basi na tuifanye karamu, si kwa chachu ya kale, wala kwa chachu ya uovu na ubaya, bali kwa yasiyochachika, ndio weupe wa moyo na kweli.

Sikukuu ya Mavuno au Matunda ya Kwanza (Bikkurin)

Rejea: Mambo ya Walawi 23:9-14

Sikukuu ya Matunda ya Kwanza ilianzishwa wakati wana wa Israeli walipoingia katika Nchi ya Ahadi. Hakukuwa na kupanda na kuvuna walipokuwa wakitangatanga nyikani.

Karamu hiyo, iliyoathimishwa katika majira ya kuchipua, ilihusu kupeperusha mganda wa matunda ya kwanza ya mavuno mbele za Yehova. Matunda ya kwanza daima yaliwakilisha bora zaidi. Mganda huu mmoja uliwakilisha mavuno yote na ulikuwa ni wakati wa kumshukuru Mungu kwa ajili ya mavuno ambayo yangukuja.

Mtume Paulo alimtaja Yesu kuwa Tunda la Kwanza la ufufuo.

1 Wakorintho 15:20,21 Lakini sasa Kristo amefufuka katika wafu, limbuko lao waliolala. Maana kwa kuwa mauti ililetwa na mtu, kadhalika na kiyama ya wafu ililetwa na mtu.

Yesu alipoingia mbinguni, aliwakilisha wale wote ambao wangemfuata katika ufufuo. Yesu ni Limbuko na sisi ni mavuno.

Sikukuu ya Pentekoste (Shavuot)

Marejeo: Kutoka 19,20,24; Kutoka 23:16,17; Mambo ya Walawi 23:15-21; Hesabu 28:26-31; Kumbukumbu la Torati 16:9-12

Musa alipokwenda kwa Farao kwa mara ya kwanza, aliomba kwamba wana wa Israeli waruhusiwe kwenda nyikani kufanya karamu. Walipoachwa huru na kufika kwenye Mlima Sinai, walipiga kambi. Wakiwa huko, Bwana aliwapa Sheria na Sikukuu ya Pentekoste. Iliadhimishwa kwa mara ya kwanza siku hamsini baada ya kuondoka Misri.

Sadaka kwa ajili ya Sikukuu ya Pentekoste ilikuwa mikate miwili. Kusagwa na kusaga ngano kulifananisha mateso na kifo cha Yesu ambacho kilitoka mikate miwili - waamini wa Agano la Kale na waamini wa Agano Jipya.

Waumini wa Agano la Kale walitegemea kifo cha baadaye cha Kristo kwa ajili ya ukombozi wao. Walitegemea ufufuo wake kwa ajili ya uhamisho wao kutoka Paradiso hadi Mbinguni. Imani yao daima ilikuwa katika Masihi ajaye. Imani yetu inaonekana nyuma.

Sikukuu ya Pentekoste iliwakilisha ujazo wa Roho Mtakatifu. Ilitimia siku ya Pentekoste wakati Roho Mtakatifu alipomiminwa juu ya wanadamu.

Matendo 2:1-4 Wakati ilipotimia siku ya Pentekoste walikuwako wote mahali pamoja, Kukaja ghafla toka mbinguni sauti kama mvumo wa upepo mkali ukienda kasi, ukaijaza nyumba yote waliyokuwa wameketi. Kukawatokea ndimi zilizogawanyikana, kama ndimi za moto uliowakalia kila mmoja wao. Wote wakajazwa Roho Mtakatifu, wakaanza kusema kwa lugha nyingine, kama Roho alivyowajalia kutamka.

Kwa kuja kwa Roho Mtakatifu, Sheria ilichukuliwa kutoka kuandikwa kwenye jiwe hadi kuandikwa kwenye mioyo yetu. Mtume Paulo na mwandikaji wa kitabu cha Waebrania anaeleza jambo hilo.

Sikukuu ya Pentekoste (Shavuot)

Marejeo: Kutoka 19,20,24; Kutoka 23:16,17; Mambo ya Walawi 23:15-21; Hesabu 28:26-31; Kumbukumbu la Torati 16:9-12

Musa alipokwenda kwa Farao kwa mara ya kwanza, aliomba kwamba wana wa Israeli waruhusiwe kwenda nyikani kufanya karamu. Walipoachwa huru na kufika kwenye Mlima Sinai, walipiga kambi. Wakiwa huko, Bwana aliwapa Sheria na Sikukuu ya Pentekoste. Iliadhimishwa kwa mara ya kwanza siku hamsini baada ya kuondoka Misri.

Sadaka kwa ajili ya Sikukuu ya Pentekoste ilikuwa mikate miwili. Kusagwa na kusaga ngano kulifananisha mateso na kifo cha Yesu ambacho kilitoka mikate miwili - waamini wa Agano la Kale na waamini wa Agano Jipya.

Waumini wa Agano la Kale walitegemea kifo cha baadaye cha Kristo kwa ajili ya ukombozi wao. Walitegemea ufufuo wake kwa ajili ya uhamisho wao kutoka Paradiso hadi Mbinguni. Imani yao daima ilikuwa katika Masihi ajaye. Imani yetu inaonekana nyuma.

Sikukuu ya Pentekoste iliwakilisha ujazo wa Roho Mtakatifu. Ilitimia siku ya Pentekoste wakati Roho Mtakatifu alipomiminwa juu ya wanadamu.

Matendo 2:1-4 Wakati ilipotimia siku ya Pentekoste walikuwako wote mahali pamoja. Kukaja ghafla toka mbinguni sauti kama mvumo wa upepo mkali ukienda kasi, ukaijaza nyumba yote waliyokuwa wameketi. Kukawatokea ndimi zilizogawanyikana, kama ndimi za moto uliowakalia kila mmoja wao. Wote wakajazwa Roho Mtakatifu, wakaanza kusema kwa lugha nyingine, kama Roho alivyowajalia kutamka.

Kwa kuja kwa Roho Mtakatifu, Sheria ilichukuliwa kutoka kuandikwa kwenye jiwe hadi kuandikwa kwenye mioyo yetu. Mtume Paulo na mwandikaji wa kitabu cha Waebrania anaeleza jambo hilo.

2 Wakorintho 3:2,3 Ninyi ndinyi barua yetu, iliyoandikwa mioyoni mwetu, inajulikana na kusomwa na watu wote; mnadhihirishwa kwamba mmekuwa barua ya Kristo tuliyoandaa, iliyoandikwa si kwa wino, bali kwa Roho wa Mungu aliye hai; si katika vibao vya mawe, ila katika vibao ambavyo ni mioyo ya nyama.

Waebrania 10:15,16 Na Roho Mtakatifu naye amshuhudia; kwa maana, baada ya kusema,

Hili ni agano nitakaloagana nao baada ya siku zile, anena Bwana, Nitatia sheria zangu mioyoni mwao, Na katika fikira zao nitaziandika, ndipo anenapo,

Sikukuu ya Baragumu (Rosh Hashana)

Rejea: Mambo ya Walawi 23:23-25

Ili kuelewa Sikukuu ya Baragumu, ni lazima kwanza tuelewe matumizi ya baragumu katika Agano la Kale na Agano Jipya. Musa aliposhuka kutoka mlima Sinai, watu walijitakasa, na tunasoma.

Kutoka 19:16 Ikwawa siku ya tatu, wakati wa asubuhi, palikuwa na ngurumo na umeme, na wingu zito juu ya mlima, na sauti ya baragumu iliyolia sana. Watu wote waliokuwa kituoni wakatetemeka.

Watu hawakutetemeka kwa sauti ya ngurumo wala umeme, au hata wingu zito lililokuwa juu ya mlima. Walitetemeka kwa sauti ya tarumbeta kubwa iliyokuwa ikisikika juu ya ngurumo hiyo.

Baragumu zilikuwa na sauti kubwa ya sauti ambayo ilisikika juu ya ghasia za vita, na katika nchi yote.

Baragumu zilitumika kuwaita watu kuabudu. Tena na tena, sauti ya tarumbeta ilisikika katika nchi yote ya Israeli. Wakatangaza, “Njoooni mkamwabudu Bwana.”

Tarumbeta zilisikika kama mwito wa vita, kupiga mbele, kusherehekea ushindi.

Yeremia aliandika,

Yeremia 51:27 Itwekeni bendera katika nchi, pigeni tarumbeta kati ya mataifa,

Sauti ya tarumbeta ilikuwa tamko.

Isaya aliandika,

Isaya 58:1 Piga kelele, usiache, Paza sauti yako kama tarumbeta; Uwahubirie watu wangu kosa lao, Na nyumba ya Yakobo dhambi zao.

Sauti za tarumbeta zilikuwa na maana. Katika kitabu cha Ufunuo, tarumbeta na sauti zilitumiwa kwa karibu maana ileile.

Baragumu humaanisha unabii - kunena neno la Mungu.

Leo, Sikukuu ya Baragumu ni wito wa kuvuna. Tunasherehekea kwa kutangaza Neno la Mungu kwa wale wanaotuzunguka, kwa taifa letu, na kwa mataifa ya ulimwengu. Sauti ya tarumbeta ni sauti ya waamini inayotangaza kwamba Yesu ni Mwana wa Mungu - kwamba alikuja katika mwili kwa ajili ya wokovu wetu - kwamba wote wanaomkubali wanaweza kuwa wana wa Mungu.

Waumini wanapaswa kutimiza sikukuu hii kila siku, lakini bado kunakuja utimilifu wa mwisho. Kutakuwa na mwito wa mwisho wa tarumbeta. Mtume aliandika kuhusu hili.

1 Wakorintho 15:51-54 Angalieni, nawaambia ninyi siri; hatutalala sote, lakini sote tutabadilika, kwa dakika moja, kufumba na kufumbua, wakati wa parapanda ya mwisho; maana parapanda italia, na wafu watafufuliwa, wasiwe na uharibifu, nasi tutabadilika. Maana sharti huu uharibikao uvae kutoharibika, nao huu wa kufa uvae kutokufa. Basi huu uharibikao utakapovaa kutoharibika, na huu wa kufa utakapovaa kutokufa, hapo ndipo litakapokuwa lile neno lililoandikwa, Mauti imemezwa katika ushindi.

Yesu alikufa Siku ya Pasaka kuwa utimilifu wa Pasaka. Roho Mtakatifu alikuja siku ya Pentekoste akitimiza sikukuu hiyo. Wengi wanaamini kwamba Yesu atarudi kwenye Sikukuu ya Baragumu kwa kuwa sikukuu hiyo bado haijatimizwa.

Siku ya Upatanisho (Yom Kippur)

Rejea: Mambo ya Walawi 23:26-32

Siku ya Upatanisho ilikuwa sikukuu ya ajabu sana, takatifu ya mwaka mzima. Ilikuwa ni wakati mmoja kila mwaka kuhani mkuu angeweza kwenda katika Patakatifu pa Patakatifu kutoa dhabihu kwa ajili ya watu.

➤ *Damu iliyomwagika*

Upatanisho maana yake ni kufunikwa kwa dhambi kwa damu ya mwanakondoo. Ilitazamia kwa hamu ondoleo la dhambi kwa damu ya Yesu – Mwanakondoo mkamilifu wa Mungu

Katika siku ya upatanisho kila mwaka, kuhani mkuu alimwaga damu ya mwana-kondoo asiye na hatia asiye na doa wala doa. Damu hii ilibebwa ndani ya pazia na kunyunyiziwa juu ya kiti cha rehema kama kifuniko cha dhambi za watu.

Kumwagika kwa damu ya mwana-kondoo asiye na hatia kuliwakilisha dhabihu mbadala ya Yesu msalabani. Yesu, mwanakondoo wa Mungu, alimwaga damu yake na kutukomboza kutoka kwa utumwa na adhabu ya dhambi.

Chini ya Agano la Kale, dhabihu hii na kunyunyiza damu kulitoa upatanisho, au kufunika, kwa ajili ya dhambi za watu ambao kwa imani, walitazamia msalaba. Waumini wa Agano la Kale, kama Ibrahimu, walimwamini Mungu na ikahesabiwa kwao kuwa haki.

Chini ya Agano Jipya, neno upatanisho au kifuniko halitumiki tena. Kulingana na kazi iliyokamilishwa ya dhabihu kuu ya milele ya Kristo, dhambi zetu hazifunikwa tena, zimeondolewa (zimepitishwa), zimechukuliwa, zimeondolewa, zimefutwa. Wanaacha kuwepo.

Zaburi 103:12 Kama mashariki ilivyo mbali na magharibi, Ndivyo alivyoweka dhambi zetu mbali nasi.

➤ *Mbuzi wa Azazeli*

Kuondolewa huku kwa makosa yetu kuliwakilishwa na mwana-kondoo wa pili asiye na hatia katika Siku ya Upatanisho. Huyu ndiye mbuzi wa Azazeli ambaye kuhani mkuu alitoa juu yake makosa ya watu kwa kuwawekea

mikono. Kisha mbuzi wa Azazeli aliongozwa kwenda nyikani na kuachiliwa. Hii ilikuwa ni mfano wa kubeba dhambi za watu na Mwanakondoo wa Mungu ajaye.

Mambo ya walawi 16:10,21,22 Bali yule mbuzi aliyeangukiwa na kura kwa ajili ya Azazeli, atawekwa hai mbele za BWANA ili kumfanyia upatanisho, ili kumpeleka jangwani kwa ajili ya Azazeli.

Na Haruni ataweka mikono yake miwili juu ya kichwa cha yule mbuzi aliye hai, na kuungama juu yake uovu wote wa wana wa Israeli, na makosa yao, na dhambi zao zote; naye ataziweka juu ya kichwa chake yule mbuzi, kisha atapeleka jangwani na mtu aliyetayarishwa kwa ajili ya kazi hiyo.

Na yule mbuzi atachukua juu yake uovu wao wote, mpaka nchi isiyokaliwa na watu; kisha atamwacha aende jangwani

Kama vile mwana-kondoo wa dhabihu katika Siku ya Upatanisho alivyokuwa mfano wa kazi ya badala ya Yesu, vivyo hivyo na kazi ya Azazeli wakati dhambi za watu zilipokuwa zikiondolewa.

Yohana 1:29b...Tazama, Mwana-kondoo wa Mungu, aichukuaye dhambi ya ulimwengu!

Yesu alifanyika dhabihu yetu kwa kifo chake msalabani. Yesu pia alizichukua dhambi zetu. Kuondolewa huku kwa dhambi zetu kulikuwa ni sehemu ya kufanya upatanisho

➤ *Mbadala wetu*

Kazi ya badala ya Yesu ilitabiriwa na Isaya.

Isaya 53:8-12 Kwa kuonewa na kuhukumiwa aliondolewa; Na maisha yake ni nani angeyajali? Maana amekatiliwa mbali na nchi ya walio hai; Alipigwa kwa sababu ya makosa ya watu wangu. Wakamfanyia kaburi pamoja na wabaya; Na pamoja na matajiri katika kufa kwake; Ingawa hakutenda jeuri, Wala hapakuwa na hila kinywani mwake

Lakini BWANA aliridhika kumchubua; Amemhuzunisha; Utakapofanya nafsi yake kuwa dhabihu kwa dhambi, Ataona uzao wake, ataishi siku nyingi, Na mapenzi ya BWANA yatafanikiwa mkononi mwake;

Ataona mazao ya taabu ya nafsi yake, na kuridhika. Kwa maarifa yake mtumishi wangu mwenye haki, Atawafanya wengi kuwa wenye haki; Naye atayachukua maovu yao.

Kwa hiyo nitamgawia sehemu pamoja na wakuu, Naye atagawana nyara pamoja nao walio hodari; Kwa sababu alimwaga nafsi yake hata kufa, Akahesabiwa pamoja na hao wacosao. Walakini alichukua dhambi za watu wengi, Na kuwaombea wacosaji.

Daudi pia alitabiri wakati huu ambapo Yesu angechukua dhambi zetu hadi kina cha shimo la chini kabisa.

Zaburi 88:3-7 Maana nafsi yangu imeshiba taabu, Na uhai wangu umekaribia kuzimu. Nimehesabiwa pamoja nao washukao shimoni; Nimekuwa kama mtu asiye na msaada.

Miongoni mwao waliokufa nimetupwa, Kama waliouawa walalao makaburini. Hao ambao Wewe huwakumbuki tena, Wametengwa mbali na mkono wako.

Mimi umenilaza chini katika shimo, Katika mahali penye giza vilindini. Ghadhabu yako imenilemea, Umenitesa kwa mawimbi yako yote.

Maovu yetu yalikuwa yametiishwa.

Mika 7:19 Atarejea na kutuhurumia; atayakanyaga maovu yetu; nawe utazitupa dhambi zao zote katika vilindi vya bahari.

Baada ya kubeba dhambi zetu hadi kwenye vilindi vya dunia ambako zilitiishwa kabisa, kuharibiwa, kuondolewa na kukomesha kuwepo, Yesu alifufuka kutoka kwa wafu na kupaa kwa Baba akiwa amebeba damu yake ili kuwekwa ndani ya pazia mbinguni. Wakati huo, ukombozi wetu ulikuwa kazi iliyokamilika.

Waebrania 9:11,12 Lakini Kristo akiisha kuja, aliye kuhani mkuu wa mambo mema yatakayokuwapo, kwa hema iliyo kubwa na kamilifu zaidi, isiyofanyika kwa mikono, maana yake, isiyo ya ulimwengu huu, wala si kwa damu ya mbuzi na ndama, bali kwa damu yake mwenyewe aliingia mara moja tu katika Patakatifu, akiisha kupata ukombozi wa milele.

➤ Kupitia dhabihu yake, wokovu wetu ulikuwa kamili.

- Kwa njia yake, tuna msamaha wa dhambi zetu.
- Kupitia Yeye, tuko huru kutokana na adhabu za dhambi.

Kazi ya Yesu ya kutoa ondoleo la dhambi zetu imekamilika. Tunapoishi, tunaikubali kwa imani.

Siku ya Upatanisho inatazamia kwa hamu siku ya wakati ujao ambapo taifa la Israeli litamtambua Yesu kuwa Masihi wao, na kumwombolezea, kama vile mtu aombolezavyo mwana wa pekee.

Zecharia 12:10 Nami nitawamwagia watu wa nyumba ya Daudi, na wenyeji wa Yerusalemu, roho ya neema na kuomba; nao watamtazama yeye ambaye walimdunga; nao watamwombolezea, kama vile mtu amwombolezeavyo mwanawe wa pekee; nao wataona uchungu kwa ajili yake, kama vile mtu aonavyo uchungu kwa ajili ya mzaliwa wake wa kwanza.

Sikukuu ya Vibanda (Sukoti)

Rejea: Mambo ya Walawi 23:33-44; Kumbukumbu la Torati 16:13,14; Nehemia 8:13-18

Sikukuu ya Vibanda iliadhimisha wana wa Israeli kuingia katika nchi ya ahadi. Kwa muda wa siku saba walihama nyumba zao na kuishi katika vibanda vilivyotengenezwa kwa matawi ya mitende na matawi mengine ya majani yaliyofungwa kwa miche ya mierebi. Ilikuwa ni wakati wa kukumbuka kutangatanga jangwani na kufurahia ukweli kwamba Mungu alikuwa amewaleta katika nchi yao wenyewe.

Sikukuu ya Baragumu ilifanyika wakati wa mavuno. Siku ya mwisho ya sikukuu, Yesu alisimama Hekaluni, akasema,

Yohana 7:37b “Mtu akiona kiu, na aje kwangu anywe.”

Sikukuu ya Vibanda ni picha ya maisha yetu katika Kristo. Ni wakati wa kupumzika ndani yake. Ni wakati wa kuishi katika nyumba za kudumu, na bado, kukumbuka wakati wetu hapa ni wa muda mfupi. Ni wakati wa kuishi katika asili (nchi), na bado, kuishi katika Roho.

Ni picha ya wengine kufurahiwa na waumini wakati wa Milenia - moja bila vita au ugomvi. Taifa la Kiyahudi linatazamia hili kuwa pumziko lao la mwisho la “ufalme”.

Inawakilisha mapumziko ya siku ya saba - siku ambayo ufalme wa Bwana unatawala juu ya dunia yote.

Waumini wengine husimama kwenye Sikukuu ya Pasaka na wokovu. Wengine wanaendelea na uzoefu wa Pentekoste. Bado kuna zaidi, kuna kuingia katika nchi, kusimamishwa kwa ufalme wa Mungu katika dunia hii.

Kwetu sisi, ni wakati wa kuchukua urithi wetu ulioahidiwa, kutembea katika mamlaka, na kuendeleza ufalme wa Mungu kwa nguvu hapa duniani.

WAFALME NA MAKUHANI MILELE

Dhabihu Zetu za Kiroho

➤ *Miili Yetu*

Warumi 12:1 Basi, ndugu zangu, nawasihi, kwa huruma zake Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu, ndiyo ibada yenu yenye maana.

➤ *Utoaji Wetu*

Wafilipi 4:18 Lakini ninavyo vitu vyote na kuzidi, tena nimejaa tele; nimepokea kwa mkono wa Epafrodito vitu vile vilivyotoka kwenu, harufu ya manukato, sadaka yenye kibali, impendezayo Mungu.

➤ *Sifa*

Waebrania 13:15 Basi, kwa njia yake yeye, na tumpe Mungu dhabihu ya sifa daima, yaani, tunda la midomo iliungamalo jina lake.

Zaburi 116:17 Nitakutolea dhabihu ya kushukuru; Na kulitangaza jina la BWANA;

➤ *Kuinua Mikono*

Zaburi 141:2 Sala yangu ipae mbele zako kama uvumba, Kuinuliwa mikono yangu kama dhabihu ya jioni.

➤ *Haki*

Zaburi 4:5 Toeni dhabihu za haki, Na kumtumaini BWANA.

➤ *Furaha*

Zaburi 27:6 Na sasa kichwa changu kitainuka, Juu ya adui zangu wanaonizunguka. Nami nitatoa dhabihu za shangwe hemani mwake; Nitaimba, naam, nitamhimidi BWANA.

➤ *Roho Iliyovunjika na Moyo Uliopondeka*

Zaburi 51:17 Dhabihu za Mungu ni roho iliyovunjika; Moyo uliovunjika na kupondeka, Ee Mungu, hutaudharau.

Huduma ya wafalme na makuhani wa Agano la Kale ni muhimu kwetu kuelewa, kwa sababu waamini wote leo wamefanywa kuwa wafalme na makuhani.

Ufunuo 1:5,6 tena zitokazo kwa Yesu Kristo, shahidi aliye mwaminifu, mzaliwa wa kwanza wa waliokufa, na mkuu wa wafalme wa dunia. Yeye atupendaye na kutuosha dhambi zetu katika damu yake, na kutufanya kuwa ufalme, na makuhani kwa Mungu, naye ni Baba yake; utukufu na ukuu una Yeye hata milele na milele. Amina.

Kama wafalme-makuhani, tuna kazi za huduma za kufanya. Kama wafalme tunapaswa kuishi katika mamlaka juu ya dunia hii, kuendeleza ufalme wa Mungu kwa nguvu hapa duniani. Tunapaswa kutumia mamlaka yetu ya kiroho iliyorejeshwa na kubomoa ngome juu ya maisha ya watu na serikali za ulimwengu huu. Tunapaswa kutawala katika maisha haya kama wafalme.

Warumi 5:17 Kwa maana ikiwa kwa kukosa mtu mmoja mauti ilitawala kwa sababu ya yule mmoja, zaidi sana wao wapokeao wingi wa neema, na kile kipawa cha haki, watatawala katika uzima kwa yule mmoja, Yesu Kristo.

Tunatawala kama wafalme kupitia ushuhuda wetu, uinjilisti wa ulimwengu, na kufikia utume. Ametupa mataifa kuwa urithi wetu.

Zaburi 111:6 Amewajulisha watu wake uwezo wa matendo yake, Kwa kuwapa urithi wa mataifa.

Yesu atakaporudi katika dunia hii kusimamisha ufalme wake, tutatawala pamoja naye katika dunia hii kwa miaka elfu moja.

Ufunuo 2:26,27a Na yeye ashindaye, na kuyatunza matendo yangu hata mwisho, nitampa mamlaka juu ya mataifa, naye

atawachunga kwa fimbo ya chuma, kama vyombo vya mfinyanzi vipondwavyo,

1 Wakorintho 6:2,3 Au hamjui ya kwamba watakatifu watauhukumu ulimwengu? Na ikiwa ulimwengu utahukumiwa na ninyi, je! Hamstahili kukata hukumu zilizo ndogo? Hamjui ya kuwa mtawahukumu malaika, basi si zaidi sana mambo ya maisha haya?

Kama makuhani, tuna kazi za kufanya kama wawakilishi Wake kwa wanadamu. Tunapaswa kumtolea Mungu dhabihu ya sifa daima. Tunapaswa kumtumikia Bwana kupitia utoaji wa dhabihu. Tunapaswa kuwa wawakilishi wa kikuhani wa Mungu kwa waliopotea wa ulimwengu huu.

Huduma ya ukuhani ya ukuhani wa Walawi ni aina ya huduma yetu ya ukuhani kama waamini-makuhani leo.

Ukuhani wa Walawi

Wana wa Israeli walipotolewa Misri na Mungu akawapa Sheria, kabila la Lawi lilitengwa na kuwa makuhani. Kulikuwa na makuhani wengi, lakini kulikuwa na kuhani mkuu mmoja tu kwa wakati mmoja. Wanaume hawa walikuwa makuhani kwa sababu walizaliwa katika familia ya Lawi. Hawakuchaguliwa kibinafsi kama makuhani na Mungu.

Makuhani wakuu walimwakilisha Yesu. Hatuna nafasi ya kuingia katika nguo zake, lakini kuna utafiti mzuri katika kila kitu ambacho alivaa.

Kuhani mkuu ndiye aliyeingia Patakatifu pa Patakatifu Siku ya Upatanisho na kunyunyiza damu ya dhabihu kwenye kiti cha rehema kwa ajili ya dhambi za watu wote. Mwandishi wa kitabu cha Waebrania ametoa muhtasari wa wakati huu kwa ajili yetu.

Waebrania 9:7 Lakini katika hema hiyo ya pili kuhani mkuu huingia peke yake, mara moja kila mwaka; wala si pasipo damu, atoayo kwa ajili ya nafsi yake na kwa dhambi walizozitenda hao watu bila kujua.

Tangu wakati Sheria ilipotolewa, wazao wa Lawi waliwekwa rasmi kuwa makuhani. Hata hivyo, Yesu alipokuja, hakuwa wa uzao wa Haruni. Hakuwa wa kabila la

Lawi. Alikuwa wa kabila la Yuda - la Daudi, na tunaambiwa alikuwa kuhani kwa mfano wa Melkizedeki. Kwa nini?

Ukuhani wa Walawi ulikuwa ukuhani wa matendo - wa kufanya - wa kazi. Ulikuwa ukuhani wa wanadamu wenye kutimiza kazi za Sheria. Mwandikaji wa kitabu cha Waebrania alisema walikuwa “kufuata sheria ya amri ya kimwili.”

Waebrania 7:16 asiyekuwa kuhani kwa sheria ya amri iliyo ya jinsi ya mwili, bali kwa nguvu za uzima usio na kikomo;

Baada ya Utaratibu wa Melkizedeki

➤ *Melkizedeki Alikuwa Nani?*

Kutajwa kwa kwanza kwa Melkizedeki kulikuwa katika Mwanzo 14.

Mwanzo 14:18-20 Na Melkizedeki mfalme wa Salemu akaleta mkate na divai, naye alikuwa kuhani wa Mungu Aliye Juu Sana. Akambariki, akasema, Abram na abarikiwe na Mungu Aliye Juu Sana, Muumba mbingu na nchi. Ahimidiwe Mungu Aliye Juu Sana, aliyewatia adui zako mikononi mwako. Abram akampa fungu la kumi la vitu vyote.

Melkizedeki alikuwa mfalme na kuhani. Mwandishi wa kitabu cha Waebrania anatueleza mengi zaidi kuhusu mkutano huu na Melkizedeki alikuwa nani.

Waebrania 7:1-3 Kwa maana Melkizedeki huyo, mfalme wa Salemu, kuhani wa Mungu aliye juu, aliyekutana na Abrahamu alipokuwa akirudi katika kuwapiga hao wafalme, akambariki; ambaye Abrahamu alimgawia sehemu ya kumi ya vitu vyote; (tafsiri ya jina lake kwanza ni mfalme wa haki, tena, mfalme wa Salemu, maana yake, mfalme wa amani; hana baba, hana mama, hana wazazi, hana mwanzo wa siku zake, wala mwisho wa uhai wake, bali amefananishwa na Mwana wa Mungu); huyo adumu kuhani milele.

Melkizedeki hakuwa na baba, mama, au nasaba, hakuwa na mwanzo wala mwisho. Kwa sababu hii wengi wanahisi Melkizedeki alikuwa theofania - kuonekana kwa Kristo katika Agano la Kale.

➤ *Alikuwa Mkuu Gani?*

Ukuu wa Melkizedeki unapimwa na ukweli kwamba Ibrahimu, aliyechaguliwa na Mungu kuwa baba wa familia kubwa, mmiliki wa ahadi ya Masihi ajaye, mtu mwenye mali nyingi, alipokea baraka kutoka kwake. Na katika Ibrahimu, makuhani wote wa Lawi waliokuja walipokea kutoka kwa ukuhani mkuu. Tena, tunarejelea maandishi ya Waebrania.

Waebrania 7:4-7 Basi, angalieni jinsi mtu huyo alivyokuwa mkuu, ambaye Abrahamu, baba yetu mkuu, alimpa sehemu ya kumi ya nyara. Na katika wana wa Lawi nao, wale waupatao ukuhani, wana amri kutwaa sehemu ya kumi kwa watu wao, yaani, ndugu zao, kwa agizo la sheria, ijapokuwa wametoka katika uzao wa Abrahamu. Bali yeye, ambaye uzazi wake haukuhesabiwa kuwa umetoka kwa hao, alitwaa sehemu ya kumi kwa Abrahamu, akambariki yeye aliye na ile ahadi. Wala haikanushiki kabisa kwamba mdogo hubarikiwa na mkubwa.

Melkizedeki hakuwa na baba, mama, au nasaba, hakuwa na mwanzo wala mwisho. Kwa sababu hii wengi wanahisi Melkizedeki alikuwa theofania - kuonekana kwa Kristo katika Agano la Kale.

➤ *Alikuwa Mkuu Gani?*

Ukuu wa Melkizedeki unapimwa na ukweli kwamba Ibrahimu, aliyechaguliwa na Mungu kuwa baba wa familia kubwa, mmiliki wa ahadi ya Masihi ajaye, mtu mwenye mali nyingi, alipokea baraka kutoka kwake. Na katika Ibrahimu, makuhani wote wa Lawi waliokuja walipokea kutoka kwa ukuhani mkuu. Tena, tunarejelea maandishi ya Waebrania.

Waebrania 7:4-7 Basi, angalieni jinsi mtu huyo alivyokuwa mkuu, ambaye Abrahamu, baba yetu mkuu, alimpa sehemu ya kumi ya nyara. Na katika wana wa Lawi nao, wale waupatao ukuhani, wana amri kutwaa sehemu ya kumi kwa watu wao, yaani, ndugu zao, kwa agizo la sheria, ijapokuwa wametoka katika uzao wa Abrahamu. Bali yeye, ambaye uzazi wake haukuhesabiwa kuwa umetoka kwa hao, alitwaa sehemu ya kumi kwa Abrahamu, akambariki yeye aliye na ile

ahadi. Wala haikanushiki kabisa kwamba mdogo hubarikiwa na mkubwa.

Unabii wa Daudi

Daudi alitoa unabii kuhusu ukuhani wa Melkizedeki. Angalia, kwamba kuhani huyu alichaguliwa na Mungu - aliapishwa - na alikuwa kuhani milele.

Zaburi 110:4 BWANA ameapa, Wala hataghairi, Ndiwe kuhani hata milele, Kwa mfano wa Melkizedeki.

Imethibitishwa katika Waebrania

Unabii huu ulithibitishwa na mwandikaji wa kitabu cha Waebrania.

Waebrania 5:6-10 Kama asemavyo mahali pengine, Ndiwe kuhani milele, Kwa mfano wa Melkizedeki. Yeye, siku hizo za mwili wake, alimtolea yule, awezaye kumwokoa na kumtoa katika mauti, maombi na dua pamoja na kulia sana na machozi, akasilizwa kwa jinsi alivyokuwa mcha Mungu; na, ingawa ni Mwana, alijifunza kutii kwa mateso hayo yaliyompata; naye alipokwisha kukamilishwa, akawa sababu ya wokovu wa milele kwa watu wote wanaomtii; kisha ametajwa na Mungu kuwa kuhani mkuu kwa mfano wa Melkizedeki.

Mabadiliko ya Ukuhani na Sheria

Yesu alipokufa na kufufuliwa, kazi za ukuhani wa Walawi zilikamilika. Dhabihu aliyoitoe ilikuwa kamili. Hakukuwa tena na uhitaji wowote wa ukuhani wa Walawi au dhabihu walizotoa.

Waebrania 7:11,12 Basi, kama ukamilifu ulikuwapo kwa ukuhani wa Lawi; (maana watu wale waliipata sheria kwa huo); kulikuwa na haja gani tena ya kuhani mwingine awepo, kwa mfano wa Melkizedeki, wala asihesabiwe kwa mfano wa Haruni? Maana ukuhani ule ukibadilika, hapana budi sheria nayo ibadilike.

Waebrania 7:24-27 bali yeye, kwa kuwa anakaa milele, anao ukuhani wake usioondoka. Naye, kwa sababu hii, anaweza kuwaokoa kabisa wao wamjiao Mungu kwa yeye; maana yu hai sikuzote ili awaombee. Maana ilitupasa sisi tuwe na

kuhani mkuu wa namna hii aliye mtakatifu, asiyekuwa na uovu, asiyekuwa na waa lolote, aliyetengwa na wakosaji, aliyekuwa juu kuliko mbingu; ambaye hana haja kila siku, mfano wa wale makuhani wakuu wengine, kwanza kutoa dhabihu kwa ajili ya dhambi zake mwenyewe, kisha kwa ajili ya dhambi za hao watu; maana yeye alifanya hivi mara moja, alipojitoa nafsi yake.

Mapadre Leo

Makuhani wa kipindi cha Agano la Kale walikuwa ni vivuli vya Kuhani halisi. Yesu alitimiza ukuhani kabisa. Hakuna haja ya makuhani kutoa dhabihu, au kwenda kwa Mungu kwa ajili yetu leo.

Katika kitabu cha Ufunuo, tunaona kwamba sisi ni wafalme na makuhani. Tunapaswa kutoa dhabihu katika Roho. Tunapaswa kutawala na kutawala pamoja na Kristo.

Ufunuo 1:6 na kutufanya kuwa ufalme, na makuhani kwa Mungu, naye ni Baba yake; utukufu na ukuu una Yeye hata milele na milele. Amina.

Ufunuo 17:14 Hawa watafanya vita na Mwana-kondoo, na Mwana-kondoo atawashinda, kwa maana Yeye ni Bwana wa Mabwana, na Mfalme wa Wafalme, na hao walio pamoja naye ndio walioitwa, na wateule, na waaminifu.

Yesu ni Bwana, na waumini ni mabwana.

Yesu ni Mfalme, na waumini ni wafalme.

MASWALI YA KUHAKIKI

1. Orodhesha sikukuu saba za Israeli.
2. Eleza umuhimu wa Sikukuu ya Baragumu.
3. Kazi zetu kama wafalme na makuhani ni zipi leo?

Somo la Saba

Viongozi wa Agano la Kale

Agano la Kale limejaa mashujaa - wanaume na wanawake tunapaswa kujua na kuiga. Hakuna kitu kinachoweza kuchukua mahali pa kusoma simulizi la Biblia la maisha yao.

Tunaposoma masimulizi ya maisha ya mashujaa wa Agano la Kale, tunapaswa kujiuliza, “Ni nini kilichofanya maisha yao kuwa tofauti na wale waliowazunguka? Nijifunze nini kutoka kwao?” Walichofanya ni muhimu, lakini labda tunaweza kujifunza zaidi kutokana na walivyokuwa.

Mwandishi wa kitabu cha Waebrania anatupa “wito” wa ajabu wa mashujaa katika Waebrania 11. Tena na tena anatomia maneno “kwa imani.” Hatimaye, aliacha kwa maneno haya:

Waraka wa Waebrania 11:32-34 Nami niseme nini tena? Maana wakati usingenitosha kuleta habari za Gideoni na Baraka na Samsoni na Yeftha na Daudi na Samweli na za manabii; ambao kwa imani walishinda milki za wafalme, walitenda haki, walipata ahadi, walifunga vinywa vya simba, walizima nguvu za moto, waliokoka kutoka kwa makali ya upanga. Walitiwa nguvu baada ya kuwa dhaifu, walikuwa hodari katika vita, walikimbiza majeshi ya wageni.

- falme zilizotiishwa,
- alitenda haki,
- kupata ahadi,
- alizuia midomo ya simba,
- alizima jeuri ya moto,
- aliepuka makali ya upanga,
- kutoka kwa udhaifu walifanywa kuwa na nguvu;
- akawa hodari katika vita,
- akageuka kukimbia majeshi ya wageni.

Kiungo cha kawaida katika maisha ya kila shujaa wa Biblia kilikuwa imani. Walikuwa wanaume na wanawake wa kawaida wenye udhaifu wa kawaida. Waliinuka juu ya udhaifu huu na kuishi kwa Imani.

HENOKO – ALITEMBEA NA MUNGU

Rejea: Mwanzo 4:17,18;5:19-25; Yuda 1:14

Hajawahi Kufa!

Nguvu za Henoko zilikuwa urafiki wake na Mungu.

Henoko aliishi miaka 365 katika kipindi cha kabla ya gharika. Aliishi wakati ambapo wanadamu walikuwa wamepotoka sana hivi kwamba walileta hukumu ya Mungu juu yao wenyewe na juu ya dunia katika gharika. Na bado, Henoko ‘alitembea pamoja na Mungu.

Mwanzo 5:24 Henoko akaenda pamoja na Mungu, naye akatoweka, maana Mungu alimtwaa.

Henoko hakufa! Alikuwa anatembea juu ya dunia hii na kisha alikuwa amekwenda. Mwandishi wa kitabu cha Waebrania anatuambia kwamba jambo hilo lilitokea kwa njia ya imani.

Waebrania 11:5 Kwa imani Henoko alihamishwa, asije akaona mauti, wala hakuonekana, kwa sababu Mungu alimhamisha;

Kulingana na Biblia, kulikuwa na wanaume wawili tu - Enoko na Eliya - ambao hawakufa.

Unabii wa Henoko

Katika kitabu cha Yuda, tunapewa unabii wa Henoko ambao bado unapaswa kutimizwa. Inafurahisha kwamba unabii pekee ulitolewa na Henoko ulitangaza Ujio wa Pili wa Kristo.

Yuda 1:14 Na Henoko, mtu wa kizazi cha saba toka kwa Adamu, alitoa maneno ya unabii juu ya hao, akisema, Angalia, Bwana yuaja na watakatifu wake, maelfu kwa maelfu,

NUHU – MJENZI WA SAFINA

Rejea: Mwanzo 5:29;6-9

Miaka 120 ya Imani na Utii

Nguvu za Nuhu zilikuwa urafiki wake na Mungu na uvumilivu wake.

Alipokuwa akijenga safina, Noa alitembea kwa imani na utii kwa miaka 120 wakati wa kipindi kibaya zaidi duniani. Biblia inatuambia kwamba kila mtu duniani alikuwa mfidadi.

Mwanzo 6:5 BWANA akaona ya kuwa maovu ya mwanadamu ni makubwa duniani na kwamba kila kusudi analowaza moyoni mwake ni baya tu siku zote.

Ingawa Nuhu alizungukwa na uovu huu, tunasoma,

Mwanzo 6:9 Hivi ndivyo vizazi vya Nuhu. Nuhu alikuwa mtu wa haki, mkamilifu katika vizazi vyake;

Nuhu alitembea kwa ukaribu sana na Mungu, hata Mungu angeweza kumpa mpango wa safina ambao ungeleta wokovu kwa familia yake, na kwa wanyama.

Nuhu alikuwa mtu halisi. Ilimbidi atembea kwa imani kama sisi tunavyotembea. Mwaka baada ya mwaka, kwa zaidi ya miaka sabini, alifanya kazi ya kujenga jengo geni, ambalo aliamini lingeelea wakati mafuriko makubwa yalipokuja kufunika dunia yote. Hakuna mtu aliyewahi kuona mashua, na yaelekea hakuna mtu aliyewahi kuona mvua. Jinsi watu wa karibu lazima walimdhahiki na kumdhahiki. Ni lazima ilionekana kwamba alikuwa amerukwa na akili.

Nuhu ni mfano wa mtu anayejua kuwa amesikia kutoka kwa Mungu, na licha ya mateso na kutokuelewana, anaendelea kuamini kile ambacho Mungu amesema. Noa ni kielelezo cha imani yenye kudumu.

Maisha yake yanafupishwa na mwandishi wa kitabu cha Waebrania.

Waebrania 11:7 Kwa imani Nuhu akiisha kuonywa na Mungu katika habari za mambo yasiyoonekana bado, kwa jinsi alivyomcha Mungu, aliunda safina, apate kuiokoa nyumba yake. Na hivyo akauhukumu makosa ulimwengu, akawa mrithi wa haki ipatikanayo kwa imani.

ABRAHAMU – HUJAJI WA KIROHO

Rejea: Mwanzo 12-25:10

Kumbuka: Mungu alibadilisha jina la Abramumu kuwa Ibrahimu alipokuwa na umri wa miaka 99. Kwa urahisi, tunatumia jina Abraham.

Nguvu za Noa zilikuwa utii, ukarimu, kujua njia za Mungu, kuwaombea wengine, na ukarimu.

Rafiki wa Mungu - Baba wa Mataifa

Vitabu vimeandikwa kuhusu maisha ya Ibrahimu. Imani na utiifu wake kwa miaka mingi ya kutangatanga havina uwiano. Tunaruhusiwa kushiriki kwa ukaribu katika ushindi wake pamoja na kushindwa kwake. Abrahamu alikuwa mwanadamu sana, na bado alichaguliwa na Mungu kuwa baba wa mataifa mengi.

Mwandishi wa kitabu cha Waebrania anajumlisha maisha yake kwa maneno haya:

Waebrania 11:8-11 Kwa imani Abrahamu alipoitwa aliitika, atoke aende mahali pale atakapopapata kuwa urithi; akatoka asijue aendako. Kwa imani alikaa ugenini katika ile nchi ya ahadi, kama katika nchi isiyo yake, akikaa katika hema pamoja na Isaka na Yakobo, warithi pamoja naye wa ahadi ile ile. Maana alikuwa akiutazamia mji wenye misingi, ambao mwenye kuubuni na kuujenga ni Mungu. Kwa imani hata Sara mwenyewe alipokea uwezo wa kuwa na mimba; alipokuwa amepita wakati wake; kwa kuwa alimhesabu yeye aliyeahidi kuwa mwaminifu.

Mara nyingi tunasikia kuhusu imani ya Abrahamu, lakini ni vizuri kuona kwamba mwandikaji wa kitabu cha Waebrania anataja pia imani ya Sara.

Kupitia nabii Isaya, Mungu anatuambia kwamba Abrahamu alikuwa rafiki yake.

Isaya 41:8 Nawe, Israeli, mtumishi wangu; Yakobo, niliyekuchagua; mzao wa Abrahamu, rafiki yangu;

Kuitwa na Mungu

Biblia haituambii chochote kuhusu maisha ya Ibrahimu isipokuwa nasaba yake, hadi umri wa miaka sabini wakati

Mungu alipozungumza naye katika nchi ya Uru na kumwita atoke katika nchi hiyo.

Mwanzo 12:1-3 BWANA akamwambia Abramu, Toka wewe katika nchi yako, na jamaa zako, na nyumba ya baba yako, uende mpaka nchi nitakayokuonesha; nami nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa, na kukubariki, na kulikuza jina lako; nawe uwe baraka; nami nitawabariki wakubarikio, naye akulaaniye nitamlaani; na katika wewe jamaa zote za dunia watabarikiwa.

Ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu ilikuwa ya sehemu tatu.

- Angempa nchi.
- Angekuwa baba wa taifa kubwa.
- Kupitia yeye, familia zote za dunia zingebarikiwa.

Ingawa ahadi hizi lazima zilionekana kuwa za ajabu, hazikutoa maelezo yoyote maalum. Ibrahimu alikuwa na chaguo. Angeweza kumwamini Mungu, kuacha kila kitu alichojua, na kuingia katika eneo la kutokuwa na uhakika na kutembea kwa imani, au angeweza kubaki pale alipokuwa. Jibu lake lilikuwa utii na imani.

Mwanzo 12:4a Basi Abramu akaenda, kama BWANA alivyomwamuru;

Mungu hakumwambia Abrahamu, kabla hajaondoka Uru, kwamba angempa nchi fulani. Badala yake, alitakiwa kutembea kwa imani, akisafiri katika nchi ya Kanaani, akienda kutoka mahali hadi mahali akiwa mhamaji.

Mungu aliendelea kumbariki na kumpa mali nyingi, lakini hakuwa na mwana - hakuna mrithi. Hatimaye, miaka kumi na sita baada ya Mungu kumuahidi angekuwa baba wa taifa kubwa, kupitia Hajiri alipata mwana, Ishmaeli.

Watu wote wa Kiarabu ni wazao wa Ishmaeli. Lakini Ishmaeli hakuwa mwana aliyeahidiwa ambaye kupitia kwake mataifa yote ya dunia yangebarikiwa.

Isaka Amezaliwa

Miaka mingine kumi na mitatu ilipita, na kisha Mungu akafanya upya ahadi yake kwa Abrahamu.

Mwanzo 17:1,4-6 Abramam alipokuwa mtu wa miaka tisini na tisa, BWANA akamtokea Abramam, akamwambia, Mimi ni Mungu Mwenyezi, uende mbele yangu, ukawe mkamilifu.

Hili ndilo agano langu nawe, utakuwa baba wa mataifa mengi, wala jina lako hutaitwa tena Abramam, lakini jina lako litakuwa Abrahamu, kwani nimekuweka uwe baba wa mataifa mengi. Nitakufanya uwe na uzao mwingi sana, nami nitakufanya kuwa mataifa, na wafalme watatoka kwako.

Mwanzo 21:5 Naye Abrahamu alikuwa mtu wa miaka mia moja, alipozaliwa mwana wake Isaka.

Jina, Abrahamu, linamaanisha baba wa umati mkubwa.

Sadaka

Ibrahimu alikuwa ameendelea kumwamini Mungu na kungoja miaka thelathini ili Isaka azaliwe. Lakini Isaka alipokuwa bado kijana, Mungu alizungumza na Ibrahimu tena. Mwanahistoria wa Kiyahudi, Josephus, anaweka umri wa Isaka kuwa karibu ishirini na tano.

Mwanzo 22:1,2 Ikawa baada ya mambo hayo Mungu alimjaribu Abrahamu, akamwambia, Ee Abrahamu! Naye akasema, Mimi hapa. Akasema, Umchukue mwanao, mwana wako wa pekee, umpendaye, Isaka, ukaende zako mpaka nchi ya Moria, ukamtoe sadaka ya kuteketezwa huko juu ya mlima mmojawapo nitakaokuambia.

Haiwezekani hata kuanza kuelewa jinsi Abrahamu alihisi. Mungu ... Rafiki yake ... baada ya kungoja miaka hiyo yote kwa ajili ya mwana wa ahadi ... mrithi wake ... Mungu sasa alisema sadaka Isaka?

Imani na Utiifu

Jibu la Abrahamu lilikuwa nini? Bado utii na imani.

Mwanzo 22:3 Abrahamu akaondoka alfajiri, akatandika punda wake, akachukua vijana wawili pamoja naye, na Isaka mwanawe, akachanja kuni kwa ajili ya hiyo sadaka ya kuteketezwa, akaondoka, akaenda mpaka mahali alipoambiwa na Mungu.

Tunaona imani yake tunaposoma yale aliyowaambia wale vijana alipokuwa akiwaacha.

Mwanzo 22:4,5 Siku ya tatu Abrahamu akainua macho yake, akapaona mahali pakiwa bado ni mbali. Abrahamu akawaambia vijana wake, Kaeni ninyi hapa pamoja na punda, na mimi na kijana tutakwenda kule, tukaabudu, na kuwarudia tena.

Tutarudi kwako. Ibrahimu alikuwa anaenda kutoa dhabihu ambayo Mungu alihitaji; lakini bado alijua Mungu alikuwa amempa mwana huyu aliyeahidiwa, na kwamba angekuwa baba wa mataifa mengi.

Tunasikia imani yake alipomjibu Isaka.

Mwanzo 22:8a Abrahamu akasema, Mungu atajipatia mwana-kondoo kwa hiyo sadaka, mwanangu.

Katika dakika ya mwisho, Mungu alitoa dhabihu mbadala.

Mwanzo 22:11-13 Ndipo malaika wa BWANA akamwita kutoka mbinguni, akasema, Abrahamu! Abrahamu! Naye akasema, Mimi hapa. Akasema, Usimnyoshee kijana mkono wako, wala usimtendee neno; kwa maana sasa ninajua ya kuwa unamcha Mungu, kwa kuwa hukunizuilia mwanao, mwanao wa pekee. Abrahamu akainua macho yake, akaangalia, na tazama, kondoo dume yuko nyuma yake, amenaswa pembe zake katika kichaka. Basi Abrahamu akaenda akamtwa huyo kondoo, akamtoa awe sadaka ya kuteketezwa badala ya mwanawe.

Katika dhabihu hii, tunapewa picha ya ajabu ya Mungu Baba akimtoa Mwanawe kama Dhabihu kwa ajili ya ulimwengu wote. Ikiwa tungeingia katika uchunguzi wa jiografia, tungeona kwamba inawezekana sana kwamba dhabihu ya kondoo-dume ilifanywa mahali pale pale Yesu angesulubishwa mamia ya miaka baadaye.

YAKOBO - KUTOKA KWA MDAIDIZI HADI MFALME

Rejea: Mwanzo 25:21-49:33

Kutoka kwa Yakobo hadi Israeli

Nguvu ya Yakobo ilikuwa kwamba alijua njia za Mungu.

Maisha ya Yakobo ni moja ya tofauti. Jina lake lilimaanisha mnyang'anyi, na maisha yake yalianza hivyo tu. Lakini Mungu akasema, “Yakobo nimempenda.”

Hadithi yake ni mmoja wa wanaume na wanawake wanaojaribu kufanya mipango ya Mungu itendeke. Ni hadithi ya watu kujaribu kufanya kazi kupitia mwili kile ambacho Mungu angefanya katika roho. Pia ni mfano wa ajabu wa uwezo wa kubadilisha maisha wa kumjua Mungu.

Kabla ya mapacha Esau na Yakobo kuzaliwa, Mungu alisema kuwahu.

Mwanzo 25:23 BWANA akamwambia, Mataifa mawili yako tumboni mwako, Na makabila mawili ya watu watafarakana tangu tumboni mwako. Kabila moja litakuwa hodari kuliko la pili, Na mkubwa atamtumikia mdogo.

Mungu alikuwa amesema, “Mkubwa atamtumikia mdogo,” lakini katika Mwanzo 25, tunaona jinsi Yakobo alivyomshawishi Esau kutoa haki yake ya mzaliwa wa kwanza kwa ajili ya mlo mmoja. Katika Mwanzo 27, tunasoma hadithi ya jinsi Rebeka na Yakobo walivyopanga njama ya kuiba baraka ya haki ya mzaliwa wa kwanza kutoka kwa Esau, mwana mkubwa. Yakobo alitenda kwa hila, akamdanganya baba yake, na hata alitumia jina la Bwana katika uwongo wake. Alipokea baraka iliyokusudiwa kwa ajili ya Esau, lakini basi, kwa kuhofia maisha yake, ilimbidi kukimbia.

Maono katika Betheli

Hata Yakobo alipokuwa akikimbia ghadhabu ya kaka yake, alipata maono huko Betheli.

Mwanzo 28:12-15 Akaota ndoto; na tazama, ngazi imesimamishwa juu ya nchi, na ncha yake yafika mbinguni. Tena, tazama, malaika wa Mungu wanapanda, na kushuka juu yake. Na tazama, BWANA amesimama juu yake,

akasema, Mimi ni BWANA, Mungu wa Abrahamu baba yako, na Mungu wa Isaka; nchi hii unayolala nitakupa wewe na uzao wako. Na uzao wako utakuwa kama mavumbi ya nchi, nawe utaenea upande wa magharibi, na mashariki, na kaskazini, na kusini; na katika wewe, na katika uzao wako, jamaa zote za dunia watabarikiwa. Na tazama, mimi nipo pamoja nawe, nitakulinda kila uendako, nami nitakuleta tena mpaka nchi hii, kwa maana sitakuacha, hata nitakapokufanyia hayo niliyokuambia.

Mungu alifanya upya ahadi aliyompa Ibrahimu kwa Yakobo. Masihi angekuja kupitia kwa Yakobo.

Mwanzo 28:20 Yakobo akaweka nadhiri akisema, Mungu akiwa pamoja nami, akinilinda katika njia niendeayo, na kunipa chakula nile, na nguo nivae;

Mdanganyifu Alidanganywa

Maisha ya Yakobo hayakuwa mkamilifu ghafla. Alikuwa amemdanganya baba yake, na sasa alidanganywa na Labani ambaye angekuwa baba mkwe wake. Alifanya mapatano ya kufanya kazi miaka saba ili Raheli awe mke wake, lakini Labani na Lea, dada yake Raheli, walimdanganya na ikabidi afanye kazi miaka saba mingine ili kumlipa Raheli.

Hatimaye, baada ya Yakobo kuwa na Labani kwa miaka ishirini ya msukosuko ambapo Labani aliendelea kumtumia, Mungu alimwambia arudi katika nchi yake mwenyewe.

Mwanzo 31:13 Mimi ni Mungu wa Betheli, huko ulikotia mafuta nguzo, na kuniwekea nadhiri. Sasa ondoka, toka katika nchi hii, urudi mpaka nchi ile uliyozaliwa.

Yakobo alimtii Mungu, lakini bado alimwogopa ndugu yake Esau; na aliposikia Esau yuko njiani kumlaki akiwa na watu mia nne, akaanza kuomba! Alimkumbusha Mungu juu ya ahadi zake kwake. Aliomba ulinzi kwa wake na watoto wake.

Mkutano huko Peniel

Alipokuwa akiendelea kuomba huko Penieli, Yakobo alikuwa na mkutano wa kibinafsi na Mungu. Jina lake na maisha yake yalibadilishwa.

Mwanzo 32:24-30 Yakobo akakaa peke yake; na mtu mmoja akashindana naye mweleka hata alfajiri. Naye alipoona ya kuwa hamshindi, alimgusa panapo uvungu wa paja lake; ukateguka uvungu wa paja la Yakobo alipokuwa akishindana naye. Akasema, Niache, niende, maana kunapambazuka. Akasema, Sikuachi, usiponibariki. Akamwuliza, Jina lako ni nani? Akasema, Yakobo. Akamwambia, Jina lako hutaitwa tena Yakobo, ila Israeli, maana umeshindana na Mungu, na watu, nawe umeshinda. Yakobo akamwuliza, akasema, Niambie, tafadhali, jina lako? Akasema, Kwa nini waniuliza jina langu? Akambariki huko, Yakobo akapaita mahali pale, Penieli, maana alisema, Nimeonana na Mungu uso kwa uso, na nafsi yangu imeokoka.

Yakobo, mnyang'anyi, alikuwa Israeli, Askari wa Mungu. Wazao wake walijulikana kuwa wana wa Israeli, au Waisraeli. Bado wanajulikana kwa jina hilo.

Je, inajuzu Kushindana na Mwenyezi Mungu?

Ndiyo, ikiwa inafanywa kwa imani na motisha zinazofaa.

Mifano ni:

Abrahamu alishindana na Mungu kwa ajili ya Sodoma na Gomora

Yakobo anapambana na Mungu ili kupata baraka.

Musa alishindana na Mungu kwa ajili ya wana wa Israeli.

YUSUFU – MWOKOZI WA MATAIFA

Rejea: Mwanzo 37-50

Kutoka Utajiri hadi Matambara - Mara mbili

Nguvu za Yusufu zilikuwa moyo wa kusamehe; akili ya ubunifu, iliyopangwa; utu wa kupendeza, na moyo wa mtumishi.

Kutokana na masimulizi ya Biblia kuhusu maisha ya Yosefu, maisha yake ya utotoni yalionekana kuwa magumu. Baba yake, Yakobo, alikuwa tajiri sana na Yusufu alikuwa mwana wake kipenzi. Akiwa mtoto, Yosefu hata alisikia kutoka kwa Mungu katika ndoto hususa.

Ndoto hizi, hadhi yake ya kupendelewa na baba yao, na pengine, kiburi chake, kilimfanya achukiwe na kaka zake. Walimtupa shimoni kisha wakamuza utumwani.

Mwanzo 37:28 Wakapita wafanya biashara Wamidiani; basi wakamtoa Yusufu, wakampandisha kumtoa katika shimo, wakamuza Yusufu kwa Waishmaeli kwa vipande vya fedha ishirini; nao wakamchukua Yusufu mpaka Misri.

Huko Misri, Yosefu akawa mwangalizi wa Potifa, nyumba na mali ya mtu tajiri. Alikuwa amepanda hadi cheo cha heshima kwa mtumwa. Lakini basi, mke wa Potifa alijaribu kumfanya atende dhambi pamoja naye.

Mwanzo 39:7-9 Ikawa baada ya mambo hayo, mke wa bwana wake akamtamani Yusufu, akamwambia, Lala nami. Lakini akakataa, akamwambia mke wa bwana wake, Tazama, bwana wangu hajui kitu kilichowekwa kwangu nyumbani, na vyote alivyo navyo amevitia mkononi mwangu. Hakuna mkuu katika nyumba hii kuliko mimi, wala hakunizuilia kitu chochote ila wewe, kwa kuwa wewe u mkewe. Nifanyeje ubaya huu mkubwa nimkosee Mungu?

Kwa sababu Yosefu hangetongozwa, mke wa Potifa alimshtaki kwa uwongo na akatupwa gerezani.

Mwanzo 39:19-20 Ikawa bwana wake aliposikia maneno aliyoambia na mkewe, akisema, Mtumwa wako amenitendea mambo kama haya, hasira yake ikawaka. Bwana wake akamtwaa Yusufu, akamtia gerezani, mahali wafungwa wa mfalme walimokuwa wamefungiwa, naye akawa humo gerezani.

Je, Mungu aliruhusu Yusufu auzwe utumwani bila sababu?

Wakati Mungu ana mpango mkuu kwa maisha yetu, kuna "vipindi vya kujifunza" lazima tupitie. Mungu alilazimika kuleta nidhamu katika maisha ya Yosefu ili aweze kushughulikia majukumu ya utawala.

Yusufu alikuwa ametoka kuwa mwana aliyependelewa na kuwa mtumwa aliyeheshimiwa. Sasa, alikuwa mfungwa. Ndoto zake za awali lazima zilionekana kuwa mbali. Bila shaka alijiuliza ikiwa Mungu alikuwa amempa ndoto hizo. Kwa njia ya mfano, alikuwa amewaona ndugu zake

wakimsujudia, lakini sasa alikuwa mtumwa gerezani. Huenda aliuliza, “Mungu, ninafanya nini kibaya?”

Hata hivyo, Yosefu aliendelea kusikia kutoka kwa Mungu na kutafsiri ndoto kwa ajili ya wengine gerezani. Kisha Mungu akampa Farao ndoto, na hakuna mtu aliyeweza kuielezea - hakuna mtu isipokuwa Yusufu. Aliletwa kutoka gerezani na Mungu akampa tafsiri yake. Kupitia ndoto na tafsiri yake ya njaa inayokuja, Yusufu akawa wa pili kwa Farao.

Njaa ilikuja kama vile Yosefu alikuwa ametabiri na watu wa makabila mengi walikuja Misri kwa chakula ambacho kilikuwa kimehifadhiwa kwa amri ya Yusufu. Ndugu za Yosefu walikuwa miongoni mwa wale waliokuja. Nao wakamsujudia kama vile alivyoota.

Masomo ya Kujifunza

Tunapaswa kujifunza nini kutokana na maisha ya Yosefu?

Mungu anapotupa ndoto au maono, atayatimiza. Wakati mwingine, hatuoni wakati wa Mungu, na maeneo magumu katika maisha yetu yanaweza kuwa kutubadilisha kuwa mtu ambaye Mungu anaweza kumtumia, na kutupeleka mahali ambapo Mungu anatumia.

Yusufu pia ni mfano mzuri wa msamaha unaofanya kazi katika maisha ya mwamini.

Aina ya Kristo

Yusufu ni mfano wa Agano la Kale wa Kristo.

- Aliiacha nafasi yake ya mali na kwenda nchi ya mbali.
- Alileta wokovu kwa mataifa.
- Aliwasamehe ndugu zake kwa hiari.

Yusufu alijumlisha yote aliyopitia kwa maneno haya,

Mwanzo 50:19-20 Yusufu akawaambia, Msiogope, je! Mimi ni badala ya Mungu? Nanyi kweli mlinikusudia mabaya, bali Mungu aliyakusudia kuwa mema, ili itokee kuokoa taifa kubwa, kama ilivyo leo.

MUSA - MKOMBOZI KUTOKA UTUMWA

Rejea: Kutoka - Kumbukumbu la Torati

Miaka 40 katika Nyumba ya Farao

Musa alizaliwa akiwa mtumwa, akawekwa kwenye kikapu kwenye mto Nile na mama yake ili kuokoa maisha yake, na akapatikana na binti ya Farao. Alilelewa kama mwana wa Farao, lakini wakati ulipofika, alijihusisha na watu wake. Mwandikaji wa kitabu cha Waebrania anaeleza hilo.

Waebrania 11:24-27 Kwa imani Musa alipokuwa mtu mzima, akakataa kuitwa mwana wa binti Farao; akaona ni afadhali kupata mateso pamoja na watu wa Mungu kuliko kujifurahisha katika dhambi kwa muda; akihesabu ya kuwa kushutumiwa kwake Kristo ni utajiri mkuu kuliko hazina za Misri; kwa kuwa aliyatazamia hayo malipo. Kwa imani akatoka Misri, asiogope ghadhabu ya mfalme; maana alistahimili kama amwonaye yeye asiyeonekana.

Miaka 40 Imefichwa Jangwani

Nguvu za Musa zilikuwa upole wake, na kuzijua njia za Mungu. Udhaifu wake ulikuwa hasira mbaya ambayo ilisababisha vitendo vya haraka kama vile kuua na Wamisri, kupigana na wachungaji, kuvunja mabamba ya mawe, na kupiga mwamba mara ya pili.

Musa alikimbilia jangwani na kukaa huko miaka arobaini ya maisha yake. Kisha Mungu akamtokea kwenye kichaka kilichokuwa kinawaka moto na kumwita awatoe watu wake kutoka utumwani.

Kutoka 3:2,4,6,9,10 Malaika wa BWANA akamtokea, katika mwali wa moto uliotoka katikati ya kichaka; akatazama, na kumbe! Kile kichaka kiliwaka moto, nacho kichaka hakikuteketea.

BWANA alipoona ya kuwa ameenda ili atazame, Mungu akamwita kutoka katikati ya kile kichaka, akasema, Musa! Musa! Akaitika, Mimi hapa.

Tena akasema, Mimi ni Mungu wa baba yako, Mungu wa Abrahamu, Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo. Musa

akafunika uso wake; kwa maana aliogopa kumwalia Mungu.

Basi, tazama, kilio cha wana wa Israeli kimenifikia; tena nimeyaona hayo mateso ambayo Wamisri wanawatesa.

Haya, basi, nitakutuma sasa kwa Farao, ili upate kuwatoa watu wangu, hao wana wa Israeli, katika Misri.

Miaka 40 - Kiongozi wa Wana wa Israeli

Hakuwezi kuwa na mfano mkuu wa mtu anayetembea katika mamlaka ya Mungu kuliko Musa. Alileta mapigo juu ya nyumba ya Farao. Aliinua fimbo yake na bahari ikagawanyika. Akatupa mti ndani ya maji machungu na ikawa tamu. Alizungumza na Mungu. Hata alibishana na Mungu kwa ajili ya maisha ya watu wake. Aliongoza kabila la watu zaidi ya milioni moja kupitia jangwa kwa miaka arobaini. Kupitia yeye, tulipewa hema na Sheria. Na bado, tunasoma katika Hesabu kwamba Musa alikuwa mnyenyekevu sana - mnyenyekevu kuliko wanadamu wote waliokuwa juu ya uso wa dunia.

Hesabu 12:3 Basi huyo mtu, huyo Musa, alikuwa mpole, sana zaidi ya wanadamu wote waliokuwa juu ya uso wa nchi.

Ni sifa gani ya uongozi tunaweza kujifunza kutoka kwa Musa? Unyenyekevu wa kweli na mamlaka. Mamlaka ya Mungu hufanya kazi kupitia watu wanyenyekevu. Unyenyekevu sio kujifikiria mwenyewe bila kiburi. Sio kujifikiria hata kidogo.

Musa ndiye mtu pekee aliyezikwa na Mungu.

Kumbukumbu la Torati 34:4-7 BWANA akamwambia, Hii ndiyo nchi niliyowaapia Abrahamu, na Isaka, na Yakobo, nikisema, Nitawapa wazao wako. Basi nimekuonesha kwa macho yako, lakini hutavuka huko. Basi Musa, mtumishi wa BWANA, akafa huko, katika nchi ya Moabu, kwa neno la BWANA. Akamzika bondeni, katika nchi ya Moabu, kukabili Beth-peori; lakini hapana mtu ajuaye kaburi lake hata leo. Musa alikuwa mtu wa miaka mia moja na ishirini alipokufa; jicho lake halikupofuka, wala nguvu za mwili wake hazikupunguka.

DAUDI - MFALME MKUBWA WA ISRAELI

Nguvu za Daudi zilikuwa kwamba alikuwa mwabudu, aliheshimu upako, kujua njia za Mungu na kukubali kurekebishwa na kutubu. Udhaifu wake ulikuwa kwa wanawake warembo, na kushindwa kwake kuadibu familia na marafiki wa karibu.

David ni mmoja wa watu mashuhuri zaidi katika historia. Taifa la Israeli lilifikia ukubwa wake mkuu wakati wa utawala wake. Daudi anajulikana sana katika vitabu vinne vya Agano la Kale - 1 na 2 Samweli, 1 Mambo ya Nyakati, na Zaburi. Kwa sababu ya umuhimu wake katika historia, Yesu hakutajwa kuwa Mwana wa Ibrahimu, bali, kama Mwana wa Daudi.

Upako Wake

Daudi alikuwa mtoto wa mwisho kati ya wana wanane, lakini alipokuwa angali akichunga kondoo katika nyumba ya baba yake, Mungu alimtuma Samweli amtie mafuta awe mfalme mwingine wa Israeli.

1 Samweli 16:12b-13 Naye alikuwa mwekundu, mwenye macho mazuri, na umbo lake lilikuwa la kumpendeza. BWANA akasema, Ondoka, umtie mafuta; maana huyu ndiye. Ndipo Samweli akaitwaa pembe yenye mafuta, akamtia mafuta kati ya ndugu zake; na Roho ya BWANA ikamjia Daudi kwa nguvu kuanzia siku ile. Basi Samweli akaondoka, akaenda zake Rama.

Mara moja, Daudi aliitwa kwenye nyumba ya Mfalme Sauli ili kupiga kinubi chake. Hatujui alibaki katika nafasi hiyo kwa muda gani. Tunajua alikuwa amerudi nyumbani kabla ya wakati wa kukutana na jitu Goliathi.

Ujasiri Wake

Daudi alikuwa mtu jasiri kuanzia wakati alipoua simba na dubu alipokuwa akichunga kondoo za baba yake.

1 Samweli 17: 34,35 Daudi akamwambia Sauli, Mtumishi wako alikuwa akichunga kondoo za baba yake, na alipokuwa akija simba, au dubu, akamkamata mwana-kondoo wa lile kundi, mimi hutoka nikamfuata, nikampiga, nikampokonya

kinywani mwake; na akinirukia, humshika ndevu zake, nikampiga, nikamwua.

Daudi alikuwa amejaribu imani yake kwa Mungu, na ujasiri wake katika matukio haya, na walimpa imani aliyohitaji kumuua jitu Goliathi.

1 Samweli 17:26 Daudi akaongea na watu waliosimama karibu, akisema, Je! Atafanyiwaje yeye atakayemwua Mfilisti huyo, na kuwaondolea Israeli aibu hii? Maana Mfilisti huyu asiyetahiriwa ni nani hata awatukane majeshi ya Mungu aliye hai?

1 Samweli 17: 45-47 Ndipo Daudi akamwambia yule Mfilisti, Wewe unanijia mimi na upanga, na fumo, na mkuki, bali mimi ninakujia wewe kwa jina la BWANA wa majeshi, Mungu wa majeshi ya Israeli uliowatukana. Siku hii ya leo BWANA atakuua mkononi mwangu, nami nitakupiga, na kukuondolea kichwa chako, nami leo nitawapa ndege wa angani na wanyama wa nchi mizoga ya majeshi ya Wafilisti, ili kwamba dunia nzima wajue ya kuwa yuko Mungu katika Israeli. Nao jamii ya watu wote pia wajue ya kwamba BWANA haokoi kwa upanga wala kwa mkuki; maana vita ni vya BWANA, naye atawatia ninyi mikononi mwetu.

Tunajua hadithi iliyobaki. Daudi hangeweza kuvaa silaha za mfalme, lakini badala yake alienda dhidi ya yule jitu akiwa na mawe madogo matano na kombeo. Aliliua lile jitu na kuwa shujaa kwa watu wote.

Uvumilivu Wake

Daudi alikuwa amepakwa mafuta mfalme aliyefuata wa Israeli na Mungu alipokuwa mchungaji wa hali ya chini. Ni lazima iwe ilionekana kuwa mwenye busara kama nini alipohamishwa kutoka cheo hicho hadi kuwa mpiga kinubi wa Sauli, kisha jemadari wake, na hatimaye mkwe wake. Hata akawa marafiki wa karibu zaidi na Yonathani, mwana wa Sauli na mrithi wa asili wa kiti cha enzi.

Lakini Sauli alimwonea wivu na kuogopa umaarufu wake kati ya watu. Sauli aliona kwamba angeweza kwa urahisi kuwa mfalme anayefuata na alijaribu kumuua mara kadhaa. Daudi alikimbia kuokoa maisha yake na kuishi katika

mapango kama mhalifu. Angeweza kumuua Sauli mara mbili tofauti, lakini alikataa kufanya hivyo.

1 Samweli 24:10 Tazama, leo hivi macho yako yameona jinsi BWANA alivyokutia mikononi mwangu pangoni, na watu wengine wakaniambia nikuue; lakini nikakuacha; nikasema, Sitaki kuunyosha mkono wangu juu ya bwana wangu; kwa maana yeye ni masihi wa BWANA.

1 Samweli 26;8,9 Ndipo Abishai akamwambia Daudi, Mungu amemtia adui yako mikononi mwako leo; basi, niache nimpige kwa hilo fumo hadi chini kwa pigo moja, sitampiga mara ya pili. Daudi akasema, Aishivyo BWANA, BWANA atampiga; au siku yake ya kufa itampata; atashuka kwenda vitani na kupotea.

Sauli akafa na Daudi akawekwa kuwa mfalme wa Yuda. Kisha mwana wa Sauli akafa na Daudi akawa mfalme wa Israeli wote.

Utawala wake

- Kulikuwa na matukio mengi mashuhuri wakati wa utawala wa Daudi kama mfalme. Aliiteka Yerusalemu na kuifanya kuwa makao makuu ya Israeli.
- Alileta sanduku Yerusalemu akijenga hema ya Daudi.
- Akaupanua ufalme.
- Alimchukua Bathsheba, mke wa Uria, kisha akatubu dhambi yake hadharani.
- Alipewa mipango ya hekalu kubwa ambalo lilijengwa na mwanawe Sulemani.

Mwabudu wa Mungu

Urithi mkubwa zaidi wa Daudi kwetu ulikuwa kama mwanamuziki stadi. Alikuwa mwabudu wa Mungu. Aliandika asilimia kubwa zaidi ya kitabu cha Zaburi ambayo ni maneno ya kutia moyo zaidi kwa waamini waliokata tamaa, walio na huzuni au wasiwasi siku hizi. Aliandika unabii wa ajabu sana wa Masihi ajaye.

Kupitia hema la kukutania la Daudi, alitupa picha nzuri ya jinsi sifa na ibada inavyopaswa kuwa leo.

Daudi alikuwa shujaa, mfalme, nabii, na mtunga-zaburi. Alikuwa mtu anayeupendeza moyo wa Mungu mwenyewe.

Matendo 13:22 Na alipokwisha kumwondoa huyo, akamwinua Daudi awe mfalme wao ambaye alimshuhudia, akisema, Nimemwona Daudi, mwana wa Yese, mtu anayeupendeza moyo wangu, atakayefanya mapenzi yangu yote.

Muhtasari

Hakuna nafasi ya kutosha kuendelea katika maisha ya Yoshua - Askari wa Bwana, Gideoni - Mtu hodari wa Shujaa, Samweli - Hakimu Mwadilifu, au Sulemani, Eliya, Elisha, Danieli, Ezra, au Nehemia. Hakuna nafasi ya kusoma Sarah, Esta, Ruthu, au Debora. Lakini kila mahali tunapotazama katika kipindi chote cha Agano la Kale, Mungu alikuwa na mwanamume au mwanamke ili kutimiza mapenzi yake. Siku zote kulikuwa na shujaa ambaye angesimama na kuhesabiwa kwa ajili ya Bwana.

Mashujaa hawa walikuwa wanaume na wanawake halisi ambao walikuwa na nguvu na udhaifu kama tulivyo nao. Tunapowathamini kama watu halisi, tunaweza kujiona tukifanya mambo wanayopenda. Tunaweza kujiona kuwa Gideoni au Debora wa wakati wetu.

MASWALI YA KUHAKIKI

1. Nini kilikuwa kiungo cha kawaida katika maisha ya kila shujaa wa Biblia wa Agano la Kale aliyeorodheshwa katika Waebrania 11?

2. Toa mifano ya kibiblia ya utii na imani ya Abrahamu

3. Yusufu alikuwa mfano wa Kristo kwa njia zipi?

Miujiza ya Agano la Kale (Orodha Sehemu)

Uumbaji Mwanzo Ya Dunia	Ch 1	Nambari
Ya Ubinadamu	1:26,27 2:7,21,22	11:1-3
Tafsiri ya Enoko	5:19-24	Ch 12:20:1
Gharika	7:9-12,17-24	Kuangamizwa kwa Kora na Wengine Sura ya16:26:9-11
Mnara wa Babeli	11:1.5-9	Fimbo ya Haruni..... Ch 17
Abrahamu		Nyoka ya Shaba..... 21:4-9
Pigo juu ya Farao na Nyumba yake.....	12:10-20	Vizuri katika Bia.....21:13-18
Tanuru ya Moshi na Taa inayowaka.....	15:17,18	Punda wa Balaamu..... 22:20-35
Mimba ya Sara.....	17:15-19	Ushindi juu ya Wamidiani Sura ya..... 25:31
	18:10-14	Kuzikwa kwa Musa
	21:1-3	Kumbukumbu la Torati 34
Wasodoma waliopofushwa.....	10:9-11	Yoshua
Uharibifu wa Sodoma na Gomora.....	19:15-25,28,29	Kugawanyika kwa Mto Yordani.....3:7-17:4
Mke wa Lutu Aligeukia Chumvi	19:24-28	Mwonekano wa Kimuujiza.....5:13-15
Kisima cha Hajiri	21:14-21	Kuchukua Yeriko Sura ya 6
Musa		Jua Lilisimama..... 10:12-15
Kutoka		Gideoni
Kichaka kinachowaka.....	3:1-14	Moto Ulikuwa kutoka kwa Mwamba..... 6:19-24
Fimbo ya Musa.....	4:1-5;7:8-13	Ngozi.....6:36-40
Mkono wenye Ukoma.....	4:6-12	Ushindi wa Midiani Ch 7
Mapigo Kumi juu ya Misri		Eliya
Mto Nile.....	4:9,14-24	Ukame wa muda mrefu17:1; Yakobo 5:17
Vyura.....	8:1-6	Kulishwa na Kunguru..... 17:2-7
Chawa	8:16-19	Ufufuo wa Mwana wa Mjane17:17-24
Inzi.....	8:20-31	Sadaka ya Kimuujiza..... 18:1-39
Tauni kwa Wanyama.....	9:1-7	Mvua ya Kimuujiza18:1,2
Majipu.....	9:8-11	Mlo wa Malaika 19:1-18
Salamu.....	9:13-25	Udhihirisho wa Kimungu19:9-18
Nzige.....	10:1-20	2 Wafalme
Giza.....	10:21-29	Moto kutoka Mbinguni..... 1:9-15
Kifo cha mzaliwa wa kwanza.....	11;12:29-33	Kugawanyika kwa Yordani..... 2:1-8
Safari ya Kupitia Jangwani		Eliya Kuchukuliwa kwa Magari ya Moto.....2:9-11
Wingu na Moto 13:21 na kuendelea		Elisha
Kugawanyika kwa Bahari ya Shamu	14:21-31	Kugawanyika kwa Yordani2:12-14
Maji ya Uponyaji ya Mara.....	15:22-27	Maji Yaliyoponywa..... 2:19-22
Mana 16:1-5 na kuendelea		Hukumu ya Kutostahi..... 2:23-25
Kware	16:8,11-13	Mitaro iliyofurika..... 3:1-22
Maji kutoka kwa Mwamba.....	17:1-9	Mafuta ya Wajane..... 4:1-7
Ushindi juu ya Amaleki	17:8-16	Ufufuo wa Mwana wa Mshunami..... 4:8-37
Katika Sinai : Moto - wingu zito	19:16-25	Uponyaji wa Naamani.....5:1-19
umeme – radi – tetemeko la ardhi Kumb.....	5:22-26	Ukoma wa Gehazi.....5:26,27
sauti ya tarumbeta - kuandika amri kumi		Kichwa cha Shoka6:1-7
Hukumu juu ya Nadabu na Abihu Mambo ya Walawi		kinachoelea
10:1-7		Kupofushwa na Kufumbuliwa Macho..... 6:8-23
		Yona
		Kumezwa Bila Kudhuriwa na Samaki Mkuu..... 1:17;2:10
		Danieli
		Imeokolewa kutoka kwa Tundu la Simba.....6:16-23
		Mfunuaji wa Ndoto..... 2:15-23
		Shadraka, Meshaki, Abednego
		Kuokolewa kutoka kwa Tanuru ya Moto..... 3:19-29

Somo la Nane

Miujiza ya Uumbaji na Hukumu

Muujiza ni uingiliaji kati usio wa kawaida katika sheria za asili ili kushughulikia makusudi ya Mungu katika kuleta baraka isiyo ya kawaida kwa utii au hukumu kwa kutotii.

MIUJIZA YA UUMBAJI

Ya Mbingu na Ardhi

➤ *Mungu Alinena*

Uumbaji wa mbingu na nchi ni mfano wa ajabu wa uwezo mkuu wa kutenda miujiza wa Mungu. Aliongea na ikawa hivyo! Simulizi la Mwanzo kuhusu uumbaji linatumia maneno, “Alisema” tena na tena. Daudi na mwandikaji wa kitabu cha Waebrania walitumia maneno, “Kwa neno.”

Waebrania 11:3 Kwa imani twafahamu ya kuwa ulimwengu uliumbwa kwa neno la Mungu, hata vitu vinavyoonekana havikufanywa kwa vitu vilivyo dhahiri.

Zaburi 33:6 Kwa neno la BWANA mbingu ziliumbwa, Na jeshi lake lote kwa pumzi ya kinywa chake.

Ya Mwanaume na Mwanamke

Mwanzo 1:26,27 Mungu akasema, Na tumfanye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu; wakatawale samaki wa baharini, na ndege wa angani, na wanyama, na nchi yote pia, na kila kiumbe kitambaacho nchini. Mungu akaumba mtu kwa mfano wake, kwa mfano wa Mungu alimwumba, mwanamume na mwanamke aliwaumba.

Mwanzo 2:7 BWANA Mungu akamfanya mtu kwa mavumbi ya ardhi, akampulizia puani pumzi ya uhai; mtu akawa kiumbe hai.

Kitabu cha Ayubu kinafikiriwa kuwa kitabu cha kale zaidi katika Biblia. Ayubu hakuwa na shaka juu ya asili yake.

Ayubu 10:8a Nawe utageuka na kuniangamiza?

Kusudi la Uumbaji

➤ *Timiza Moyo wa Baba*

Mungu alipanga uumbaji wa wanadamu ili kutimiza moyo wa Baba kwa ajili ya familia ya milele. Alitamani bibi-arusi kwa ajili ya Mwanawe na familia ya milele ambayo kwayo angeweza kujiiga Mwenyewe. Mungu aliumba wanaume na wanawake wawe na uhusiano wa upendo wa milele na ushirika wa karibu na Yeye mwenyewe.

Waefeso 2:4-7 Lakini Mungu, kwa kuwa ni mwingi wa rehema, kwa mapenzi yake makuu aliyotupenda; hata wakati ule tulipokuwa wafu kwa sababu ya makosa yetu; alitufanya kuwa hai pamoja na Kristo; yaani, tumeokolewa kwa neema. Akatufufua pamoja naye, akatuketisha pamoja naye katika ulimwengu wa roho, katika Kristo Yesu; ili katika zamani zinazokuja audhihirishe wingi wa neema yake upitao kiasi kwa wema wake kwetu sisi katika Kristo Yesu.

➤ *Kutimiza Kusudi Lake la Milele*

Aliwaumba wanadamu ili kutimiza kusudi lake la milele.

Waefeso 1:9-11 akiisha kutujulisha siri ya mapenzi yake, kulingana na radhi yake aliyoikusudia katika yeye huyo. Yaani, kuleta madaraka ya wakati mkamilifu atavijumlisha vitu vyote katika Kristo, vitu vya mbinguni na vitu vya duniani pia. Naam, katika yeye huyo; na ndani yake sisi nasi tulifanywa urithi, huku tukichaguliwa tangu awali sawasawa na kusudi lake yeye, ambaye hufanya mambo yote kwa shauri la mapenzi yake.

➤ *Kujikamilisha katika Kusifu na Kuabudu*

Aliwaumba wanadamu ili watimizwe Kwake wanapomhudumia kwa sifa na ibada.

Isaya 43:7,21 Kila mmoja aliyeitwa kwa jina langu, niliyemwumba kwa ajili ya utukufu wangu; mimi nimemwumba, naam, mimi nimemfanya.

watu wale niliojiambia nafsi yangu, ili wazitangaze sifa zangu.

Mungu alikuwa na kusudi kuu la milele alipomuumba mwanadamu kwa mfano wake. Hata hivyo, miujiza ya uumbaji ya Mungu haikuishia na uumbaji wa mbingu na dunia, au kwa uumbaji wa wanadamu. Waliendelea katika Agano la Kale. Mungu aliumba mana na maji katika jangwa. Alitengeneza mafuta na unga kwa ajili ya mjane wa Sarepta.

MIUJIZA YA HUKUMU

Kuna mifano mingi ya hukumu ya Mungu katika Biblia.

- Gharika ilikuwa hukumu juu ya dunia yote.
- Kuangamizwa kwa Sodoma na Gomora ilikuwa hukumu juu ya eneo moja.
- Hukumu juu ya Nadabu na Abihu ilikuwa juu ya watu waliotoa moto wa ajabu, usioidhinishwa kwenye madhabahu. Wanaume hao walichukua msimamo dhidi ya viongozi watiwa-mafuta wa Mungu na wakaangamizwa kwa moto.
- Ukoma ukimjia Gehazi, mtumishi wa Elisha ulikuwa ni hukumu kwa mtu mmoja.

Adhabu kwa ajili ya dhambi huwapa watu fursa ya kutubu.

Kwa Nini Hukumu Inakuja

Kuna sababu tatu kwa nini hukumu huja.

- Kama adhabu ya dhambi

2 Petro 2:9;10a basi, Bwana ajua kuwaokoa watauwa na majaribu, na kuwaweka wasio haki katika hali ya adhabu hata siku ya hukumu; na hasa wale wafuatao mwili katika tamaa ya mambo machafu, na kudharau mamlaka.

- Kama mfano kwa vizazi vya baadae

2 Petro 2:6 tena akaihukumu miji ya Sodoma na Gomora, akiipindua na kuifanya majivu, akaifanya iwe ishara kwa watu watakaokuwa hawamchi Mungu baada ya haya;

- Hutoa nafasi ya kutubu

Ufunuo 9:20,21 Na wanadamu waliobakia, wasiouawa kwa mapigo hayo, hawakuzitubia zile kazi za mikono yao, hata wasiwasujudie mashetani, na sanamu za dhahabu na za

fedha na za shaba na za mawe na za miti, zisizoweza kuona wala kusikia wala kutembea. Wala hawakuutubia uuaji wao, wala uchawi wao, wala uasherati wao, wala wizi wao.

Mtume Petro anataja hukumu kadhaa za kimuujiza, na kuzitumia kuwa uthibitisho wa uwezo wa Mungu wa kuwahifadhi watauwa hata wakati wa hukumu.

2 Petro 2:5-9 wala hakuuachilia ulimwengu wa kale, bali alimhifadhi Nuhu, mjumbe wa haki, na watu wengine saba, hapo alipoleta Gharika juu ya ulimwengu wa wasiomcha Mungu; tena akaihukumu miji ya Sodom na Gomora, akiipindua na kuifanya majivu, akaifanya iwe ishara kwa watu watakaokuwa hawamchi Mungu baada ya haya; akamwokoia Lutu, yule mwenye haki aliyehuzunishwa sana na mwenendo wa ufisadi wa hao wahalifu; maana mtu huyu mwenye haki akikaa kati yao, kwa kuona na kusikia, alijitesa roho yake yenye haki, siku baada ya siku, kwa matendo yao yasiyo na sheria; basi, Bwana ajua kuwaokoa watauwa na majaribu, na kuwaweka wasio haki katika hali ya adhabu hata siku ya hukumu;

HUKUMU - MAFURIKO

Rejea: Mwanzo 6,7

Miujiza ya Mungu inaweza kuwa matukio ya ajabu, au inaweza kuwa ya kutisha ya hukumu. Kwa sababu ya dhambi ya wanadamu, Mungu alileta gharika kufunika uso wa dunia. Hata hivyo, katika hukumu hii ya kutisha, Mungu alionyesha rehema na kuhifadhi viumbe vyake vilivyoyumbwa - wanyama, ndege, wanaume na wanawake.

Gharika ilikuwa hukumu ya Mungu juu ya dunia yote na wanadamu.

Mwanzo 7:19-23 Maji yakazidi kuongezeka sana sana juu ya nchi; hata milima mirefu yote iliyokuwako chini ya mbingu ikafunikwa. Maji yakaongezeka hata milima ikafunikwa kiasi cha dhira kumi na tano. Wakafa watu wote waendao juu ya nchi, na ndege, na wanyama wa kufugwa, na kila mnyama wa mwitu, na kila kitambaacho chenye kutambaa juu ya nchi, na kila mwanadamu; kila kitu chenye pumzi ya roho ya uhai puani mwake kikafa, kila kilichokuwako katika nchi kavu. Kila

kilichokuwa hai juu ya uso wa nchi kikafutiliwa mbali; mwanadamu, wanyama wa kufugwa, kitambaacho na ndege wa angani; vilifutiliwa mbali katika nchi, akabaki Nuhu tu, na hao waliokuwa pamoja naye katika safina.

Upotoshaji wa Jamii ya Wanadamu

Kwa nini Baba wa mbinguni mwenye upendo aliharibu vitu vingi sana vya uumbaji Wake? Je, Mungu “alishiba” tu na watu wenye dhambi, au ni jambo ambalo Alilazimisha kufanya?

Tangu wakati Mungu aliahidi “Uzao wa mwanamke” ungemponda kichwa, mipango na makusudi ya Shetani yalikuwa kuharibiwa kwa uzao wote wa mwanamke. Tunasoma katika Mwanzo 6 kuhusu upotovu uliokuwa umekuja duniani.

Mwanzo 6:1,2,4 Ikawa wanadamu walipoanza kuzidi usoni pa nchi na wana wa kike walizaliwa kwao, wana wa Mungu waliwaona hao binti za wanadamu ya kuwa ni wazuri; wakajitwalia wake wowote waliowachagua. Nao Wanefili, walikuwako duniani siku zile; tena, baada ya hayo, wana wa Mungu walipoingia kwa binti za wanadamu, wakazaa nao wana; hao ndio waliokuwa watu hodari zamani, watu wenye sifa.

Kuna kila sababu ya kuamini kwamba “wana wa Mungu” wanaotajwa si wana wa kibinadamu bali ni malaika. Katika Ayubu 1-6 na 38:7 "wana wa Mungu," inarejelea viumbe vya malaika na mapepo pekee - sio wanadamu.

Simulizi la Mwanzo linaendelea,

Mwanzo 6:5,7 BWANA akaona ya kuwa maovu ya mwanadamu ni makubwa duniani na kwamba kila kusudi analowaza moyoni mwake ni baya tu siku zote. BWANA akasema, Nitamfutilia mbali mwanadamu niliyemwumba usoni pa nchi; mwanadamu na mnyama, na kitambaacho na ndege wa angani; kwa maana naghairi ya kwamba nimewaumba.

Nuhu na Familia Waliokolewa

Kwa nini Noa na familia yake waliokolewa? Biblia inasema,

Mwanzo 6:8,9 Lakini Nuhu akapata neema machoni pa BWANA,

Hivi ndivyo vizazi vya Nuhu. Nuhu alikuwa mtu wa haki, mkamilifu katika vizazi vyake; Nuhu alikwenda pamoja na Mungu.

Ona maneno “mkamilifu katika vizazi vyake.” Hakukuwa na upotovu katika nasaba yake na muungano wa wana wa Mungu na binti za wanadamu.

Gharika haikuja kwa sababu Mungu alikasirikia wanaume na wanawake na alitaka kuwaangamiza. Ilikuwa kwa sababu mstari wa kibinadamu ulikuwa umepotoshwa. Kama mpango wa Shetani haungekomeshwa, kusingekuwa na kizazi safi ambacho kupitia hicho “Uzao wa mwanamke” ungekuja.

Ulinzi Wakati wa Hukumu

Kupitia Utiifu

Mungu alizungumza na Nuhu na Nuhu akatii. Kwa miaka 120 Noa aliendelea kumtii Mungu, huku jamii potovu iliyomzunguka ilimdhahiki. Alijenga safina kwa maelezo kamili ya Mungu. Mwanzo 6:14-16 inatupa maagizo haya.

Walikuja Wanyama

Je, umewahi kujiuliza watu waliomdhahiki Noa walifikiri nini wawili kati ya wanyama wote wa ulimwengu walipoanza kutembea katika nchi yao kuelekea kwenye safina? Mungu aliwaita wanyama kwenye safina, na akawahifadhi kutokana na jamii mbaya ambayo walipaswa kupita. Huo ulikuwa ni muujiza ulioje, na ni ishara iliyoje kwa ulimwengu usioamini kama wangeamini.

Maji Yalikuja

Mwanzo 7:4 Kwa maana baada ya siku saba nitainyeshea dunia mvua, siku arubaini mchana na usiku; na kila kilicho hai nilichokifanya juu ya uso wa nchi nitakifutilia mbali.

Mwanzo 7:12Mvua ikanyesha juu ya nchi, siku arubaini mchana na usiku.

Upepo wa Miujiza

Mwanzo 8:1 Na Mungu akamkumbuka Nuhu, na kila kilicho hai, na wanyama wote waliokuwamo pamoja naye katika safina; Mungu akavumisha upepo juu ya nchi, maji yakapungua;

Mwanzo 8:2 chemchemi za vilindi zikafungwa, pia na madirisha ya mbinguni, mvua kutoka mbinguni ikazuiliwa;

Ahadi ya Mungu - Upinde wa mvua

Dini za uwongo zimejaribu kuchukua upinde wa mvua kuwa ishara yao, lakini Mungu alitoa upinde wa mvua kuwa ahadi kwa wanadamu wote.

Mwanzo 8:22 Muda nchi idumupo, majira ya kupanda, na mavuno, wakati wa baridi na wakati wa joto, wakati wa kaskazi na wakati wa kusi, mchana na usiku, havitakoma.

Mwanzo 9:11-13 Na agano langu nitalithibitisha nanyi; wala kila chenye mwili hakitafutwa tena kwa maji ya gharika; wala hakutakuwa tena gharika, baada ya hayo, kuiharibu nchi.

Mungu akasema, Hii ndiyo ishara ya agano nifanyalo kati yangu na ninyi, na kila kiumbe hai kilichoko pamoja nanyi, kwa vizazi vyote hata milele; Mimi nauweka upinde wangu winguni, nao utakuwa ni ishara ya agano kati yangu na nchi.

HUKUMU – KUHARIBIWA KWA SODOMA NA GOMORA

Rejea: Mwanzo 18:17-19

Kuna mambo kadhaa yaliyotokea kabla ya kuangamizwa kwa Sodoma na Gomora ambayo yalikuwa sehemu muhimu za tukio hili. Mungu alimtembelea Ibrahimu.

Mungu Anazungumza na Abrahamu

Mwanzo 18:17,18 BWANA akasema, Je! Nimfiche Abrahamu jambo ambalo ninataka kulifanya, ikiwa Abrahamu atakuwa taifa kuu, hodari, na katika yeye mataifa yote ya dunia watabarikiwa?

Mungu alipoanza kumfunulia Abrahamu kile ambacho kingetokea, alimkumbusha Abrahamu kuhusu nafasi yake - mataifa yote ya dunia yangebarikiwa ndani yake. Bwana aliendelea,

Mwanzo 18:20,21 BWANA akasema, Kwa kuwa kilio cha Sodoma na Gomora kimezidi, na dhambi zao zimeongezeka sana, basi, nitashuka sasa nione kama wanayotenda ni kiasi cha kilio kilichonijia; na kama sivyo, nitajua.

Kwa nini Mungu alimwambia Ibrahimu kile ambacho angefanya?

Ili Abrahamu aweze kuhamia katika nafasi yake ya kuwa baraka kwa mataifa na kuanza kufanya maombezi kwa ajili ya ulinzi wa wenye haki wa miji. Mungu alilazimika kumwambia Ibrahimu kwamba alikuwa anafikiria kuliangamiza taifa.

Kutokuelewa Mengi

Wengi wamekuwa wepesi kumhukumu Loti. Kwa nini alikuwa akiishi katika miji ambayo ilikuwa mbaya sana? Wengi wamefikiri kwamba alihifadhiwa kwa sababu tu alikuwa mpwa wa Abrahamu. Lakini mtume Petro aliandika maneno yenye kupendeza kuhusu kuharibiwa kwa Sodoma na Gomora na kuhusu Loti.

2 Petro 2:6-8 tena akaihukumu miji ya Sodoma na Gomora, akiipindua na kuifanya majivu, akaifanya iwe ishara kwa watu watakaokuwa hawamchi Mungu baada ya haya; akamwkoa Lutu, yule mwenye haki aliyehuzunishwa sana na mwenendo wa ufisadi wa hao wahalifu; maana mtu huyu mwenye haki akikaa kati yao, kwa kuona na kusikia, alijitesa roho yake yenye haki, siku baada ya siku, kwa matendo yao yasiyo na sheria;

Kumbuka Mungu alipozungumza na Ibrahimu, alisema kilio ni kikubwa sana juu ya miji hii kwa sababu dhambi yao ilikuwa kubwa sana. Nani alikuwa akitoa kilio hicho?

Ezekieli anarejelea wale walio na mamlaka juu ya mji katika Ezekieli 9:1,2. Danieli anarejelea “walinzi” katika Danieli 4:13 na 17. Malaika waliotumwa Sodoma na Gomora huenda walikuwa wakilia. Huenda wao pia ndio waliokuja jijini ili kumtoa Loti na familia yake.

Hata hivyo, Petro atuambia kwamba Loti alikuwa mtu mwadilifu aliyeteswa siku baada ya siku kuona na kusikia matendo yao ya uasi-sheria.

Lutu alitambua wema wa malaika walipoingia mjini na kuwataka waingie nyumbani kwake kwa ajili ya ulinzi.

Mwanzo 19:2,3a Akasema, Bwana zangu, karibuni nawasihi mwingie nyumbani mwa mtumwa wenu, mkalale, mkanawe miguu yenu, hata asubuhi mwondoke na mapema mkaende zenu. Wakasema, Sivyoy, lakini tutakaa uwanjani usiku kucha. Akawasihi sana, nao wakaja, wakaingia nyumbani mwake.

Mwanzo 19:4 Hata kabla hawajalala, watu wa mji, wenyeji wa Sodoma, wakaizunguka nyumba, vijana kwa wazee, watu wote waliotoka pande zote.

Mungu ameweka wazi katika simulizi hili kwamba wanaume wote wa jiji, wazee kwa vijana, kutoka kila upande, waliizingira nyumba. Dhambi ya ushoga ilikuwa katika jiji lote.

Mwanzo 19:8 Tazama, ninao binti wawili ambao hawajajua mwanamume, nawasihi nitawatolea kwenu mkawafanyie vilivyo vyema machoni penu, ila watu hawa msiwatende neno, kwa kuwa wamekuja chini ya dari yangu.

Loti akawapa binti zake wawili badala yake. Hatujui kwa nini imerekodiwa alifanya hivi. Labda ilikuwa ni kwa sababu alijua jinsi watu hawa walivyokuwa waovu, na alikuwa akithibitisha hilo kwa toleo lake - toleo ambalo alijua wangekataa.

Jibu lao linavutia sana.

Mwanzo 19:9a Wakasema, "Ondoka hapa!" Kisha wakasema, "Mtu huyu amekuja kukaa kwetu kama mgeni; naye kumbe anataka kuhukumu!"

Walijua mahali Lutu alisimama. Anaendelea kutenda kama hakimu ... Mungu alikuwa na shahidi katika Sodoma na Gomora kabla ya kuwaangamiza. Shahidi huyo alipuuzwa, alionewa, na kuteswa.

Ulinzi Wakati wa Hukumu

Mwanzo 19: 15,16 Hata alfajiri ndipo malaika wakamhimiza Lutu, wakisema, Ondoka, mtwae mkeo na binti zako wawili waliopo hapa, la sivyoy utapotelea katika maangamizi ya mji huu. Akakawiakawia; nao wale watu wakamshika mkono, na

mkono wa mkewe, na mkono wa binti zake wawili, kwa jinsi BWANA alivyomhurumia, wakamtoa wakamweka nje ya mji.

Kwa nini Loti, mke wake, na binti zake walisafirishwa, au kuwekwa nje ya jiji? Kwa sababu Loti alikuwa mtu mwadilifu, na pia kwa sababu Abrahamu alikuwa amewaombea.

Mwanzo 19:29 Ikawa Mungu alipoiharibu miji ya Bondeni, Mungu akamkumbuka Abrahamu, akamtoa Lutu katika maangamizi alipoiangamiza miji hiyo aliyokaa Lutu.

Mungu alimwambia Abrahamu kile ambacho kingetokea, na Abrahamu akamwombea Loti. Leo, ni muhimu tu kusikia kutoka kwa Mungu, na kuwaombea wengine.

Miji Iliyoharibiwa

Mwanzo 19:24,26 Ndipo BWANA akanyesha juu ya Sodoma na juu ya Gomora kiberiti na moto kutoka mbinguni kwa BWANA.

Lakini mkewe Lutu, akiwa nyuma ya mumewe, aliangalia nyuma akawa nguzo ya chumvi.

Hata katika uharibifu kamili wa miji hii, Mungu alikuwa na kusudi tofauti na uharibifu wao. Walipaswa kuwa kielelezo cha hukumu ya Mungu juu ya wale ambao wangeishi maisha yasiyo ya kumcha Mungu.

2 Petro 2:6 tena akaihukumu miji ya Sodoma na Gomora, akiipindua na kuifanya majivu, akaifanya iwe ishara kwa watu watakaokuwa hawamchi Mungu baada ya haya;

Yesu Alitaja Tukio

Yesu alipoulizwa ni lini ufalme wa Mungu utakuja, alitaja wakati wa Sodoma na Gomora.

Luka 17:28:30 Na kadhalika, kama ilivyokuwa katika siku za Lutu, walikuwa wakila na kunywa, walikuwa wakinunua na kuuza, wakipanda na kujenga; lakini siku ile Lutu aliyotoka Sodoma kulinyesha moto na kibiriti kutoka mbinguni vikawaangamiza wote. Hivyo ndivyo itakavyokuwa siku ile atakayofunuliwa Mwana wa Adamu.

HUKUMU INAYOKUJA

Kabla ya Mungu kuleta hukumu, Yeye huwaonya watu kila mara. Kwa zaidi ya miaka mia moja, Noa alijenga safina. Watu walimcheka aliposema gharika kuu inakuja na dunia itaharibiwa. Hata wanyama walipokusanyika kwa njia isiyo ya kawaida, wakitembea nchi nzima, watu hawakuamini.

Lutu aliishi katika miji mibaya ya Sodoma na Gomora, nao wakamcheka. Usiku wa mwisho kwa miji hiyo, alipokwenda kwenye nyumba za binti zake, hata wakwe zake walimcheka na kudhani anatania.

Kwa mara nyingine tena, uovu wa nyakati za Nuhu, na wa zama za Lutu, umeenea katika nchi zetu. Sisi ni mashahidi kwa vizazi vyetu. Sisi pia tuna wajibu wa kuwaonya kuhusu hukumu ya Mungu inayokuja.

Ezekieli 3:18 Nikimwambia mtu mwovu, Hakika utakufa; na wewe usimpe maonyo, wala kusema na huyo mtu mwovu ili kumwonya, ili kusudi aache njia yake mbaya na kuiokoa roho yake; mtu yule mwovu atakufa katika uovu wake; lakini damu yake nitaitaka mkononi mwako.

Hata katika nyakati za hukumu, kama vile Mungu alivyowahifadhi Nuhu na Lutu, atatuhifadhi. Tunaweza kusema pamoja na nabii Habakuki,

Habakkuki 3:17-19 Maana mtini hautachanua maua, Wala mizabibuni hamtakuwa na matunda; Taabu ya mzeituni itakuwa bure, Na mashamba hayatatoa chakula; Zizini hamtakuwa na kundi, Wala vibandani hamtakuwa na kundi la ng'ombe;

Walakini nitamfurahia BWANA, Nitamshangilia Mungu wa wokovu wangu.

MUNGU, aliye BWANA, ni nguvu zangu, Yeye huifanya miguu yangu kuwa kama ya kulungu, Naye ataniendesha katika mahali pangu palipoinuka.

Somo la Tisa

Miujiza ya Utoaji

Miujiza ya Mungu inaweza kuathiri ulimwengu mzima, taifa, hali, familia, au mtu. Wanaweza kuwa ya kushangaza, au karibu ya kawaida. Kama tulivyoona, wanaweza kuleta hukumu, lakini pia ni kwa ajili ya riziki.

Kuna mambo mawili tunapaswa kufanya ili kupokea miujiza ya Mungu ya utoaji. Tunapaswa kusikia kutoka kwa Mungu na kisha tunapaswa kutenda kwa imani juu ya kile ambacho amesema.

WANA WA ISRAEL JANGWANI

Hakuna picha iliyo wazi zaidi ya utoaji wa kimuujiza wa Mungu kwa watu wake kuliko masomo ya wana wa Israeli jangwani. Kulikuwa na zaidi ya watu milioni moja kwenye safari hii. Tunaambiwa katika kitabu cha Hesabu kulikuwa na wanaume zaidi ya 603,550, bila kujumuisha kabila la Lawi, au wanawake na watoto.

Hesabu 1: 46:47b hao wote waliohesabiwa walikuwa ni wanaume elfu mia sita na tatu, mia tano na hamsini (603,550). Lakini Walawi kwa kulifuata kabila la baba zao hawakuhesabiwa....

Mwongozo wa Kiungu

Wana wa Israeli walipoanza safari yao kutoka Misri, Mungu aliwatangulia katika nguzo ya moto usiku na ya wingu mchana.

Kutoka 13:21,22 BWANA naye akawatangulia mchana ndani ya wingu mfano wa nguzo, ili awaongoze njia; na usiku, ndani ya moto mfano wa nguzo, ili kuwapa nuru; wapate kusafiri mchana na usiku; ile nguzo ya wingu haikuondoka mchana, wala ile nguzo ya moto haikuondoka usiku, mbele ya hao watu.

Hebu wazia jinsi ilivyopendeza. Walipokuwa wakisafiri usiku, wangeweza kuona walikokuwa wakienda. Walipopiga kambi, wangeweza kuona ili kuandaa chakula chao. Jangwa linaweza kuwa baridi sana usiku na walikuwa na joto.

Wakati wa mchana, wakati jua la jangwani linaweza kuwa na joto lisiloweza kuvumilika, walikuwa chini ya ubaridi wa wingu. Daudi alieleza wakati huu.

Zaburi 105:39 Alitandaza wingu liwe kifuniko, Na moto ili uwaangazie usiku.

Kwa kuwa wingu hilo linafanuliwa kuwa nguzo na kifuniko, huenda “lilitandaza” juu yao kama milipuko mikubwa ambayo tumeona kwenye picha.

Ulinzi usio wa kawaida

➤ *Kizuizi cha Wingu*

Wamisri walipobadili mawazo yao na kuwafuata, ilionekana kuwa Waisraeli walikuwa wamenaswa na milima kando yao na Bahari Nyekundu mbele. Badala ya kuangalia wingu na kujua walikuwa mahali ambapo Mungu alikuwa amewaweka, kwamba walikuwa katika ulinzi wa Mungu, waliogopa na kuanza kulia dhidi ya Musa.

Kutoka 14:13,14 Musa akawaambia watu, Msiogope, simameni tu, mkauone wokovu wa BWANA atakaowafanyia leo; kwa maana hao Wamisri mliowaona leo hamtawaona tena milele. BWANA atawapigania ninyi, nanyi mtanyamaza kimya.

Mungu alifanya nini? Aliisogeza ile nguzo ya wingu ili iwe kati ya Wamisri na Waisraeli. Upande mmoja ulikuwa nuru kwa wana wa Israeli, na upande mwingine giza kwa Wamisri. Kisha Mungu akagawanya bahari na watu wake wakavuka kwenda ng'ambo kwenye nchi kavu.

Kutoka 14:19-22 Kisha malaika wa Mungu, aliyetangulia mbele ya jeshi la Israeli, akaondoka akaenda nyuma yao; na ile nguzo ya wingu ikaondoka hapo mbele yao, ikasimama nyuma yao; ikawa katikati ya jeshi la Misri na jeshi la Israeli; napo palikuwa na lile wingu na lile giza, lakini lilitoa nuru wakati wa usiku; na hawa hawakuwakaribia hawa usiku kucha.

➤ *Kugawanyika kwa Bahari*

Musa; akanyosha mkono wake juu ya bahari; BWANA akaifanya bahari irudi nyuma kwa upepo wa nguvu utokao

mashariki, usiku kucha, akaifanya bahari kuwa nchi kavu, maji yakagawanyika. Wana wa Israeli wakaenda ndani wakipita kwenye nchi kavu ndani ya bahari; huku maji yakiwa ukuta kwao mkono wa kulia na mkono wa kushoto.

Mungu hakuacha tu kuruhusu watu wake waondoke kutoka kwa Wamisri. Aliruhusu hukumu iwashukie Wamisri ili wasiweze tena kuendelea kuwafuata wana wa Israeli.

Kutoka 14:23,24 Na wale Wamisri wakawafuata, wakaingia ndani kati ya bahari, farasi wote wa Farao, na magari yake, na wapanda farasi wake. Ikawa katika zamu ya alfajiri, BWANA akalichungulia jeshi la Wamisri katika ile nguzo ya moto na ya wingu, akalifadhaisha jeshi la Wamisri.

➤ *Mbinu za Kuchelewesha*

Wamisri walipokuwa katikati ya bahari, Mungu alisababisha magurudumu kutoka kwenye magari yao na kuyachelewesha.

Vs 25-28 Akayakwamisha, magurudumu ya magari yao, hata yakaenda kwa shida; na Wamisri wakasema, Na tuwakimbieni Waisraeli; kwa kuwa BWANA anawapigania.

BWANA akamwambia Musa, Nyosha mkono wako juu ya bahari, ili maji yarudi tena juu ya Wamisri, juu ya magari yao, na juu ya farasi wao.

Musa akaunyosha mkono wake juu ya bahari, na kulipopambazuka, bahari ikarudi kwa nguvu zake; Wamisri wakajaribu kuyakimbia maji na BWANA akawaangamiza hao Wamisri katika bahari.

Yale maji yakarudi yakafunikiza magari na wapanda farasi, hata jeshi lote la Farao lililoingia katika bahari nyuma yao; hakusalia hata mtu mmoja.

Mara nyingi kuna pande mbili za muujiza. Kwa wale walio wa Bwana, kuna ulinzi. Kwa wale wanaopigana na Bwana, au dhidi ya watu wake, kuna hukumu.

➤ *Kiwango cha Nguvu za Mungu*

Muujiza huu ulikuwa kiwango cha uwezo wa Mungu unaorejelewa kote katika Agano la Kale.

2 Kutoka 17:36 na kwa mkono ulionyoshwa, yeye ndiye mtakayemcha, yeye ndiye mtakayemsujudia, yeye ndiye mtakayemtolea sadaka

➤ Afya isiyo ya kawaida

Yehova maana yake ni Mungu anayejifunua. Na Mungu alijidhihirisha Mwenyewe kama Yehova-Rapha mara baada ya Waisraeli kuvuka Bahari ya Shamu.

Kutoka 15:25b,26 BWANA akamwonesha mti, naye akautia katika hayo maji, maji yakawa matamu. Basi akawawekea amri na hukumu huko, akawajaribu huko; akawaambia, Kwamba utaisikiza kwa bidii sauti ya BWANA, Mungu wako, na kuyafanya yaliyoelekea mbele zake, na kutega masikio usikie maagizo yake, na kuzishika amri zake, mimi sitatia juu yako maradhi yoyote niliyowatia Wamisri; kwa kuwa Mimi ndimi BWANA nikuponyaye.

Katika Kumbukumbu la Torati, tunaona kwamba hata katika kutembea juu ya jangwa, miguu yao haikuvimba.

Kumbukumbu la Torati 8:4b...wala mguu wako haukuvimba, miaka hiyo arubaini.

Baadaye, Daudi aliandika kwamba hapakuwa na mtu mmoja dhaifu kati ya makabila yao yote.

Zaburi 105:37b Katika makabila yao asiwepo mwenye kujikwaa.

Chakula kisicho cha kawaida

➤ *Mana na Kware*

Mungu alitoa chakula kwa njia isiyo ya kawaida ya safari.

Kutoka 16:12b,15 na wakati wa asubuhi mtashiba mkate; nanyi mtajua ya kuwa mimi ndimi BWANA, Mungu wenu.

Ikawa wakati wa jioni, kware wakaja, wakaifunikiza kambi; na wakati wa asubuhi umande ulikuwa juu ya nchi pande zote za kituo.

Na ulipokauka ule umande uliokuwa juu ya nchi, kumbe! Juu ya uso wa bara kitu kidogo kilichoviringana, kidogo kama barafu juu ya nchi.

Wana wa Israeli walipokiona, wakaambiana, Nini hiki? Maana hawakujua ni kitu gani. Musa akawaambia, Ndio mkate ambao BWANA amewapa ninyi, mle.

Utoaji huu usio wa kawaida wa chakula uliendelea kwa miaka arobaini.

Kutoka 16:35 Na wana wa Israeli walikula Mana muda wa miaka arubaini, hata walipofikia nchi iliyo na watu, wakala ile Mana, hata walipofikia mipakani mwa nchi ya Kanaani.

Maji yasiyo ya kawaida

Mungu alitoa maji kwa njia isiyo ya kawaida. Mara ya kwanza ilikuwa kule Mara ambapo maji yalikuwa machungu na Mungu akamwambia Musa atupe mti fulani ndani yake.

Kutoka 15:25a Naye akamlilia BWANA; BWANA akamwonesha mti, naye akautia katika hayo maji, maji yakawa matamu.

Mungu alitoa maji mara nyingine huko Refidimu. Wakati huu, alimwagiza Musa kuupiga mwamba.

Kutoka 17:6 Tazama, nitasimama mbele yako huko, juu ya lile jabali katika Horebu; nawe utalipiga jabali, na maji yatatoka, watu wapate kunywa. Musa akafanya hivyo mbele ya wazee wa Israeli.

Kwa muda wa miaka arobaini, wana wa Israeli walikuwa na maji jangwani. Wakati mwingine ilikuwa ni uponyaji wa maji, wakati mwingine ni maji kutoka kwa mwamba, wakati mwingine ni kutoka kwa visima ambavyo walichimba.

Mtume Paulo anatupa muhtasari wa wakati huu. Anarejelea kinywaji cha kiroho kilichowafuata.

1 Wakorintho 10:1-4 Kwa maana, ndugu zangu, sipendi mkose kufahamu ya kuwa baba zetu walikuwa wote chini ya wingu; wote wakapita kati ya bahari; wote wakabatizwa wawe wa Musa katika wingu na katika bahari; wote wakala chakula kile kile cha roho; wote wakanywa kinywaji kile kile cha roho; kwa maana waliunywea mwamba wa roho uliowafuata; na mwamba ule ulikuwa ni Kristo.

Mavazi ya Kiungu

Kabila la Israeli halikuwa kundi la watu maskini, lenye njaa nusu lililokuwa likihangaika nyikani wakiwa wamevalia matambara. Waliondoka Misri na utajiri wa nchi.

Mungu alipozungumza na Musa kwa mara ya kwanza, alimuahidi kwamba watu wake hawatatoka mikono mitupu. Biblia inasema 'waliipora nchi. Hiyo ina maana kama washindi, walichukua nyara.

Kutoka 3:21,22 Nami nitawapa watu hao kufadhiliwa mbele ya Wamisri; hata itakuwa, hapo mtakapokwenda zenu hamtakwenda kitupu; Lakini kila mwanamke ataomba kwa jirani, na kwa huyo akaaye naye nyumbani, vyombo vya fedha, na vyombo vya dhahabu, na mavazi; nanyi mtawavika wana wenu na binti zenu; nanyi mtawateka nyara Wamisri.

Mungu aliwaambia wafanye nini na mavazi? Aliwaambia wawavike wana wao na binti zao. Mavazi ambayo kwa njia isiyo ya kawaida hayakuchakaa jangwani hayakuwa matambara ya utumwa, bali mavazi ya matajiri wa Misri.

Kukumbukumbu la Torati 8:4a Mavazi yako hayakuchakaa,

Wana wa Israeli hawakuondoka tu na nyara za Misri, waliondoka na kondoo na ng'ombe.

Kutoka 12:31,32 Akawaita Musa na Haruni usiku, akasema, Ondokeni tokeni katika watu wangu, ninyi na wana wa Israeli; nendeni, kamtumikieni BWANA kama mlivyosema. Twaeni kondoo zenu na ng'ombe zenu kama mlivyosema, nendeni zenu, mkanibariki mimi pia.

Ishara inayoonekana

Zaidi ya watu milioni moja waliposafiri nyikani kwa miaka arobaini, kulikuwa na ishara za wazi za baraka za Mungu. Nguzo ya wingu na moto, mana, na kware, ni mifano michache.

Kwetu sisi, jambo muhimu zaidi kutambua ni kwamba Mungu anaweza na atawatunza watu wake. Nyakati zinapokuwa ngumu, tunapaswa kukumbuka kwamba Mungu habadiliki. Wakati kuna hitaji, Mungu bado ana utoaji usio wa kawaida kwa watu wake ikiwa wataamini.

MIUJIZA KUPITIA ELIYA

Miujiza inaendelea katika Biblia yote. Katika Wafalme wa Kwanza, tumepewa miujiza ya Eliya. Tutawataja wachache tu.

Kulishwa na Kunguru

Eliya alisema hukumu ya Mungu juu ya taifa hilo na kutangaza ukame. Kisha Mungu akamwongoza kujificha karibu na kijito cha Kerithi, ambapo alilishwa kwa njia isiyo ya kawaida na kunguru.

1 Wafalme 17:1-4,6 Basi Eliya Mtishbi, wa wageni wa Gileadi, akamwambia Ahabu, Kama BWANA, Mungu wa Israeli, aishivyo, ambaye ninasimama mbele zake, hakutakuwa na umande wala mvua miaka hii, ila kwa neno langu. Neno la BWANA likamjia, kusema, Ondoka hapa, geuka, uende upande wa mashariki, ujifiche karibu na kijito cha Kerithi kinachokabili Yordani. Itakuwa utakunywa maji ya kile kijito; nami nimewaamuru kunguru wakulishe huko.

Kunguru wakamletea mkate na nyama asubuhi, na mkate na nyama jioni, akanywa maji ya kile kijito.

Unga wa Miujiza na Mafuta

Kijito kilipokauka, Mungu alimtuma kwa mjane huko Sarepta. Alimwomba amtayarishie maji na chakula na akampa ahadi hii kutoka kwa Bwana.

1 Wafalme 17:14 Kwa kuwa BWANA, Mungu wa Israeli, asema hivi, Lile pipa la unga halitapunguka, wala ile chupa ya mafuta haitaisha, hata siku ile BWANA atakapoleta mvua juu ya nchi.

Ukame uliendelea kwa miaka mitatu na miezi sita, na uandalizi wa Mungu usio wa kawaida uliendelea kwa Eliya, mjane, na mwanawe. Hata kufikia hatua ya Mungu kumrudishia uhai mwanawe alipokufa wakati huu.

Yakobo 5:17 Eliya alikuwa mwanadamu mwenye tabia sawa na sisi, akaomba kwa bidii mvua isinyeshe, na mvua haikunyesha juu ya nchi muda wa miaka mitatu na miezi sita.

Mtume Yakobo alisema Eliya alikuwa na asili kama sisi. Inatutia moyo kama nini kujua kwamba Eliya alikuwa

mwanadamu wa kawaida akifanya kazi katika nguvu zisizo za kawaida kama tunavyopaswa kufanya!

Sadaka isiyo ya kawaida

Kwa miaka mitatu na miezi sita, Eliya alikuwa amejificha. Ahabu alikuwa akitafuta kila mahali kumpata na kumuua. Wakati huo, Ahabu alikuwa ameuua manabii wengine wengi wa Bwana, lakini bado Mungu alimtuma Eliya kwa Ahabu.

1 Kings 18:17-20 Ikawa, Ahabu alipomwona Eliya, Ahabu akamwambia, Je! Ni wewe, Ewe mtaabishaji wa Israeli? Naye akajibu, Si mimi niliyewataabisha Israeli; bali ni wewe, na nyumba ya baba yako, kwa kuwa mmeziacha amri za BWANA; nawe umewafuata mabaali. Basi sasa upeleke watu, unikusanyie jamii ya Israeli katika mlima wa Karmeli, na wale manabii wa Baali mia nne na hamsini, na wale manabii wa Ashera mia nne, walao chakula mezani pa Yezebeli. Basi, Ahabu akapeleka watu kwa wana wa Israeli wote, akawakusanya manabii pamoja katika mlima wa Karmeli.

850 dhidi ya 1

Mlima Karmeli ni mlima mdogo katika tambarare za kaskazini mwa Israeli. Watu waliposimama kando yake, wangeweza kuona kwa urahisi kila kitu kilichotokea kwenye kilele cha mlima tambarare.

Simulizi la Biblia ni la kulisimua sana (Ona 1 Wafalme 18)! Makuhani wa uwongo walitayarisha dhabihu zao asubuhi na kuanza kuita miungu yao itume moto na kuziteketeza. Kufikia alasiri walikuwa wakijichanganya wenyewe - wakijikata na kumwomba mungu wao awajibu. Makuhani 850 walipokuwa wakifanya hivyo, mtu mmoja, Eliya alisimama peke yake akiwadhihaki.

Jioni, Eliya alitayarisha dhabihu yake, na akawaamuru watu waimimine maji juu yake mara tatu. Kulikuwa na maji mengi sana, yalitiririka kutoka kwenye dhabihu na kujaza mitaro kuzunguka madhabahu. Kisha Eliya akaomba sala moja fupi.

1 Kings 18:36,37 Ikawa, wakati wa kutoa dhabihu ya jioni, Eliya nabii akakaribia, akasema, Ee BWANA, Mungu wa Abrahamu, na wa Isaka, na wa Israeli, na ijulikane leo ya

kuwa wewe ndiwe Mungu katika Israeli, na ya kuwa mimi ni mtumishi wako, na ya kuwa nimefanya mambo haya yote kwa neno lako. Unisikie, Ee BWANA, unisikie, ili watu hawa wajue ya kuwa wewe, BWANA, ndiwe Mungu, na ya kuwa wewe umewageuza moyo wakurudie.

➤ Bwana ni Mungu!

Nini kimetokea? Moto wa Mwenyezi-Mungu ukashuka na kuiteketeza dhabihu, kuni, mawe ya madhabahu na maji. Watu wa Israeli waliona hivyo wakaanguka chini na kumwabudu Mungu.

1 Wafalme 18:38,39 Ndipo moto wa BWANA ukashuka, ukaiteketeza sadaka ya kuteketezwa, na kuni, na mawe, na mavumbi, ukayaramba yale maji yaliyokuwamo katika mfereji. Na watu wote walipoona, wakaanguka kifudufudi; wakasema, BWANA ndiye Mungu, BWANA ndiye Mungu.

Ni mfululizo wa ajabu kiasi gani wa miujiza. Kwanza Mungu alizungumza kupitia Eliya akitangaza ukame. Kisha akamlinda katika ukame kwa zaidi ya miaka mitatu. Kisha akajithibitisha kimuujiza kwa kutuma moto.

Wafalme wa Kwanza imejaa miujiza iliyofanywa kupitia kwa Eliya.

MIUJIZA KUPITIA ELISHA

Elisha alikuwa mfuasi wa Eliya na Eliya alipokuwa anaondoka hapa duniani, Elisha aliomba sehemu mbili za nguvu. Miujiza iliendelea bila kukoma kupitia kwake, na kuna miujiza maradufu iliyorekodiwa sawa na alivyouliza.

Eliya aligawanya Mto Yordani, Elisha akagawanya Mto Yordani. Eliya alikuwa na ongezeko la unga na mafuta, Elisha alikuwa na ongezeko la kimuujiza la mafuta.

Kuongezeka kwa Mafuta ya Wajane

2 Wafalme 4:1-7 Basi, mwanamke mmoja miongoni mwa wake za wana wa manabii alimlilia Elisha, akasema, Mtumishi wako mume wangu amekufa; nawe unajua ya kuwa mtumishi wako alikuwa mcha BWANA; na aliyem dai amekuja ili ajitwalie wana wangu wawili kuwa watumwa. Elisha akamwambia, Nikufanyie nini? Niambie; una kitu gani

nyumbani? Akasema, Mimi mjakazi wako sina kitu nyumbani, ila chupa ya mafuta. Akasema, Nenda, ukaazime vyombo huko nje kwa jirani zako wote, vyombo vitupu; wala usiazime vichache. Kisha uingie ndani, ukajifungie mlango wewe na wanao, ukavimiminie mafuta vyombo vile vyote; navyo vilivyojaa ukavitenge. Basi akamwacha, akajifungia mlango yeye na wanawe; hao wakamletea vile vyombo, na yeye akamimina. Ikawa, vilipokwisha kujaa vile vyombo, akamwambia mwanawe, Niteee tena chombo. Akamwambia, Hakuna tena chombo. Mafuta yakakoma. Ndipo akaja akamwambia yule mtu wa Mungu. Naye akasema, Nenda ukayauze mafuta haya, uilipe deni yako; nayo yaliyosalia uyatumie wewe na watoto wako.

Katika muujiza huu wa utoaji, mwanamke alipokea kile hasa alichokuwa na imani kupokea. Aliambiwa aazima vyombo - si vichache, na kwamba vitajazwa mafuta. Kiasi alichokopa kwa imani, ndicho kiasi cha mafuta alichopokea.

Kitabu cha Wafalme wa Pili kimejaa miujiza iliyotukia wakati wa Elisha.

MIUJIZA YA UPONYAJI WA JUU YA ASILI

Kote katika Agano la Kale, kuna kumbukumbu inayoendelea ya miujiza ya uponyaji.

Ukoma wa Miriamu

Miriamu alikuwa dada ya Musa na Haruni. Alikuwa sehemu ya uongozi wa wana wa Israeli. Aliwaongoza katika sifa kwa yale ambayo Mungu alikuwa amefanya kwa kuwaongoza kupita Bahari Nyekundu na kuwaangamiza adui zao. Lakini Miriamu, pamoja na Haruni, wakaruhusu roho ya kuchambua ije na kusema juu ya Musa kwa njia mbili. Moja ilikuwa kuhusu ndoa yake na mwanamke Mwethiopia. Nyingine ilikuwa inahusu uongozi wake wa wana wa Israeli.

Biblia inaweka wazi kwamba ukoma ulimjia kwa sababu ya dhambi yake.

Hesabu 12:1,2 Kisha Miriamu na Haruni wakamteta Musa kwa sababu ya mwanamke Mkushi aliyekuwa amemwoa; maana, alikuwa amemwoa mwanamke Mkushi. Wakasema,

Je! Ni kweli BWANA amenena na Musa tu? Hakunena na sisi pia? BWANA akasikia maneno yao.

Vs 9,10 Hasira za BWANA zikawaka juu yao; kisha akaenda zake. Kisha hilo wingu likaondoka kutoka pale juu ya hema; na tazama, Miriamu akawa mwenye ukoma, mweupe kama theluji; Haruni akamwalia Miriamu, na na kumwona akiwa mwenye ukoma.

Miriamu na Haruni walifanya nini walipouona ukoma? Haruni mara moja aliungama dhambi yao na kuomba uponyaji wake.

Hesabu 12:11-13 Kisha Haruni akamwambia Musa, Ee bwana wangu nakusihi sana usituwekee dhambi juu yetu, kwa kuwa tumefanya ya upumbavu, na kufanya dhambi. Nakusihi, asiwe kama mmoja aliyekufa, ambaye nyama ya mwili wake nusu imelika hapo atokapo tumbo la mama yake. Musa akamlilia BWANA, akasema, Mponye, Ee Mungu, nakusihi sana. BWANA akamwambia Musa, Je! Kama baba yake angalimtemea mate usoni tu, hangaliona aibu muda wa siku saba? Na afungwe nje ya kambi muda wa siku saba, kisha baada ya hayo ataletwa ndani tena.

Ukoma wa Naamani

Naamani kuponywa ukoma ni moja ya miujiza ya kuvutia sana katika Agano la Kale. Kwa nini Elisha alikataa kumwona, na kumwambia kupitia mtumishi aachoye katika mto Yordani mara saba?

Tunajua kwamba Naamani alikuwa mkuu, mwenye heshima, na shujaa hodari. Alikuwa jemadari wa jeshi la Shamu, na kwa sababu yake, Mwenyezi-Mungu alilipatia ushindi jeshi la Washami.

2 Wafalme 5:1 Basi Naamani, jemadari wa jeshi la mfalme wa Shamu, alikuwa mtu mkubwa mbele ya bwana wake, na mwenye kuheshimiwa, kwa sababu kwa mkono wake BWANA alikuwa amewapa Washami kushinda; tena alikuwa mtu hodari wa vita; lakini alikuwa mwenye ukoma.

Mke wa Naamani alikuwa na kijakazi kutoka Israeli, naye alijua kuhusu nabii wa Israeli na uwezo wake mkuu.

2 Kings 5:3 Akamwambia bibi yake, Laiti bwana wangu angekuwa pamoja na yule nabii aliyeko Samaria! Maana angemponya ukoma wake.

Naamani alikwenda kwa mfalme wake na kuomba ruhusa ya kwenda kwa nabii wa Israeli. Lakini alipoleta barua kutoka kwa mfalme wa Siria kwa mfalme wa Israeli, alifikiri walikuwa wanajaribu kutoa udhuru kwa vita. Hata hivyo, Elisha alisikia habari za Naamani na akatuma watu kumwita.

2 Wafalme 5:3 Ikawa, Elisha, yule mtu wa Mungu, aliposikia kwamba mfalme wa Israeli ameyararua mavazi yake, ndipo akatuma mtu kwa mfalme, akisema, Mbona umeyararua mavazi yako? Na aje sasa kwangu mimi, naye atajua ya kuwa yuko nabii katika Israeli. Basi Naamani akaja na farasi wake na magari yake, akasimama mlangoni pa nyumba ya Elisha. Naye Elisha akampelekea mjumbe, akisema, Nenda ukaoge katika Yordani mara saba, na nyama ya mwili wako itakurudia, nawe utakuwa safi. Lakini Naamani akakasirika, akaondoka, akasema, Tazama, nilidhania, Bila shaka atatoka kwangu, na kusimama, na kuomba kwa jina la BWANA, Mungu wake, na kupitisha mkono wake mahali penye ugonjwa, na kuniponya mimi mwenye ukoma. Je! Abana na Farpari, mito ya Dameski, si bora kuliko maji yote ya Israeli? Je! Siwezi kujiosha ndani yake, na kuwa safi? Akageuka, akaondoka kwa hasira.

Naamani alikuwa amejiwazia mwenyewe jinsi angeponywa. Ilikuwa ni picha inayolingana na nafasi yake. Alikuwa na kielelezo chake mwenyewe, lakini Mungu alizungumza na Elisha na kumwambia la kufanya na kusema.

Vs 13-14 Watumishi wake wakamkaribia, wakamwambia, wakasema, Baba yangu, kama yule nabii angalikuambia kutenda jambo kubwa, usingalilitenda? Je! Si zaidi basi, akikuambia, Jioshe, uwe safi? Ndipo akashuka, akajichovya mara saba katika Yordani, sawasawa na neno lake yule mtu wa Mungu; nayo nyama ya mwili wake ikarudi ikawa kama nyama ya mwili wa mtoto mchanga, akawa safi.

Ingawa Naamani aliamini vya kutosha kuja kwa nabii, lazima alikuja na wasaidizi wake kwa kiburi. Tunajua alikuja na mali akitarajia kumlipa nabii.

2 Wafalme 5:5b Basi akaenda zake, akachukua mikononi mwake talanta kumi za fedha, na vipande vya dhahabu elfu sita, na mavazi kumi.

Ili kupyonywa ilikuwa ni lazima kwake kuwa mtiifu na kunyenyekea. Matokeo yalikuwa uponyaji wake kamili katika mwili, lakini muhimu zaidi, kukubalika kwake kwa Bwana kama Mungu wake.

2 Kings 5:17 Naamani akasema; Kama sivyo, lakini mtumwa wako na apewe mzigo wa udongo wa baghala wawili; kwa maana mtumwa wako hatatoa tena sadaka ya kuteketezwa wala dhabihu kwa miungu mingine, ila kwa BWANA.

Mfalme Hezekia

Taifa la Israeli lilikuwa limegawanyika Hezekia alipokuwa mfalme wa Yuda. Biblia inatupa muhtasari wenye ufafanuzi sana wa utawala wake.

2 Kings 18:5-7a Alimtumaini BWANA, Mungu wa Israeli; hata baada yake hapakuwa na mfano wake katika wafalme wote wa Yuda, wala katika hao waliomtangulia. Maana alishikamana na BWANA, hakuacha kumfuata, bali alizishika amri zake BWANA alizomwamuru Musa. Naye BWANA akawa pamoja naye, kila alikokwenda alifanikiwa;

Baada ya miaka kumi na minne ya kuwa mfalme, alikuwa mgonjwa hadi kufa.

2 Wafalme 20:1 Siku hizo Hezekia akaugua, akawa katika hatari ya kufa. Isaya, nabii, mwana wa Amози, akamjia akamwambia, BWANA asema hivi, Tengeneza mambo ya nyumba yako; maana utakufa, wala hutapona.

Hezekia aliposikia ya kwamba atakufa, alimkumbusha Bwana jinsi alivyokuwa mfalme mwema na kutembea mbele za Bwana katika kweli na uaminifu.

2 Wafalme 20:2,3 Basi Hezekia akajigeuza, akaelekeza uso wake ukutani, akamwomba BWANA akasema, Nakusihi, BWANA, ukumbuke sasa, jinsi nilivyokwenda mbele zako katika kweli na kwa moyo mkamilifu, na kutenda yaliyo mema machoni pako. Hezekia akalia sana sana.

2 Wafalme 20:4,6 Ikawa, kabla Isaya hajatoka katika mji wa kati, neno la BWANA likamjia, kusema, Rudi, ukamwambie Hezekia, mkuu wa watu wangu, BWANA, Mungu wa Daudi baba yako asema hivi, Nimeyasikia maombi yako, na kuyaona machozi yako; tazama, nitakuponya; siku ya tatu utapanda nyumbani kwa BWANA.

Hezekia hakuridhika na neno la Bwana kupitia Isaya, alitaka ishara. Kisha alitaka ishara ngumu zaidi. Mungu alifanya kila kitu ambacho Hezekia alimwomba - hata kufanya kivuli cha jua kurudi nyuma kwenye jua.

2 Wafalme 20:8-11 Hezekia akamwambia Isaya, Je! Kutakuwa na ishara gani ya kwamba BWANA ataniponya, nami siku ya tatu nitapanda nyumbani kwa BWANA. Isaya akamwambia, Jambo hili litakuwa ishara kwako, itokayo kwa BWANA, ya kwamba BWANA atalifanya neno hilo alilolinena; je! Kivuli kiendeleo madaraja kumi, au kirudi nyuma madaraja kumi? Hezekia akajibu, Ni jambo jepesi kivuli kuendelea madaraja kumi; la, hicho kivuli na kirudi nyuma madaraja kumi. Isaya nabii akamlilia BWANA; akakirudisha nyuma kile kivuli madaraja kumi, ambayo kilikuwa kimeshuka katika madaraja ya Ahazi.

Muhtasari

Miujiza mingi sana inasimuliwa katika Agano la Kale. Watu walifufuliwa kutoka kwa wafu. Watu walilindwa kwa njia isiyo ya kawaida kutokana na kifo kama vile Danieli katika tundu la simba, na watu watatu waliotupwa katika tanuru ya moto. Kuna miujiza ya ulinzi kama vile Mungu kupofusha macho ya adui zao. Kuna miujiza ya utoaji. Wakati mmoja, Mungu hata alizungumza kupitia kwa punda.

Agano la Kale ni kitabu cha miujiza. Mungu wa Agano la Kale alikuwa Mungu mtenda miujiza. Wale walioamini, walitembea katika nguvu zisizo za kawaida.

Mwandishi wa kitabu cha Waebrania anasema kwamba Mungu ni yeye yule jana, leo na hata milele.

Waebrania 13:8 Yesu Kristo ni yeye yule, jana na leo na hata milele.

Bado ni Mungu atendaye miujiza. Ikiwa tunaamini, bado tunaweza kutembea katika uwezo Wake usio wa kawaida ili kukabiliana na changamoto za wakati wetu.

Kumbuka: Kwa masomo zaidi juu ya miujiza ya Agano la Kale, tunapendekeza Miujiza Yote ya Biblia na Herbert Lockyer, Kampuni ya Uchapishaji ya Zondervan. (Tunapendekeza pia upuuze aya chache ambapo anajaribu kueleza kwa nini miujiza imekoma - haijakoma!)

MASWALI YA KUHAKIKI

1. Orodhesha baadhi ya miujiza ya utoaji ambayo ilikuwa ishara dhahiri za baraka isiyo ya kawaida ya Mungu juu ya wana wa Israeli walipokuwa wakisafiri jangwani.

2. Orodhesha baadhi ya miujiza isiyo ya kawaida iliyotokea katika maisha na huduma ya Eliya.

3. Orodhesha baadhi ya miujiza isiyo ya kawaida iliyotokea katika maisha na huduma ya Elisha.

Somo la Kumi

Kumiliki Urithi Wetu

KUVUKA KUIINGIA KANAANI

Siku baada ya siku, watu wa Israeli walikuwa wameona na kupata uzoefu wa nguvu za Mungu kwa niaba yao. Mwishowe, wakafika kwenye mpaka wa Kanaani na kupiga kambi.

Katika Mpaka

Mungu alikuwa amewapa Kanaani, lakini iliwabidi kuingia na kuimiliki.

Hesabu 13:1-3 Kisha BWANA akanena na Musa, akamwambia, Tuma watu, ili waende wakaipieleleze nchi ya Kanaani, niwapayo wana wa Israeli; katika kabila la baba zao mtamtuma mtu mmoja, kila mtu na awe mkuu kati yao. Basi Musa akawatuma kutoka nyika ya Parani kama alivyoagizwa na BWANA; wote walikuwa ni watu walio vichwa vya wana wa Israeli.

Ripoti

Kama Mungu alivyoamuru, Musa alimtuma kiongozi kutoka kila kabila kwenda kuipieleleza nchi. Walitumia siku arobaini kuzunguka nchi, kisha wakamletea Musa na wana wa Israeli taarifa zao.

Hesabu 13:27-29 Wakamwambia wakasema, Tulifika nchi ile uliyotutuma, kwa hakika, ni nchi yenye wingi wa maziwa na asali, uthibitisho, haya ndiyo matunda yake. Lakini watu wanaokaa katika nchi ile ni wenye nguvu, na miji yao ina maboma, nayo ni makubwa sana; na pamoja na hayo tuliwaona wana wa Anaki huko. Amaleki anakaa katika nchi ya Negebu; na Mhiti, na Myebusi, na Mwamori wanakaa katika milima, na Mkanaani anakaa karibu na bahari; na kando ya ukingo wa Yordani.

Kalebu alikumbuka yote Bwana aliyofanya.

Hesabu 13:30 Kalebu akawatuliza watu mbele ya Musa, akasema, Na tupande mara moja tukaimiliki; maana twaweza kushinda bila shaka.

Wapelelezi kumi wakajibu,

Hesabu 13:31b-33 Hatuwezi kupanda tupigane na watu hawa; kwa maana wana nguvu kuliko sisi. Wakawaletea wana wa Israeli habari mbaya ya ile nchi waliyoipeleleza, wakasema, Ile nchi tuliyopita kati yake ili kuipeleleza, ni nchi inayowala wakazi wake; na watu wote tuliowaona ndani yake ni watu wakubwa mno. Kisha, huko tuliwaona Wanefili, wana wa Anaki, waliotoka kwa hao Wanefili; tukajiona nafsi zetu kuwa kama mapanzi; nao ndivyo walivyotuona sisi.

Kisha Yoshua na Kalebua walijaribu kuwatia moyo watu kumwamini Bwana.

Hesabu 14:6-11 Na Yoshua mwana wa Nuni, na Kalebua mwana wa Yefune, waliokuwa miongoni mwao walioipeleleza nchi, wakararua nguo zao; wakanena na mkutano wote wa wana wa Israeli wakasema, Nchi ile tuliyopita kati yake ili kuipeleleza, ni nchi njema mno ya ajabu. Ikiwa BWANA anatufurahia, atatuingiza katika nchi hii atupe iwe yetu, nayo ni nchi yenye wingi wa maziwa na asali. Lakini msimwasi BWANA, wala msiwaogope wale wenyeji wa nchi, maana wao ni chakula kwetu; kinga iliyokuwa juu yao imeondolewa, naye BWANA yuko pamoja nasi; msiwaogope. Lakini mkutano wote wakaamuru wapigwe kwa mawe. Ndipo utukufu wa BWANA ukaonekana katika hema ya kukutania, mbele ya wana wa Israeli wote.

Chaguo

Ilibidi watu wafanye uchaguzi. Wangemwamini nani? Imani yao ilikuwa wapi?

Walichagua kutoamini katika nguvu za Mungu. Badala yake, walitaka kuwapiga mawe watu waliofanya hivyo. Walitaka kuwapiga kwa mawe Musa, Kalebua, na Yoshua. Walitaka kurudi utumwani Misri.

Hesabu 14:10-11 BWANA akamwuliza Musa, Je! Watu hawa watanidharau hadi lini? Wasiniamini hadi lini? Nijapokuwa nimefanya ishara hizo zote kati yao. Nitawapiga kwa tauni, na kuwaondolea urithi wao, nami nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa, kisha yenye nguvu kuliko wao.

Kwa muda wa miaka arobaini, Mungu aliwaacha watangata-tanga jangwani hadi watu wote waliokuwa wamekataa kumwamini na nguvu zake walipokufa. Yoshua na Kaleb hawakufa. Wakafika tena kwenye mpaka wa Kanaani. Sasa Yoshua alikuwa kiongozi.

Bado leo, mara nyingi waumini hawako tayari kufanya kile ambacho Bwana anawaongoza kufanya. Wanakosa imani au ufahamu wa mapenzi Yake, na Yeye huwaacha watangata-tanga katika nyika yao wenyewe wakijifunza zaidi juu Yake. Kisha, Anawarudisha tena kwenye sehemu ile ile ya uamuzi.

Ni lazima tujifunze kufanya kazi kwa imani na kuchukua kupitia imani kile ambacho Bwana ametupa. Kutokuamini daima huleta kushindwa.

Mara ya pili

Tena watu wa Israeli walikuwa kwenye mpaka wa Kanaani na Mungu akamwambia Yoshua,

Yoshua 1:6-9 Uwe hodari na moyo wa ushujaa, maana ni wewe utakayewarithisha watu hawa nchi hii niliyowaapia baba zao ya kwamba nitawapa. Uwe hodari tu na ushujaa mwingi, uangalie kutenda kulingana na sheria yote aliyokuamuru Musa mtumishi wangu; usiiache, kwenda mkono wa kulia, au wa kushoto, upate kufanikiwa sana kila uendako. Kitabu hiki cha torati kisiondoke kinywani mwako, bali yatafakari maneno yake mchana na usiku, upate kuangalia kutenda kulingana na maneno yote yaliyoandikwa humo; maana ndipo utakapoifanikisha njia yako, kisha ndipo utakapositawi sana.

Yoshua akatuma wapelelezi wawili, na kuwapo kwao kuligunduliwa na mfalme wa Yeriko. Lakini Rahabu, kahaba, aliyekuwa akiishi kwenye ukuta wa jiji, akawaficha na kuwashusha kwa kamba kupitia dirishani. Lakini ona baadhi ya maneno ambayo Rahabu aliwaambia.

Yoshua 2:9-11 akawaambia wale wanaume, Mimi najua ya kuwa BWANA amewapa ninyi nchi hii, na ya kuwa hofu imetuangukia mbele yenu, na ya kuwa wenyeji wote wa nchi wanayeyuka mbele yenu. Maana tumesikia jinsi BWANA alivyoyakausha maji ya Bahari ya Shamu mbele yenu, hapo mlipotoka Misri, tena mambo hayo mliyowatendea wafalme

wawili wa Waamori waliokuwa huko ng'ambo ya Yordani, yaani, Sihoni na Ogu, mliowaangamiza kabisa. Na mara tuliposikia hayo mioyo yetu iliyeyuka, wala haukusalia ujasiri wowote katika mtu awaye yote, kwa sababu yenu; kwa kuwa BWANA, Mungu wenu, yeye ndiye Mungu, katika mbingu juu na katika nchi chini.

Adui alijua nguvu zao. Haikuwa katika idadi ya wapiganaji wao, ilikuwa kwa Mola wao Mlezi. Adui alijua kile ambacho Mungu alikuwa amefanya kwa niaba yao hapo awali.

Wapelelezi hawa wawili walileta ripoti yao,

Yoshua 2:24 Wakamwambia Yoshua, Hakika BWANA ameitia nchi yote katika mikono yetu; tena zaidi ya hayo wenyeji wa nchi wanayeyuka mbele yetu.

Kuvuka Mto Yordani

Ulikuwa wakati wa mavuno na Mto Yordani ulikuwa ukifurika kingo zake, lakini kwa watu wa Mungu, hilo halikuwa kizuizi. Yoshua aliwaambia wajitakase - wajitakase, wajifanye watakatifu - na kwamba siku iliyofuata watamwona Bwana akifanya maajabu.

Yoshua (Joshua) 3:5 Yoshua akawaambia watu, Jitakaseni; kwa kuwa kesho BWANA atafanya mambo ya ajabu kati yenu.

Nini kimetokea? Makuhani walichukua sanduku na mara tu miguu yao ilipogusa maji ya mto, maji yakarundikana juu yao wenyewe na watu wakavuka kwenye nchi kavu.

Yoshua 3:15,16a,17 basi hao waliolichukua hilo sanduku walipofika Yordani, na nyayo za makuhani waliolichukua sanduku zilipotiwa katika maji ya ukingoni, (maana Yordani hujaa hata kingo zake na kufurika wakati wote wa mavuno), ndipo hayo maji yaliyoshuka kutoka juu yakasimama, yakainuka, yakawa kichuguu, mbali sana, huko Adamu, mji ule ulio karibu na Sarethani, Na hao makuhani waliolichukua sanduku la Agano la BWANA wakasimama imara mahali pakavu katikati ya Yordani; Israeli wote wakavuka katika nchi kavu, hadi taifa lile lote likaisha kuvuka Yordani.

Masharti ya Kumiliki Urithi

Ni nini kilikuwa msingi wa muujiza huu mkubwa?

- Kwanza, walipaswa kujua na kutafakari Neno la Mungu.

Kitabu hiki cha torati kisiondoke kinywani mwako, bali yatafakari maneno yake mchana na usiku, upate kuangalia kutenda kulingana na maneno yote yaliyoandikwa humo; maana ndipo utakapoifanikisha njia yako, kisha ndipo utakapositawi sana. Yoshua 1:8

- Pili walipaswa kuwa na imani.

Je! Si mimi niliyekuamuru? Uwe hodari na moyo wa ushujaa; usiogope wala usifadhaike; kwa kuwa BWANA, Mungu wako, yu pamoja nawe kila uendako. Yoshua 1:9

- Tatu, walipaswa kujiweka wakfu, ili kuondoa dhambi maishani mwao.
- Nne, walipaswa kufanyia kazi wanachoamini.

Haya bado ni sharti la kumiliki urithi wetu leo.

KUTA ZA YERIKO

Ingawa wana wa Israeli walipaswa kupigana na kuchukua nchi kimwili, Mungu alikuwa na mpango wa vita. Watu walipaswa kutembea kimya kuzunguka jiji la Yeriko kila siku kwa siku sita wakiwafuata makuhani waliokuwa wakibeba sanduku. Makuhani saba walipaswa kupiga tarumbeta saba za kondoo waume mbele ya sanduku. Wanaume wa vita walipaswa kutembea mbele ya makuhani.

Siku ya saba, walipaswa kuzunguka jiji mara saba. Kisha kungekuwa na mlio mkubwa wa pembe, na watu walipaswa kupiga kelele na kuta zingeanguka chini kabisa.

Watu wakafanya sawasawa na vile Mungu alivyosema.

Yoshua 6:20b...kila mtu akisonga mbele kukabili; wakautwaa huo mji.

Kanuni za Vita

Kuna kanuni kadhaa za vita vya mafanikio katika Roho kutokana na tukio hili.

- Tunapaswa kutuma wanaume au wanawake wa Mungu waliokomaa kiroho kutafuta udhaifu wa adui.
- Tunapaswa kuomba na kusikiliza mpango wa Mungu. (Hii ni mara ya pekee katika historia kuta kuanguka chini wakati watu walipiga kelele.)
- Makuhani walipokuwa wakitembea
- Makuhani walipozunguka jiji kila siku wakiwa wamebeba sanduku, walichukua uwepo wa Mungu katika hali hiyo.
- Kupigwa kwa pembe za kondoo na makuhani kulikuwa kushuhudia jinsi Mungu alivyo na nguvu na kutabiri ushindi wa makuhani.
- Kelele walizopiga watu siku ya saba, mara ya saba kuzunguka, ilikuwa ni sauti ya ushindi - sauti ya imani.

DHAMBI HULETA KUSHINDWA

Vita vya Kwanza huko Ai

Jiji lililofuata kutekwa lilikuwa Ai na tena Yoshua akatuma wapelelezi wawili. Walirudi na ripoti yao.

Yoshua 7:3 Wakarejea kwa Yoshua wakamwambia, Wasiende watu wote, ila waende watu kama elfu mbili, tatu, wakaupige Ai; usiwatabishe watu wote kwenda huko maana watu hao ni wachache tu.

Yoshua na watu wakasikiliza na kutuma watu 3,000 kwenye vita.

Yoshua 7:4,5 Basi watu wakaenda huko wapata elfu tatu tu; nao wakakimbizwa na wakazi wa mji wa Ai. Watu wa Ai wakawapiga watu kama thelathini na sita; wakawafuatia kutoka mbele ya mlango mpaka Shebarimu, wakawapiga huko kwenye materemko; mioyo ya watu ikayeyuka, ikawa kama maji.

Yoshua na wazee wa Israeli wakararua mavazi yao na kujitupa chini mbele ya sanduku. “Ee Mungu, umewezaje

kuruhusu hili litutokee? (Je, hilo linasikika kuwa jambo la kawaida?) Tungebaki ng'ambo ya Yordani. Watu wote wa nchi watasikia jinsi tulivyoshindwa, nao watatuangamiza!”

Jibu la Mungu lilikuwa nini?

Yoshua 7:10,11 BWANA akamwambia Yoshua, Haya! Inuka, mbona umeanguka kifudifudi hivi? Israeli wamefanya dhambi, naam, wamelivunja agano langu nililowaagiza; naam, wametwaa baadhi ya vitu vilivyowekwa wakfu; tena wameiba, tena wameficha na kuvitia pamoja na vitu vyao wenyewe.

Akani alikuwa amemwibia Bwana, tazama Yoshua 6:19) na taifa zima la Israeli likaanguka chini ya laana. Huu ni mfano wa uwajibikaji wa shirika.

Vs 12 Ndiposa wana wa Israeli hawawezi kusimama mbele ya adui zao; wakawapa visogo adui zao, kwa sababu wamelaaniwa; mimi sitakuwa pamoja nanyi tena, msipokiharibu kitu kile mliche nacho kilichowekwa wakfu.

Tunaweza kufafanua maneno ya Mungu, “Simama, Yoshua. Imani yako iko wapi? Sikufanya hivi kwako. Kuna dhambi, na kwa sababu ya dhambi hiyo, wana wa Israeli hawakuweza kusimama mbele ya adui zao!”

➤ *Kanuni Hasi*

Watu walikuwa na hakika kwamba hii ilikuwa “ni wachache tu,” hawakuwa wametumia muda kutafuta mpango wa Bwana. Kama wangemtafuta kabla ya wakati, angeonyesha dhambi na kuwaokoa kutokana na kushindwa huku. Kwa kweli walikuwa wamesema, “Usijali Mungu, tunaweza kushughulikia hili.”

Hawakuwa wamejitolea kabisa kwa kila kitu walichokuwa nacho. Walituma watu wachache tu, sehemu tu ilikuwa imeenda vitani.

Dhambi huleta kushindwa, na jibu pekee kwa dhambi ni kuiondoa kabisa.

Vita vya Pili huko Ai

Baada ya dhambi katika kambi kuondolewa, Mungu alikuja kwa Yoshua.

Yoshua 8:1-5 Kisha BWANA akamwambia Yoshua, Usiogope, wala usifadhaike; wachukue wanajeshi wako wote waende pamoja nawe, nanyi inukeni, mwende Ai, angalia, mimi nimentia mkononi mwako huyo mfalme wa Ai, na watu wake, na mji wake, na nchi yake;

nawe utautenda mji wa Ai na mfalme wake kama ulivyotenda mji wa Yeriko na mfalme wake; lakini nyara zake na wanyama wake wa mji mtavitwaa kuwa mateka yenu wenyewe; huo mji uuwekee waoteaji upande wa nyuma.

Basi Yoshua akainuka, na watu wote wa vita pamoja naye, ili waende Ai; Yoshua akachagua watu elfu thelathini, watu mashujaa wenye uwezo, akawatuma wakati wa usiku.

Akawaagiza, akasema, Angalieni, mtaotea kuuvizia ule mji, upande wa nyuma wa mji; msiende mbali sana na mji, lakini kaeni tayari nyote; na mimi, na watu wote walio pamoja nami, tutaukaribia mji; kisha itakuwa, hapo watakapotoka nje kupigana nasi, kama walivyofanya hapo kwanza, sisi tutakimbia mbele yao;

Angalia jinsi Yoshua alivyochukua kushindwa kwao na kugeuza kuwa ushindi. "Watatoka nyuma yetu na watatutarajia sisi kukimbia kama tulivyofanya hapo awali."

Yoshua 8:6,7 nao watatoka nje watufuate, hadi tuwavute waende mbali na mji wao; kwa kuwa watasema, Wakimbia mbele yetu, kama walivyofanya kwanza; nasi tutakimbia mbele yao; basi ninyi mtainuka mtoke hapo mwoteapo, na kuushika mji; kwa kuwa BWANA, Mungu wenu, atautia mikononi mwenu.

GIDEONI – PAMOJA NA MUNGU

Yoshua alikuwa amekufa, na sura ya sita ya Waamuzi inaanza na mistari yenye kuvunja moyo sana. Jamii iliyochaguliwa na Mungu, wale ambao wangemwakilisha kwa ulimwengu wote, walikuwa kwenye mapango na bila chakula.

Waamuzi 6:1,2,6 Kisha wana wa Israeli walifanya yaliyo maovu mbele za macho ya BWANA; BWANA akawatia mikononi mwa Midiani muda wa miaka saba. Mkono wa Midiani ulikuwa na nguvu juu ya Israeli; tena kwa sababu ya

Midiani wana wa Israeli walijifanyia hayo mashimo yaliyo milimani, na hayo mapango, na hizo ngome.

Israeli walitwezwa sana kwa sababu ya Wamidiani; nao wana wa Israeli wakamlilia BWANA.

Biblia inatuacha bila shaka kwa nini walikuwa katika hali hii - Walifanya maovu machoni pa Bwana.

Pia walifanya kitu ambacho kilikuwa sawa - walimlilia Bwana .

Wito wa Gideoni

Gideoni anaweza kuwa kitia-moyo kilichoje kwetu! Alikuwa mdogo katika familia yake. Baba yake alimwabudu Baali. Alitoka katika taifa lililoshindwa. Na bado, Mungu alimwita kuwaweka huru watu wake.

Gideoni alikuwa akipura ngano nyuma ya shinikizo, akijaribu kuificha kutoka kwa Wamidiani, wakati malaika wa Bwana alipomjia.

Waamuzi 6:12 Malaika wa BWANA akamtokea, akamwambia, BWANA yuko pamoja nawe, Ee shujaa.

Kuharibu Madhabahu na Alama

Ndipo Gideoni, akifuata maagizo ya Bwana, akisaidiwa na vijana kumi, akaikata Ashera iliyokuwa karibu na madhabahu ya Baali, akaibomoa madhabahu ya Baali, akamjengea Bwana madhabahu, akamtolea ng'ombe mume mchanga juu ya madhabahu hiyo kwa kuni. kutoka msituni ili kuchoma dhabihu.

Gideoni na watu wake waliharibu ishara ya dhambi ya watu wake na kutoa sadaka ili kupata njia ya kumkaribia Bwana.

Biblia inasema nini kilifanyika basi?

Waamuzi 6:34,35 Lakini Roho ya BWANA ikamjia juu yake Gideoni; naye akapiga tarumbeta; na Abiezeri walikutanika na kumfuata. Kisha akatuma wajumbe waende kati ya Manase yote; wao nao walikutana pamoja ili kumfuata; kisha akatuma wajumbe waende kwa Asheri, na kwa Zabuloni, na kwa Naftali; nao wakakwea ili kumlaki.

Jeshi la Gideoni

Wengi sana walikuja kuungana na Gideoni, na Mungu akasema,

Waamuzi 7:2-4a,5-7 BWANA akamwambia Gideoni, Watu hawa walio pamoja nawe ni wengi mno kwangu kuwatia Wamidiani katika mikono yao, wasije Israeli wakajivuna juu yangu wakisema, Mkono wangu mwenyewe ndio ulioniokoa. Basi sasa enda, tangaza habari masikioni mwa watu hawa, na kusema, Mtu yeyote anayeogopa na kutetemeka, na arudi aondoke katika mlima wa Gileadi. Ndipo watu elfu ishirini na mbili wakarudi katika watu hao, wakabaki watu elfu kumi.

BWANA akamwambia Gideoni; Hata sasa watu hawa ni wengi mno; walete chini majini, nami nitawajaribu huko kwa ajili yako; kisha itakuwa ya kwamba yule nitakayekuambia, Huyu atakwenda pamoja nawe, ndiye atakayekwenda pamoja nawe;

Basi akawaleta watu chini majini. BWANA akamwambia Gideoni, Kila mtu atakayeyaramba maji kwa ulimi wake, kama vile arambavyo mbwa, huyo utamweka kando; kadhalika kila mtu apigaye magoti kunywa.

Na hesabu ya hao waliokunywa kwa kuramba-ramba, wakipeleka mkono kinywani, ilikuwa watu mia tatu; bali watu wengine wote walipiga magoti kunywa maji. BWANA akamwambia Gideoni, Kwa watu hawa mia tatu walioyaramba maji nitawaokoa, nami nitawatia Wamidiani katika mikono yako; lakini watu hawa wote wengine na waende zao, kila mtu mahali pake.

Kwanza Mungu aliwaondoa wale waliokuwa na hofu kutoka kwa wapiganaji. Kisha Akawaondoa wale wote ambao hawakuwa macho kabisa, tayari kwa vita.

Mungu Alielewa

Mungu alielewa ubinadamu wa Gideoni. Alimwambia ashuke dhidi ya kambi mara moja, lakini kama aliogopa kufanya hivyo, amchukue mwingine na kupeleleza kambi.

Gideoni alikuwa na watu mia tatu na kambi ya chini ilikuwa na watu kama “mchanga wa bahari.” Gideon hakujaribu

kudanganya ujasiri ambao hakuwa nao. Alichagua kupeleleza kambi.

Waamuzi 7:13,14 Hata Gideoni alipofika, tazama, palikuwa na mtu mmoja aliyekuwa akimhadithia mwenziwe ndoto, akasema, Tazama, niliota ndoto, na tazama, mkate wa shayiri ulianguka katika kambi ya Wamidiani, ukafika katika hema moja, ukaipiga hadi ikaanguka, ukaipindua, hadi ikalala chini. Mwenzake akamjibu akasema, Habari hii haikosi kuwa upanga wa Gideoni, mwana wa Yoashi, mtu wa Israeli. Mungu amewatia Wamidiani na jeshi lote katika mkono wake.

Baragumu, Mwenge, Mtungi

Gideoni alitiwa moyo kama vile Mungu alivyosema. Akarudi kwa watu wake akiwa amejawa na imani na kusema:

Waamuzi 7:15b akarudi katika jeshi la Israeli akasema, Inukeni, kwa maana BWANA amelitia jeshi la Midiani mikononi mwenu.

Waamuzi 7:16-18, 20,21 Kisha akawapanga wale watu mia tatu wawe vikosi vitatu, akatia tarumbeta katika mikono ya watu wote, na mitungi isiyo na maji, na mienge ndani ya hiyo mitungi. Akawaambia, Nitazameni, mkafanye kama nifanyavyo mimi; angalieni, nitakapofika mwisho wa kambi, itakuwa, nifanyavyo mimi nanyi fanyeni vivyo hivyo. Nitakapopiga tarumbeta, mimi na wote walio pamoja nami, basi ninyi nanyi zipigeni tarumbeta pande zote za kambi, mkaseme, Kwa BWANA, na kwa Gideoni.

Vile vikosi vitatu wakupiga tarumbeta, wakaivunja mitungi, wakaishika mienge kwa mikono yao ya kushoto, na zile tarumbeta katika mikono yao ya kulia ili kuzipiga; wakupiga kelele, Upanga wa BWANA na wa Gideoni. Wakasimama kila mtu mahali pake kuizunguka kambi pande zote; jeshi lote wakakimbia; nao wakupiga kelele, wakawakimbiza.

Katika mkono wa kushoto, walishikilia mienge. Katika mkono wa kulia, walishika tarumbeta. Hawakuwa wameshikilia silaha za kibinadamu za vita. Walishinda vita kwa njia ya silaha zao zisizo za kawaida kwa imani na utii.

DAUDI NA GOLIATHI

Daudi, kijana, alisimama mbele ya jitu Goliathi. Alipiganaje vita hivyo? Soma maneno yake.

1 Samweli 17:37a ,40, 43,45 Daudi akasema, BWANA aliyeniokoa na makucha ya simba, na makucha ya dubu, ataniokoa na mkono wa Mfilisti huyu.

Akaichukua fimbo yake mkononi, akajichagulia mawe laini matano katika kijito cha maji, akayatia katika mfuko wa kichungaji aliokuwa nao, maana ni mkoba wake, na kombeo lake alikuwa nalo mkononi mwake, akamkaribia yule Mfilisti.

Mfilisti akamwambia Daudi, Je! Mimi ni mbwa hata umenijia kwa fimbo? Mfilisti akamlaani Daudi kwa miungu yake.

Ndipo Daudi akamwambia yule Mfilisti, Wewe unanijia mimi na upanga, na fumo, na mkuki, bali mimi ninakujia wewe kwa jina la BWANA wa majeshi, Mungu wa majeshi ya Israeli uliowatukana.

Vs 48-51 Ikawa, hapo Mfilisti alipojiinua, akaenda akamkaribia Daudi, ndipo Daudi naye akapiga mbio, akalikimbilia jeshi ili akutane na yule Mfilisti. Daudi akatia mkono wake mfukoni, akatwaa humo jiwe moja, akalitupa kwa kombeo lake, akampiga Mfilisti katika kipaji cha uso; jiwe hilo likamwingia kipajini, akaanguka chini kifudifudi. Hivyo Daudi akamshinda yule Mfilisti kwa kombeo na jiwe, akampiga Mfilisti, akamwua; walakini Daudi hakuwa na upanga mkononi mwake. Ndipo Daudi akapiga mbio, akasimama juu ya Mfilisti, akautwaa upanga wake, akaufuta alani mwake, akamwua, akamkata kichwa kwa upanga huo. Nao Wafilisti walipoona ya kuwa shujaa wao amekufa, wakakimbia.

Daudi alijua nguvu za Mungu, na alitembea katika nguvu hizo. Alizungumza kwa imani akimsifu Mungu kwa yale aliyofanya, na kwa yale ambayo angefanya. Hakuangalia mazingira ya nje.

Muhtasari

Kuna mambo mengi tunayoweza kujifunza kuhusu vita vya siku hizi kutokana na vita ambavyo tumejifunza katika Agano la Kale.

- Mungu aliwaita watu maalum kupigana vita fulani. Wakati mwingine tunashindwa kwa sababu haikuwa mpango wa Mungu kamwe kuwa katika vita fulani.
- Tunaposhambuliwa, au hali inapotujia, mambo ya kwanza tunayopaswa kufanya ni kumwendea Mungu kwa maombi. Ni lazima tupate ufahamu wa mpango Wake kwa hali yetu.
- Je, kuna dhambi katika maisha yetu ambayo inapaswa kuondolewa? Hakuwezi kuwa na mapatano na Shetani au na wafuasi wake. Mungu atazungumza nasi kuhusu mambo ambayo si sawa ikiwa tutamruhusu afanye hivyo.
- Tunapaswa kutumia muda kumsifu kwa mambo yote ambayo ametufanyia huko nyuma. Si ili tupate uangalifu wa Mungu au kibali chake, bali ili roho yetu iweze kujengwa katika kukumbuka mambo ya ajabu ambayo amefanya.
- Kisha tunapaswa kusonga kwa imani katika Neno la Mungu na katika nguvu zake, ili kumshinda adui!

MASWALI YA KUHAKIKI

1. Baada ya kuona mambo yaleyale katika nchi, kwa nini ripoti za Kalebua na Yoshua zilikuwa tofauti na wale wapelelezi wengine kumi?

2. Kulingana na Yoshua 2:9-11 , kwa nini watu wa Yeriko waliwaogopa wana wa Israeli?

3. Toa mfano kutoka kwa Agano la Kale jinsi wana wa Israeli walivyomiliki urithi wao au kushinda vita kuu ya kiroho kwa udhihirisho usio wa kawaida wa hekima na nguvu za Mungu.

Mfululizo Kamili wa Mafunzo

Bora kwa Vituo vya Mafunzo ya Biblia ~ Shule za Biblia ~

~ Shule za Jumapili ~ Vikundi vya Masomo ~ na Masomo ya Kibinafsi

Katika Hosea tunasoma, watu wangu wanaangamizwa kwa kukosa maarifa (4:6). Tumepoteza mengi kwa sababu hatujui Mungu ametuandalia nini. Hatuwezi kuwa na imani katika mambo tusiyoyajua! Mfululizo huu wa mafunzo umetayarishwa ili tuweze kuishi katika Ufalme wa Mungu katika afya na nguvu.

Tunapaswa kuwa kikundi chenye nguvu, kinachofanya miujiza cha waumini. Mfululizo huu wenye nguvu, wa kimsingi, na wa vitendo wa kubadilisha maisha ni wa kusudi hili-*kwa kusudi la kuwakamilisha watakatifu, hata kazi ya huduma itendeke, hata mwili wa Kristo ujengwe; 13 hata na sisi sote tutakapoufikia umoja wa imani na kumfahamu sana Mwana wa Mungu, hata kuwa mtu mkamilifu, hata kufika kwenye cheo cha kimo cha utimilifu wa Kristo...*(Waefeso 4:12,13)

Kila mwamini anafanya kazi za Yesu.

Tunakushauri usome masomo haya kwa mpangilio huu.

Taswira ya Uumbaji Mpya - Kujua Wewe Ni Nani Katika Kristo

Gundua sisi tumeumbwa kuwa nani! Inamaanisha nini “kuzaliwa mara ya pili.”

Ufunuo huu wa haki huwaachilia waamini kutoka kwa mawazo ya kushindwa ya hatia, hukumu, uduni na kutofaa ili kupatana na sura ya Kristo.

Mamlaka ya Muumini - Jinsi ya Kuacha Kupoteza na Kuanza Kushinda

Mungu alifichua kusudi Lake la milele kwa wanadamu Aliposema, “Waache wawe na mamlaka!”

Utatembea kwa ujasiri mpya. Utaishi kwa ushindi dhidi ya Shetani na nguvu za mapepo katika maisha yako ya kila siku na huduma.

Maisha ya Kiungu - Kupitia Karama za Roho Mtakatifu

Huanzisha uhusiano mpya, wa karibu na Roho Mtakatifu. Hukusaidia kugundua jinsi ya kufanya kazi katika karama zote tisa za Roho Mtakatifu. Tamani, pokea na upeperushe zawadi hizi motoni unapoingia katika maisha mapya ya maisha yasiyo ya kawaida.

Imani - Kuishi katika Miujiza

Jifunze jinsi unavyoweza kuingia katika nyanja za imani. Jinsi unavyoweza kufanya mambo makuu kwa ajili ya Mungu. Ni wakati wa waamini kuachilia imani yao, kuingia katika ulimwengu usio wa kawaida, ili kuonyesha ukuu wa Mungu kwa ulimwengu wote!

Utoaji wa Mungu wa Uponyaji - Kupokea na Kuhudumu Uponyaji kupitia nguvu za Mungu.

Weka msingi thabiti wa Neno ambao utaachilia imani ili kupokea au kuhudumu uponyaji ipasavyo. Inaonyesha huduma ya Yesu na mitume kama kielelezo cha uponyaji leo.

Kusifu na Kuabudu - Kuwa Waabudu wa Mungu

Inafunua kusudi la milele la Mungu la sifa na ibada. Huwaachilia waamini katika usemi wa Biblia wenye kosisimua wa sifa kuu. Inafundisha jinsi ya kuingia ndani ya uwepo wa Mungu mwingi katika ibada ya karibu.

Utukufu - Uwepo wa Mungu siku nzuri sana tunayoishi! Tunaweza kupata utukufu wa Mungu. Anadhihirishwa kote kupitis nasi. Jifunze utukufu huu ni nini na jinsi unavyoweza kuupitia.

Uinjilisti wa Miujiza – Mpango wa Mungu Kufikia Ulimwengu

Sisi, kama wale walio katika kitabu cha Matendo, tunaweza kuona ishara, maajabu na miujiza ya uponyaji katika maisha yetu. Tunaweza kuwa sehemu ya mavuno makubwa ya wakati wa mwisho kwa kuruhusu uinjilisti wa miujiza utiririke ndani yetu!

Maombi - Kuleta Mbingu Duniani

Gundua jinsi unavyoweza kuachilia mapenzi ya Mungu yafanywe duniani kama huko mbinguni. Kupitia maombezi, kuomba Neno, maombi ya imani na makubaliano, unaweza kubadilisha maisha yako, na hata ulimwengu.

Ushindi wa Kanisa - Kupitia Kitabu cha Matendo

Yesu alisema, "Nitalijenga kanisa langu na milango ya kuzimu haitalishinda." Katika somo hili, utaona jinsi kitabu cha Matendo kilivyo hadithi ya kanisa la kwanza likitenda kazi na hivyo ni kielelezo cha kurejesha ishara na maajabu kwa kanisa lake leo.

Karama za Huduma - Mitume, Manabii, Wainjilisti, Wachungaji, Waalimu

Yesu aliwapa binadamu karama. Gundua jinsi karama hizi zinapaswa kutiririka pamoja katika kanisa ili kuwatayarisha watu wa Mungu kwa ajili ya kazi za huduma. Kuelewa wito wa Mungu juu ya maisha yako!

Mifumo ya Kuishi - Kutoka Agano la Kale

Kweli nyingi za msingi za Mungu huwa hai katika somo hili la mada. Unabii wa Masihi ajaye, sikukuu, dhabihu, na miujiza ya Agano la Kale, vyote vinafunua mpango wa milele wa Mungu.

Nakala zote, vitabu na miongozo ya masomo inapatikana

kwa kupakua bure katika www.gillministries.com